

Pedagógiai Program

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium

OM:028375

Székhely: 5650 Mezőberény, Petőfi út 13-15.

Telephely (Kollégium): 5650 Mezőberény, Petőfi út 14.

Telephely (Gimnázium): 5650 Mezőberény, Petőfi út 11.

Telefon: (66)515-578

email: psg@mezobereny.hu

Hatályos 2013. szeptember 1-jétől

Bevezetés

Jelen dokumentum egy többcélú, közös igazgatású gimnáziumnak és kollégiumnak a képzési ciklus egészét átfogó szakmai-stratégiai programja.

Stratégiánkat s ezáltal működésünk alapidokumentumait is három tényező köré építjük: intézményünk ideológiailag elkötelezett nevelő-oktató munkát folytat, magas szintű szakmai munka jellemzi, mely egyszerre teret ad a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak, valamint integráló és inkluzív szemlélettel dolgozik.

Ezért pedagógiai programunk magába foglalja nevelési és oktatási elveinket, céljainkat, az ebből fakadó feladatainkat, s azok megvalósításához szükséges eszközeinket és módszereinket.

A 2011. évi CXC törvény a köznevelésről 26. § alapján a nevelő és oktató munka az iskolánkban és a kollégiumunkban a pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.

A pedagógiai program részei a nevelési program és a helyi tantervek.

A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül , és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

A többcélú intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ.

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben lehet bevezetni.

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

I. INTÉZMÉNYI ADATOK	9
II. NEVELÉSI PROGRAM	11
II. 1. Az intézmény nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai eljárásai	16
II.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	16
II.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka célja, hogy	21
II.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai	22
II.1.4. Nevelési értékeink	22
II.1.5. Erkölcsi elvárások iskolánkban	25
II.1.6. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	27
II.1.7. Kompetencia alapú oktatás bevezetése	30
II.1.8. Kiemelt feladataink	33
II.1.9. Az iskola funkciói	33
II.1.10. Képzések	34
II.1.10.1. Négy évfolyamos általános tantervű gimnáziumi képzés	35
II.1.10.2. Négy évfolyamos humán illetve reátagozatos gimnáziumi képzés angol vagy német nyelvi előkészítő évfolyammal	35
II.1.10.3. Öt évfolyamos magyar-német két tanítási nyelvű gimnáziumi képzés	35
II.1.10.4. Öt évfolyamos Arany János Tehetséggondozó Program, speciális gimnáziumi képzés	36
II.1.10.5. Idegen nyelv	37
II.1.10.6. Bevezetésre kerülő „jó gyakorlatok „	38
II.1.10.7. Intézményi innovációk	38
II.2. A személyiségfejlesztés programja	39
II.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai	39
II.2.2. Felzárkóztatás	42
II.2.3. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek	45
II.2.4. Életpálya-építés	46
II.3. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai	48
II.3.1. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai	48
II.3.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai	50
II.4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	51
II.4.1. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományápolás, közösségfejlesztés	52
II.4.2. Hagyományápolás	52
II.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység-	54
II.5.1. A sajátos nevelési igényű gyermeknek	54
Általános feladataink: helyzetfelmérés	56
II.5.2. Magatartási nehézségek kezelése	57
II.5.3. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel kapcsolatos tevékenység	58
II.5.3.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő programok	59
II.5.4. Tehetséggondozás	62
II.5.5. Esélyegyenlőség	66
II.5.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	67
II.6. Az iskolahasználókkal való kapcsolattartás formái	70
II.6.1. Kapcsolattartás az intézmény vezetése és a nevelőtestület között	70
II.6.2. A belső kapcsolattartás főbb elvei	70
II.6.3. A vezetők és Igazgatótanács közötti kapcsolattartás rendje	70
II.6.4. Az intézmény és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás rendje	71
II.6.4.1. Közvetlen kapcsolattartás a szülőkkel	71
II.6.4.2. A szülőkkel való kapcsolattartás egyéb módjai	72
II.6.5. További külső kapcsolatok	74
II.6.5.1. A kapcsolatok fő iránya	74

**Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program**

II.6.5.2. A kapcsolattartás formája és módja	75
II.7. A diákjogok elvi rendezése, gyakorlati rögzítése	75
II.8. Tanulmányok alatti vizsgák	77
II.8.1. Osztályozó, különbözeti és javító vizsga	77
II.8.2. Érettségi vizsga	78
II.9. Felvétel, átvétel szabályai	80
II.9.1. Felvétel	80
II.9.2. A tanulók átvételének szabályai	82
II.10. Elsősegély-nyújtási alapismeretek	83
III. HELYI TANTERV	85
III.1. Az iskolai nevelés-oktatás közös értékei	85
III.2. Az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljai	85
III.2.1. Az iskolai nevelés-oktatás	85
III.2.2. A kulcskompetenciák fejlesztése	86
III.2.2.1. Anyanyelvi kommunikáció	86
III.2.2.2. Idegen nyelvi kommunikáció	86
III.2.2.3. Matematikai kompetencia	86
III.2.2.4. Természettudományos és technikai kompetencia	87
III.2.2.5. Digitális kompetencia	87
III.2.2.6. Szociális és állampolgári kompetencia	88
III.2.2.7. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	88
III.2.2.8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség	88
III.2.2.9. A hatékony, önálló tanulás	89
III.2.3. A kiemelt fejlesztési területek – nevelési célok	89
III.2.3.1. Az erkölcsi nevelés	90
III.2.3.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	90
III.2.3.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	91
III.2.3.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	91
III.2.3.5. A családi életre nevelés	92
III.2.3.6. A testi és lelki egészségre nevelés	92
III.2.3.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	93
III.2.3.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	93
III.2.3.9. Pályaorientáció	93
III.2.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	95
III.2.3.11. Médiatudatosságra nevelés	95
III.2.3.12. A tanulás tanítása	95
III.3. Egységes alapokra épülő differenciálás	96
III.4. A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei	97
III.5. Iskolai környezetnevelési program	98
III.6. Egészségnevelési program	104
III.6.1. A program célja:	104
III.6.2. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:	105
III.6.3. Drogstratégia	106
III.6.3.1. Célmeghatározás:	106
III.6.3.2. A drogmegelőző foglalkozások megvalósításának szinterei	108
III.6.3.3. Területei	109
III.6.3.4. Az egészségnevelés szinterei:	110

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium Pedagógiai Program

III.6.4. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés tantárgyakba építve	110
III.6.5. Az egészségnevelést segítő módszerek	114
III.6.6. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők	114
III.7. Az iskola értékelési és vizsgarendszere	115
III.7.1. Értékelés.....	115
III.7.1.1. Értékelésről adott információ.....	115
III.7.1.2. Értékelési-ellenőrzési alapelvek	115
III.7.1.3. A számonkérés formái	116
III.7.1.4. Osztályzással, értékeléssel kapcsolatos rendelkezések	117
III.7.1.5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	118
III.7.1.6. Az otthoni felkészülés elvei és korlátai	120
III.7.1.7. A félévi értesítő és az év végi bizonyítványok kiadásának rendje.....	121
III.7.1.8. Magatartás - szorgalom értékelésének és minősítésének	121
III.7.1.8.1. Magatartás.....	122
III.7.1.8.2. Szorgalom	122
III.7.2. Országos kompetenciamérés	123
III.8. A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai.....	124
III.8.1. A tantárgyválasztás célja, szabályai	124
III.8.2. Emelt szintű felkészítés.....	125
III.8.3. A tantárgyválasztás eljárásrendje.....	125
III.9. Képzések, felvételi követelmények, tantárgyi, és óraszám rendszerek/hittan.....	126
III.9.1. Négy évfolyamos általános tantervű, középszintű érettségi vizsgára felkészítő gimnáziumi képzés	126
III.9.2. Négy évfolyamos közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő gimnáziumi képzés angol vagy német nyelvi előkészítő évfolyammal	127
III.9.3. Öt évfolyamos magyar-német két tanítási nyelvű, közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő gimnáziumi képzés	128
III.9.4. Arany János Tehetséggondozó Program. Közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő speciális gimnáziumi képzés.....	130
III.9.5. Teljes óraszám tábla.....	131
III.9.6. Négy évfolyamos nyelvi (angol, német) előkészítő évfolyamos gimnáziumi képzés	132
III.9.7. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés.....	132
III.9.8. Arany János Tehetséggondozó Program	133
IV. HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK ARANY JÁNOS TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMJA	173
IV.1. A Tehetséggondozó Program meghatározása.....	173
IV.2. A Tehetséggondozó Program pedagógiai elveit meghatározó elemek.....	174
IV.3. A megvalósulás feltételrendszere	175
IV.3.1. A Tehetséggondozó Program jogi keretei	175
IV.3.2. A Programot megvalósító iskola és kollégium kapcsolata	176
IV.3.3 A program felépítése.....	176
IV.4. A Program kiemelt céljai	176
IV.5. A célok megvalósításában együttműködő szervezetek: a program szervezeti felépítése.....	176
IV.6. A program szociális és pedagógiai feladatai	177
IV.7. A tanulók programba történő bekerülésének eljárásrendje	177
IV.8. Pedagógiai feladatok	178

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

IV.8.1. A 9/AJTP évfolyam pedagógiai feladatai.....	178
IV.8.1.2. A 9/AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve.....	179
IV.8.1.3. Értékelés a 9/AJTP évfolyamon.....	179
IV.8.2. A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatai, hátránykompenzáció.....	179
IV.8.2.1. A 9-12. AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve.....	180
IV.8.2.2. Értékelés 9-12. évfolyamon	181
IV.9. Az AJTP foglalkozási egység tartalmi elemei	181
IV.10. Kollégiumi programhétvégék.....	182
IV.11. Közös rendezvények az AJTP intézményeivel	182
IV.12. Feltételek (eszközök, szervezeti formák, munkaformák).....	183
IV.13. Pszichológiai és pedagógiai mérések, értékelések	184
IV.14. Humán erőforrás biztosítása.....	185
V. KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM.....	186
V.1. Bevezetés.....	186
V.2. A működés feltételei.....	187
V.2.1. Személyi feltételek, elvárások	187
V.2.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások	189
V.2.3. A kollégiumi élet szervezettsége.....	190
V.3. A kollégium kapcsolattartásának rendszere	190
V.3.1. A belső kapcsolattartás.....	191
V.3.2. A szülők tájékoztatásának formái	191
V.3.3. A kollégium külső kapcsolatai.....	191
V.4. A kollégium nevelési alapelvei, céljai, küldetése	192
V.5. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének elvei.....	194
V.6. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elvei.....	194
V.7. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	196
V.7.1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások	196
V.7.1.1. Tanulást segítő foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:	196
V.7.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportvezetői foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:	196
V.7.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások	197
V.7.2.1. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:.....	197
V.7.2.2. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:	197
V.8. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	198
V.9. Szociális kompetenciák fejlesztése.....	198
V.10. Önálló életkezdés támogatása.....	199
V.10.1. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése	199
V.10.2. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése.....	200
V.10.3. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése	200

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

V.11. A kollégium hagyományai	201
V.12. Helyi tanterv	201
V.12.1. A kollégisták heti foglalkozásterve	201
V.12.2. Tanulást segítő, szilenciumi foglalkozások	202
V.12.3. Tehetséggondozó foglalkozások	202
V.12.4. Felzárkóztató foglalkozások	203
V.12.5. A kollégium által meghirdethető biztosított szabadidős foglalkozások	204
V.12.6. A kollégiumi csoportfoglalkozások témakörei:	204
V.12.6.1. Kollégiumi csoportvezetői tematikus foglalkozások éves óraszám	206
V.12.6.2. Az erkölcsi nevelés	207
V.12.6.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	208
V.12.6.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	209
V.12.6.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	209
V.12.6.6. A családi életre nevelés	210
V.12.6.7. Testi és lelki egészségre nevelés	211
V.12.6.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	211
V.12.6.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	212
V.12.6.10. Pályaorientáció	213
V.12.6.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	213
V.12.6.12. Médiatudatosságra nevelés	214
V.12.7. Tehetséggondozó foglalkozások helyi tanterve (heti 1 óra)	221
V.12.8. Gyermek és ifjúságvédelmi munkánk	221
V.12.8.1. A gyermekvédelmi feladataink:	222
V.12.8.2. Erőszak és agresszió megelőzése és kezelése	222
ZÁRADÉK	224
FÜGGELÉK	225
Középszintű érettségi vizsga követelményei és témakörei	225

I. INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény működésének törvényi alapja: az Alapító Okirat

1. **Intézmény neve:** **Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium**
- Német neve:** Petőfi Sándor Evangelisch-Lutherische Gymnasium und Schülerwohnheim Mezőberény
Az intézmény közvetlen jogelődje a Petőfi Sándor Gimnázium és Kollégium, Mezőberény (székhely: 5650 Mezőberény, Petőfi Sándor út 13.14.; OM: 028375)
- OM azonosító:** 028375
- Intézmény rövid neve:** Mezőberényi Evangélikus Gimnázium
- Székhelye:** 5650 Mezőberény, Petőfi út 13-15. (gimnázium)
- Telephelyei:** 5650 Mezőberény, Petőfi út 14. (kollégium)
5650 Mezőberény, Petőfi út 11. (Arany János Tehetséggondozó Program – önismereti, kézműves termek)
- Alapítás éve:** 2012
- Alapító és székhelye:** Magyarországi Evangélikus Egyház
1085 Budapest, Üllői út 24
- Az intézmény fenntartója:** Magyarországi Evangélikus Egyház
1085 Budapest, Üllői út 24

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

Az intézmény szakmai, törvényességi felügyeleti szerv neve és címe:	Magyarországi Evangélikus Egyház, mint fenntartó (1085 Budapest, Üllői út 24), valamint
A fenntartó szakmai, törvényességi felügyeletét biztosítja:	Budapest Főváros Kormányhivatala (1056 Budapest, Váci utca 62-64.) Békés megye Kormányhivatala, mint területileg illetékes hivatal (5600 Békéscsaba, József Attila u. 2-4.)
Az intézmény működési területe:	országos
Az intézmény jogállása:	önállóan gazdálkodó önálló belföldi egyházi jogi személy
Az intézmény típusa:	Vallásnézetileg elkötelezett, többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény, melyben gimnázium és kollégium működik.
Az intézmény munkarendje:	nappali
Az intézmény évfolyamainak száma:	Gimnázium a) általános tantervű gimnáziumi képzés nyelvi előkészítő évfolyammal 5 évfolyamon, b) magyar-német két tanítási nyelvű képzés 5 évfolyamon c) Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja 5 évfolyamon. d) általános tantervű gimnáziumi képzés 4 évfolyammal
Az intézménybe felvehető maximális tanulói létszám:	Gimnázium: 700 fő Ebből sajátos nevelési igényű: 20 fő Kollégium: 330 fő

Ebből sajátos nevelési igényű: 10 fő

II. NEVELÉSI PROGRAM

Bevezetés

Település és iskolatörténet

Mezőberény nevét oklevélben 1347-ben említik először a békési uradalom birtokaként. Történetének egy rövid, de fontos időszaka játszódott le 1702-1709 között. A török hódoltság megszűnését követően 1702-ben az elűzött lakosok visszatértek az elhagyott falujukba. 26 család Dályi János lelkész vezetésével megalapította a második Berényt. Sárral tapasztott templomot építettek, majd harangot öntöttek és elkészítették a község pecsétjét. Az a régi pecsét lett a későbbi, és a ma is használatos címer alapja. Mindez elszántságukat jelzi, nem rajtuk múlt, hogy a megújuló település a Rákóczi-szabadságharc alatt újra lakatlanná vált.

Az 1720-as években Békés és Csanád megye a Harruckern család tulajdonába került. Ekkor kezdődött az elnéptelenedett vidék tudatos benépesítése báró Harruckern János György vezetésével. Az elhagyott falvak egy részébe visszatért az elmenekült lakosság. Más települések, így Mezőberény is szervezett telepítési akció során éledt újra. Az első telepesek szlovákok voltak, 1723-ban Madarász András vezetésével érkeztek felvidéki megyékből és az Alföld északi területéről. Őket 1725-ben német telepesek követték, főként Württembergből, Svábföldről és Magyarország nyugati megyéiből. A magyar családok 1731-ben a környező falvakból és a szomszédos megyékből költöztek a településre. A betelepülés a 18. század közepéig folytatódott. A népesség gyorsan növekedett, az 1700-as évek végére elérte az 5. 000 főt. A lakosság etnikai megoszlása a következőképpen alakult: szlovák 44,5%, német 34,1%, magyar 21,4%. Ez az arány a 19. század közepéig megmaradt. A letelepült lakosság három lakókörzetben egymástól

elkülönülten helyezkedett el. Mindhárom népcsoport a protestáns felekezethez tartozott, ez egyik alapja volt a későbbi békés egymás mellett élésnek, egymás elfogadásának.

Ekkor épültek a település képét meghatározó templomok, elsőként 1789-ben a német evangélikus templom, 1797-ben a szlovák evangélikus templom, majd legvégül 1804-ben a magyar református templom.

Berényben volt a megye első evangélikus gimnáziuma 1802 -1834 között, igazgatója korának egyik művelt személyisége, Skolka András volt.

Mezőberényben a gimnáziumi képzés 1962-ben indult be újra. Az intézmény a 2. Sz. Általános Iskolával közös irányítás alatt állt. A fenntartói jogot a Békési járás, később a megye gyakorolta. A rendszerváltozás óta a fenntartója Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete volt.

Iskolánk 1966. március 15-én vált önállóvá, és vette fel a Petőfi Sándor nevet. 1987-ig két párhuzamos osztállyal működő 4 évfolyamos gimnázium volt. Tanulóink a helyi általános iskolákból és a környékbeli kistelepülések intézményeiből kerültek beiskolázásra. A régióban elfoglalt helyünk szükségessé tette, hogy korszerű elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtsunk, és olyan nevelést adjunk tanulóinknak, ami elengedhetetlen egy középfokú végzettséggel rendelkező és tanulmányait folytatni akaró fiatal számára. A hatvanas évek sporteredményei, a gyakorlati oktatás tartalmának praktikus megválasztása (famegmunkálás, gépírás, könyvkötészet, szabás-varrás), az orosz és fizika tagozat működésének színvonala, az intézmény kulturális rendezvényei, kapcsolatai és azok az országos oktatási és pedagógiai programok, melyek kimunkálásában részt vett a tantestület, emelték az iskolát országos hírnévre. Így kerülhetett sor 1987-ben profilbővítésre.

Az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény 7.§ 4. bekezdése, valamint a 24.§ a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján egyedi megoldásként engedélyezte a Művelődési és Köznevelési Minisztérium, hogy egyéves nyelvi előkészítés után két tanítási nyelven folyjék az oktatás iskolánkban. A német két tannyelvű oktatással való bővítés szükségessé

tette egy kollégium építését is, mely szakaszosan, magas színvonalú építkezéssel készült, és 1987 óta fogadja a régió diákjait.

A következő profilbővítésre 2000 őszén került sor. Az Oktatási Minisztérium pályázatát elnyerve iskolánkban indulhatott útjára Békés megyében az Arany János Tehetséggondozó Program. Az első „Aranyos” osztály 2005-ben tett sikeres érettségi vizsgát.

2004. szeptember 1-jétől került sor általános tantervű képzés módosítására. A képzés egy nyelvi előkészítő évfolyam bevezetésével öt évfolyamos képzéssé alakult át.

A program országos bevezetését az Oktatási Minisztérium kezdeményezte, helyi bevezetését a tantestület döntése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselőtestülete engedélyezte.

A pedagógiai program átdolgozását és kiegészítését 2012 márciusában a Mezőberény Város Önkormányzati Képviselőtestülete és a Magyarországi Evangélikus Egyház között az intézmény fenntartásáról, átadásáról folyó tárgyalások tették szükségessé.

Helyzetelemzés

Jelen dokumentum egy evangélikus, világnézetileg elkötelezett többcélú, közös igazgatású iskolának a képzési ciklus egészét átfogó szakmai stratégiai programjának a tervezete.

Deklarálja a nevelésnek, a tanítás-tanulás folyamatának pedagógiai elveit, a működés feltételeit. Átfogja az iskola működésének minden területét.

Bemutatja elképzeléseinket a szakmai munkáról, a nevelés – oktatás folyamatáról.

Feltárja kapcsolódásainkat az evangélikus közösséghez és a régióhoz, melyben intézményünk működik.

Küldetésnyilatkozat - Keresztyén hitvallásunk

Intézményünk magáénak vallja a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeire vonatkozó küldetésnyilatkozatát.

„A Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési és oktatási intézményeinek küldetése, hogy a keresztyén emberképből kiindulva a gyermekek és a tanulók teljes személyiségét megszólítsa. A rábízott fiatalokat az evangélikus hagyomány szerint felelős és elkötelezett krisztusi szabadságra neveli, fölkészíti őket egyéni élethívataikra, és azon munkálkodik, hogy otthonra leljenek a terem-tett világban és az Egyház közösségében. Az intézmények munkatársai, a szülők, a gyermekek és a diákok, a helyi egyházközségek és az országos egyház együtt munkálkodnak azon, hogy mind egyénenként, mind intézményként Isten okos, hű és megtartó szeretetének jelei legyenek a világban.”

Az egyház, mint Jézus Krisztus teste, a benne hívők közössége, Urától azt a feladatot kapta, hogy terjessze az evangéliumot, kereszteljen, de a parancsolatok megtartására is tanítson, neveljen szent életre. (Mt. 28. 19-20)

Az Evangélikus Egyház küldetéséhez és hagyományaihoz tartozik, hogy közoktatási intézményeket tart fenn. Iskolánk az evangélikus oktatási intézmények sorát kívánja erősíteni, gazdagítani. Erre a múltunk is kötelez, hiszen az első békés megyei evangélikus gimnázium tradícióját kívánjuk folytatni 210 év múltán. Egykori tanárai, tanulói, diákjai komoly érdemeket szerezve egyházunk büszkeségeivé váltak, egyesek beírták nevüket a történelembe. Évszázadok alatt sok gonddal, nehézséggel és vesződséggel járt az iskolák fenntartása, de elődeink soha nem tettek le róla. A helyi gyülekezet számára is első volt iskolát építeni, majd azt követte a templom. „Az iskola az egyház veteményeskertje”. Ma is az kíván lenni.

Négy évszázados evangélikus oktatási hagyományaink, valamint a mai társadalmi elvárások

arra sarkallják pedagógusainkat, hogy minden gyermek számára találjanak olyan területet, ahol a ránk bízottak képességeiket a legértékesebb módon tudják kamatoztatni. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában megszerzett tudásuk friss és mobilizálható legyen, a haladás érdekében képesek legyenek a gyors reagálásra, változtatásra úgy, hogy személyiségüket harmonikusan bontakoztathassák ki az élet bármely területén. Oktató-nevelő munkánk kiemelt célkitűzése, hogy végzett diákjaink a világban eligazodni tudó, sokoldalú és mindenre nyitott emberekké váljanak.

Intézményünk olyan embert akar e világnak nevelni, akinek igaz hivatása lehet, hogy magyar keresztyén emberként éljen és otthona legyen a keresztyének nagy közössége. Ezért középiskolánk célja, hogy tanulóit teljes világlátással, kiegyensúlyozott emberre nevelje, aki képes felelősséget vállalni önmagáért és másokért. Képessége távlati célokért értelmesen dolgozni és tanulni, ugyanakkor kihívásnak tartja az új erőpróbákkal való szembenézést, melyet kész reménységgel és lelki erővel megvívni.

Gimnáziumunkban is tudatában vagyunk annak, amit az Ágostai Hitvallásban fogalmaztak meg reformátoraink: „Ő (a Szentlélek) támaszt hitet – ahol, és amikor Istennek tetszik- azokban, akik hallják az evangéliumot.” Hitet nem adhatunk diákjainknak, de megmutatjuk, Kinél lehet életük során erőforrásuk.

Az evangélikus hagyományoknak megfelelően az ökumené, a világra való nyitottság jegyében folyik az oktatás, ami mellett nagy hangsúlyt kap az élet és a másik ember tiszteletére, az igaz értékek felismerésére nevelés.

Az Evangélikus Egyház oktatási intézményei a Biblia szellemében, a lutheri tanítások szerint és évszázados iskoláztatási hagyományaihoz híven nevelik tanulóikat. Vállalják a felekezeti elkötelezettséget, de – az ökumenizmust szem előtt tartva – nyitottak más keresztyén egyházak felé is.

Intézményünk világnézeti elkötelezett. Működésének kereteit - az állami elvárásoknak, törvényeknek megfelelően - keresztyén értékrendre építve a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei határozzák meg, mely a közoktatási intézmények célját a következők szerint fogalmazza meg:

„Az evangélikus egyház közoktatási intézményeinek célja az, hogy tanulóit evangélikus szellemben, a magyar haza hű polgáraivá, evangélikus tanulóit egyházunk öntudatos, hű és áldozatkész tagjaivá, más felekezetű tanulókat egyházunk megbecsülésére és a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartásával, - a lehetőséghez képest saját egyházuk segítségével is - nevelje. Minden tanulóját az érvényes állami közoktatási törvényben

megfogalmazott oktatási cél kitűzésének megfelelően oktassa, és az egyes intézménytípusok sajátos céljainak megfelelően képezze ki.”

(MEE Törvényei VIII. tv. 19. §)

Képzési rendszerünket végigkíséri a hittanoktatás, mely nevelő munkánknak egyik legfontosabb támasza. A hitéletre nevelés átszövi az intézmény mindennapjait. Áhítat, reggeli imák, csendes hét és csendes nap, egyházi ünnepeink közös ünneplése, istentiszteletek színesítik a mindennapokat.

A lelki nevelés vezetése az iskolalelkész feladata, akinek irányításával iskolánk tanulói és dolgozói közössége sajátos iskolai gyülekezetté alakulhat. Az iskola életében meghatározó szerepet játszanak egyházunk gyülekezeti lelkészei, különösen azok, akik a környék evangélikusságának vezetői. Intézményünk a Déli Egyházkerületben, a Kelet-Békési Evangélikus Egyházmegye területén fekszik. Ennek a területnek az evangélikus lakossága hagyományosan igen jelentős, így az intézmény az itt élő családok számára jó lehetőséget kínál gyermekeik oktatására, nevelésére.

Iskolánk minden család számára nyitott, így hittanoktatásunkban, és a hitélet gyakorlásában is az ökumené szellemében kívánunk dolgozni. Evangélikus tanulóink számára evangélikus, katolikus tanulóink számára katolikus, református tanulóink számára református hittanoktatást biztosítunk.

II. 1. Az intézmény nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai eljárásai

II.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő- oktató munka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak és tanulóink képességeinek megfelelően.

Kiemelkedő fontosságot szánunk tanulóinknak a keresztyén erkölcsi és szellemi nevelésére, az evangélikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására.

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kívánunk. A tanulóbarát, családi légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti.

Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki, hitéleti egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos, önfejlesztés képességének megvalósulását.

A lelkiesség alapját az iskola nevelő közössége adja, adhatja meg.

„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés.” Ennek legfontosabb eleme a közösségi környezet kialakítása. Ilyenek: bizalomra építő kapcsolat, családiasság, otthonosság légköre, diákcsoportok segítése és bevonása az iskolai életbe. Kiemelten fontos a „nevelő környezet” kialakítása, tantermek, közösségi terek harmonikus, esztétikus dekorálását.

Tudatosan arra kötelezzük el magunkat, hogy az egész ember kifejtésén munkálkodjunk, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthetünk az igaz értékek megtalálására.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnévelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„Élek és hirdetem az Úr tetteit” (118. zsoltár)

- Az Evangélikus Gimnázium célja, hogy az evangélikus tanulóit **evangélikus keresztény személyiséggé**, evangélikus egyházztaggá, a más felekezetű tanulókkal együtt, hitét vállaló, erkölcsös, magyar állampolgárrá nevelje, a nemzeti művelődés szellemének megfelelően általános gyakorlati irányú alapműveltséghez

juttassa, ezáltal az életben való helytállásra és további tanulmányokra képessé tegye.

- Valljuk, hogy minden ember Isten teremtménye, akiknek Krisztus a megváltója, ilyen értelemben a gimnázium közösségének minden tagja testvér. Szeretnénk elérni, hogy minden tanítványunk segítőtársat és segítségére szoruló társat lásson a többiekben. Törekszünk arra, hogy tanítványaink szüleivel jó kapcsolatot alakítsunk ki, és hogy a szülők támogassák az iskolát nevelési és oktatási céljainak elérésében.
- Személyiségformáló erőnek tartjuk a **széleskörű műveltséget**, ami alkalmassá tesz arra is, hogy saját élethivatásában ki-kik küldetéséhez méltóan helyt álljon. E műveltség kialakításakor alapfontosságúnak tartjuk a nemzet kulturális örökségének átadását, a hagyományok ápolását, a humán- és természettudományos műveltség megalapozását, fejlesztését és a művészeti nevelést.
- Célunk, hogy tanítványainkat önálló ítéletalkotásra neveljük, előkészítsük őket tehetségüknek, adottságuknak megfelelő pályaválasztásra, és kialakítsuk bennük a **folyamatos önművelésre**, megújulásra való igényt.
- Igyekezünk minden gyermeket tehetségéhez mértén fejleszteni, hogy a társadalomnak alkotó tagjává váljon, és munkáját kedvvel és örömmel végezze.
- A gyerekekkel való rendszeres foglalkozás erősíti a pedagógusainkban a keresztyén értékek elfogadását és gyakorlását.
- A személyre szóló szeretetteljes bánásmód, a következetesség, a türelem, a hitelesség, a pedagógusok egymás iránti szeretetének példája, a családokkal való összefogás által kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket.
- Az oktató-nevelő munkánknak nem az elitképzés az elsődleges célja, hanem az egyházhoz hű, keresztyén hitet, erkölcsöt valló és gyakorló „kiművelt emberfők” kialakítása.
- Szeretnénk, hogy az intézményünkéből kikerülő fiatalok tiszta gondolkodású, szilárd erkölcsű felnőttek lennének, akik tudnak választani a jó és rossz, igaz és nem igaz, helyes és helytelen között, így egyházunknak és hazájuknak hű és értékes polgárai lesznek.

- Diákjainkat olyan személyiségekké kívánjuk nevelni, akik életigenlők, bizakodók, tudnak örülni, képesek feloldani konfliktusokat, akiknek fontosak a magyar és az egyetemes kultúra értékei, akik szeretik családjukat, iskolájukat, egyházukat, falujukat-városukat, hazájukat, értük cselekvésre és áldozathozatalra is készek, akik tisztelik mások értékeit, szolidárisak a hátrányos helyzetűekkel, akik tevékeny, alkotó és empátikus emberként kívánják élni életüket.
- Tanulóink ismerjék meg a Biblia igéi és az egyház tanításai közvetítésével Jézust, s ezáltal indíttatást kapjanak a keresztyén világnézet, a személyes lelki kapcsolat kialakításához.
- Sajátítsák el egyházunk hagyományait és szokásait, értsék meg és gyakorolják az istentisztelet rendjét, szokásrendszerükbe épüljön be az imádság és egyéb lelki tevékenység.
- Tanítványaink ökumenikus szellemben ismerjék meg más keresztyén egyházak életét, tiszteljék mások vallásos meggyőződését.
- Az iskola nevelje szeretetre tanítványait „felebarátai” iránt, tanítsa őket az együttélésre és megértésre a másként gondolkodókkal szemben.
- Tanulóinkban derűs és magabiztos keresztyén világszemlélet kialakítására törekszünk, hogy legyen erejük és bátorságuk új és meglepő nézeteket, élethelyzeteket helyesen és szeretettel kezelni.
- Célunk, hogy a nevelés során tanítványaink sajátítsák el a Biblia tanításán alapuló keresztyén etika és értékrend szabályait, azokat építsék be magatartásukba, életvezetésükbe, értékrendjükbe, segítse őket arra, hogy az erkölcsi élet választásait helyes döntéseket hozzanak.
- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg pedagógiai munkánk során a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.

- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé válása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
- Kiemelt szerepünk és feladatunk, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsuk a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.
- A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.

Pedagógiai tevékenységünk jellemzői tehát

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése
- keresztény értékrend;
- egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében;
- az keresztény erkölcsi normák betartása, betarttatása;
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés.

II.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka célja, hogy

- A gyermekeket, diákokat segítse abban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A gyerekek, szülők, partnerek, környezet elégedettségére törekedjék, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozza.
- A gyermekek, diákok morális és esztétikai szemléletét alakítsa, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét fejlessze.
- az általános erkölcsi normáknak megfelelő viselkedéskultúra kialakítása,
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- jól megalapozott általános műveltség adása, érettségire, továbbtanulásra való felkészítés,
- magas szintű, kreatív nyelvtudás biztosítása,
- a munkába állás lehetőségét növelő ismeretek nyújtása,
- az egész életen át tartó önálló tanulásra, ismeretszerzésre való felkészítés
- kiegyensúlyozott, sikerorientált személyiségek kialakítása
- esélyegyenlőség biztosítása
- a nevelő oktató munka minőségének javítása, ezáltal a partneri elégedettség növelése.

II.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

Kötelességünk vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását, ezért intézményünk feladata:

- Elősegíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb. a hitélet erősítését szolgáló programokban.
- Fejleszteni a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatni az egyéni képességek kibontakozását.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket teremteni.
- Elősegíteni a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

II.1.4. Nevelési értékeink

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is Hozzá mérjük magukat, Őt követjük, Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét és föl vállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.” (Jn 15,12) A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztény ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztény ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetesen mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, a gyermeki, a tanulói és a szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak föl vállalásával, sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviseletével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhessen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította elénk a gyermekeket. „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3). A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztyén nevelés során teljesezhet ki igazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoportfoglalkozásokon és hittanórákon.

Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az Egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges

tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztények „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő, egységes keresztény tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

II.1.5. Erkölcsi elvárások iskolánkban

Tanáraink – „Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat.” (Mt. 5,13-16.)

A gyermek nevelése felelősségteljes, életre szóló feladat. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyellemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető felnőttekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyeneknek kell lenniük. A pedagógus legyen nyitott az értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába, hiszen minden pillanatban értéket közvetít. Élete példázza az általa és az iskola által képviselt értékeket, szavai és tettei legyenek összhangban egymással. Vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátaival együtt.

Fontos, hogy minden tanár belső indíttatásból pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen, a diákoknak és kollégáinak tett ígéreteit megtartsa. Konfliktusait szeretettel, emberi módon kezelje, törekedjen megoldásra, tudjon megbocsátani. Családi élete legyen rendezett.

Ezt a feladatot csak magasan képzett, hitükben elkötelezett, gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. Iskolánkban ezért csak olyan tanárok dolgozhatnak – felekezetre való tekintet nélkül –, akik elfogadják az iskola evangélikus sajátosságait, tanulmányozzák a Biblia tanításait, munkájuk közben nem tesznek elmarasztaló, sértő megjegyzéseket az egyházra és annak tanítására. Tanítványaikkal együtt részt vesznek az intézmény hitéleti tevékenységében, az egyházi alkalmakon, rendezvényeken segítik a hitoktatók munkáját.

Az iskolában dolgozó, más felekezetű hitoktatók is tartsák tiszteletben egyházunk tanításait és iskolánk rendjét.

Az intézmény vezetőségének meg kell teremtenie azokat a feltételeket, amelyek között a nevelőtestület az elvárások szerint dolgozhat. Fáradoznia kell a szeretetteljes, derűs légkör kialakításán. Egymás elfogadása, tisztelete, a türelem és empátiakészség területén példát kell mutatnia, törődnie kell kollégái szellemi, lelki épségével, gondjaikat, problémáikat kezelni kell. Alkalmat kell teremteni a lelki épülésre, a szakmai továbbfejlődésre, meghatározott rend szerint.

**Tanulóink- „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom”
(Zsolt 127,3)**

A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, hogy minél jobban megközelítsük azt a személyiség-ideált, amely az emberi kiteljesedésre vezet a tanulókat. Az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani az egyénre jellemző értékeket is.

A legfőbb általános értékek keresztyén hitünkben, a Biblia tanításában gyökereznek, de legteljesebben Jézus életében mutatkoznak meg. Ezért kell az Ő alakját – életkori sajátosságokhoz igazítva – állítani követendő példaként a diákok elé.

A fentieket figyelembe véve az alábbi elvárásainkat fogalmazzuk meg diákjaink felé:

- vegyenek részt az iskolai és a felekezetüknek megfelelő egyházi programokban,
- tiszteletteljesen, kulturáltan beszéljenek a felnőttekkel és egymással,
- alapos, rendszeres és pontos munkát végezzenek,
- a rájuk bízott feladatokat lelkiismeretesen végezzék el,
- a házirendet felelősen tartsák be,
- vállalják hitüket, és ez fejeződjön ki tetteikben,
- képességeiknek megfelelő eredményeket érjenek el.

Szülők- „Ti apák pedig ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek az Úr tanítása szerint fegyellemmel és intéssel.” (Efézus 6:4).

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülői társadalom igazolja. Iskolánk igazi keresztyén szellemisége csak akkor születhet meg, ha a szülői ház támogatja az egyházi nevelési elképzeléseket.

Ennek érdekében meg kell ismertetni a szülői közösségekkel az iskola szellemiségét, nevelési alapelveit, a szülők jogait és kötelességeit. Foglalkozni kell személyesen a családi problémákkal, alkalmat kell adni arra, hogy a gyakorlatban is megismerjék az intézmény munkáját.

Ugyanakkor elvárható, hogy a szülők elfogadják és tiszteljék az iskolánk evangélikus jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az ott dolgozó pedagógusokat. A családban is próbálják felelősen, a keresztyén értékrend szerint nevelni gyermekeiket. Erkölcsileg, szükség esetén erejükhez mérten anyagilag is támogassák az iskolát. A gyermekekkel kapcsolatos problémáikat beszéljék meg az érintett pedagógusokkal, és közösen keressenek megnyugtató megoldást.

Nevelési céljainkat csak közösen, a családok és az egyház segítségével valósíthatjuk meg.

II.1.6. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önkritika, beszélgetés stb.).

- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút, stb.).
- A büntetés formái, fokozatai (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés stb.)
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

A hitoktatás helyzete

- **Az intézményi átvétel utáni első évében (a 2012-2013-as tanévben) bennlévő évfolyamok és az újonnan bejövők választhattak az etika és hittan tantárgyak között.** A tanévkezdés során az egyik legnagyobb feladatot a hittan és etika oktatás bevezetése, megszervezése jelentette.
- Az iskola hétköznapi életében az egyik legészrevehetőbb változást a hétfő délelőtti **áhítatok** beépítése jelentette. Az áhítatok egyben a lelkeszi igei üzenetek megszólalásának, és a keresztyén, biblikus gondolkodásmód, a krisztusi üzenet megismertetésének legfontosabb terepe.
- Közös találkozási ponttá vált, ahol együtt volt legalább a fél iskola, illetve ünnepeken, megemlékezések alkalmával az egész iskola. Az áhítat előtt vagy után elhangzó hirdetésekben szerepelni immár rangot jelent a gyerekek között. Az idei tanévtől **2 x 45 perc lesz az áhítatra**, és míg az egyik csoport az áhítaton vesz részt, a másik felének pl. osztályfőnöki órája legyen. Egy ilyesmi megoldás lehetővé teszi reményeink szerint, hogy ezek az alkalmak valóban betöltsék mindazt a rendeltetésüket, amire igazán hívatottak: közösségformáló, lelkieleg gazdagító, inspiráló, alkalmak lennének.
-
- **Istentiszteletek**

A **tanévnyitó és tanévzáró** mellett négy istentiszteleti alkalmat tartottunk az év során:

- **reformáció** (október 27, szombat, hétfői áthelyezett tanítási napon az őszi szünet előtt)
  - **vízkereszt** (január 7. hétfő)
  - **nagyhét-húsvét** (március 22. virágvasárnap előtti péntek, egyben az iskolai csendesnap)
  - **mennybemenetel** (május 9. csütörtök, 7. tanítási órában) alkalmain.
- **Csendes hetünket** a nagyhét előtti héten tartottuk, a **csendesnap** ennek utolsó napja volt. Az első négy napon rövid, kb. 15-20 perces programok jelentek meg a nap menetrendjében, hétfőn az áhítat adta meg a felütést, kedden, szerdán és csütörtökön rövidített órák után a felszabaduló időben a kollégium aulájában került sor valamilyen alkalomra.
  - Felmenő rendszerben minden, középiskolai tanulmányait megkezdő tanulóknak heti 2 órában hittant tanul (más felekezetűek kedvéért az egyes évfolyamokon a párhuzamos osztályok hittanórája egy időben lesz, hogy a katolikus és református hitoktatók nagyobb csoportokban taníthassanak).
  - A más felekezetű diákok szülei írásbeli kérése alapján tanulnak római katolikus, vagy református hittant.
  - A hitoktatást elsősorban iskolalelkészünk és a gyülekezet lelkészei látják el.
  - A hitoktatás heti 2 órája nem terheli majd az engedélyezett óraszámkeretet.
  - Az evangélikus hitoktatás az országosan elfogadott tanterv alapján történik, számonkéréssel, de természetesen elsődleges célja a hitébresztés, a hitépítés.
  - Bibliaóra, csendes percek, „lélekfrissítő” és egyéb lelki alkalmak szervezése az iskolalelkész feladata.
  - **Egyéb alkalmak:**
„reggeli útravaló”, heti és havi pedagógus alkalmak, karácsonyi vacsora, gólyatábor, ballagás,
  - Az iskola lelki életét alakító és az iskolalelkész felelősségi körébe tartozó alkalmak között tartható számon a tanítási nap kezdetén tartott felolvasás, a **„Reggeli útravaló”,** melyen az elmúlt évben a *„Mai Ige”* c. kiadvány olvasmányai szerepeltek.

- A rendszeresnek nevezhető alkalmak között **az iskola lelki életének és szellemiségének alakulását illetően döntő fontosságúnak tartom a pedagógusok számára tartott alkalmakat.**
- „**Tanári lélekfrissítőnek**” neveztük őket, de a sok elfoglaltság és feladat között alig találtunk számukra időpontot. A végül kitűzött csütörtök fél 3 is sokszor „útban volt” más alkalmaknak, értekezleteknek, stb.

A spirituális tartalom pedig rendezőelv legyen az iskolai élet ezen pontjain.

A karácsonyi vacsora különleges és mindenképpen megtartandó hagyománya az iskolának. Érdemes tovább gazdagítani, folytatni mindezt.

II.1.7. Kompetencia alapú oktatás bevezetése

A TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0001 azonosító számú „Kompetencia alapú oktatás feltételeinek megteremtése Mezőberény és mikro-térségének nevelési-oktatási intézményeiben” című projekt keretében a kompetencia alapú oktatás elterjesztéséhez újszerű tanulásszervezési eljárásokat sajátítunk el, vezetünk be, szegregációmentes, együttnevelési környezetet alakítunk ki, a digitális technikákat széles körben alkalmazzuk, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességeket fejlesztjük.

A projekt keretében az alábbi innovációkat valósítjuk meg: tantárgytömbös oktatás, műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, három hetet meghaladó projekt, témahét, tanulói lat-top program, jó gyakorlatok átvétele.

A projekt megvalósítása az intézményben intézményi folyamat-tanácsadó, kompetenciaterületi mentorok, szaktárgyi mentorok, IKT szaktanácsadó, szakmai vezető segítségével történik.

A TÁMOP-3.1.4-08/2-2008-0001 azonosító számú „Kompetencia alapú oktatás feltételeinek megteremtése Mezőberény és mikro-térségének nevelési-oktatási intézményeiben” című projektben foglaltakat az alábbiak szerint valósítjuk meg:

A kompetencia alapú oktatást az alábbi kompetenciaterületen vezetjük be:

- szövegértés
- matematika
- élő idegen nyelv
- szociális és életviteli
- életpálya-építés

Tantárgytömbösített oktatást valósítunk meg matematika, magyar nyelv és irodalom, informatika, fizika tantárgyakból. Bontás nélküli tantárgy oktatásaként a magyar nyelv és irodalom egysége került bevezetésre.

A projekt az élő idegen nyelvi tantárgyakhoz kapcsolódik, amely a két tanítási nyelvű és nyelvi előkészítő évfolyamok képzését gazdagítja.

A témahét a Föld napjához kapcsolódik, ennek keretén belül ökoiskolai címünkhöz híven tervezünk egy egyhetes intenzív természet-és környezetvédelmi foglalkozássorozatot.

Projektoktatás az élő idegen nyelvekhez kapcsolódóan:

A projekt oktatás célja a tanulói autonómia fejlesztésével a tanulók teljesítményének növelése. A módszer elősegíti kapcsolati rendszerük fejlődését, egyéni kompetenciájuk elmélyülését.

Az implementáció évében a projektmódszer a 10. alaptantervű osztályban került bevezetésre.

A fenntarthatóság éveiben a célcsoportot a 9 – 12. évfolyamok.

Az érintett tantárgyak: német, angol, és olasz nyelv.

A projekt tanórai és tanórán kívüli keretek között zajlik. A projekt folyamán a tanulói és tanári szerepek átformálódnak.

Kiemelten fontos általános fejlesztési céljaink, hogy növekedjen a tanulók kreativitása, önismerete és önbecsülése, váljanak autonóm tanulóvá és személyiséggé, legyenek képesek az együttműködésre, fejlődjön interkulturális kompetenciájuk, használják fel az internet által nyújtott tanulási és kommunikációs lehetőségeket.

E célok megvalósítása érdekében előtérbe kerülnek a társas tanulási módszerek és a kooperáció.

Érvényesülhet ez a projektek megvalósításának folyamatában, melyben a tanulók maguk döntenek el, hogy milyen projektet valósítanak meg, milyen célokat tűznek ki maguk elé, milyen produktumot akarnak létrehozni, majd együtt tervezik meg és osztják fel a munkát. A projektmunka segíti a diákok együttműködését, kreativitását. Az önálló ismeretszerzés lehetőséget ad arra, hogy megismerkedjenek más országok kultúrájával, a már megszerzett ismereteiket más területen alkalmazzák.

Témahét

Iskolánkban kiemelt szerepet tölt be a környezeti-, a természetvédelmi nevelés. A Föld napjához kapcsolódóan az implementáció évétől bevezettük az egész hétre kiterjedő témahetet. Ezen időszak alatt mind a tanórákon, mind a tanítási órákon kívül olyan tevékenységekkel foglalkoztatjuk a diákságot, amellyel erősödik felelősségtudatuk. A témahéten tanítási órák keretein belül a tantárgy sajátosságából eredő, környezet- és természetvédelemhez kapcsolódó témák feldolgozása történik meg. A tanítási órákon kívül az ökoiskolai éves munkatervhez igazodva kínálunk programokat.

Moduláris program

Az oktatási modul tartalmilag viszonylag jól körülhatárolható oktatási egység, amely általában valamilyen nagyobb terjedelmű tanítási-tanulási program önállóan is felhasználható része. Intézményünk a következő moduláris programot választotta: Polgár a demokráciában programcsomag.

A programcsomag elsősorban azokra a képességterületekre összpontosít, amelyekre az aktív állampolgári létezés és a társadalomban való civil szerepvállaláshoz van szükség. Ennek megfelelően a programban megjelenő tevékenységek hangsúlyozottan fejlesztik az információkezelés, a véleményalkotás és a döntés képességét, a vitakészséget, a szociális

érzékenységet, a konfliktuskezelő és problémamegoldó képességet, s ösztönöznék a helyi társadalom életében való aktív részvételre.

Moduljai egyrészt különféle tantárgyak keretébe illeszthetők, másrészt változatos tanórán kívüli tanulási helyzetekben hasznosíthatók, és összetételük a helyi igényeknek megfelelően, rugalmasan alakítható ki. A programcsomag az AJTP keretein belül a bennmaradások során kitűnően megvalósítható.

A programcsomag jellemzője a tevékenység- és élményközpontúság. A fenti cél eléréséhez szükséges kompetenciák ugyanis csak hosszú időn keresztül tartó fejlesztéssel, és sokféle közegben tesztelt gyakorlással alakíthatók ki, amelynek során a tanulók folyamatosan gyarapodó tudást szereznek önmagukról, valamint állandóan változó szűkebb és tágabb környezetükről.

II.1.8. Kiemelt feladataink

Iskolánk képviseljen örökérvényű értékeket, adja vissza a tudás értékét. Biztosítsa az optimális szint elérését, melyet a szülő abból mér le, hogy az öt év alatt hogyan fejlődött gyermeke személyisége, milyen esélyekkel lép ki a képzési idő végén az iskolából.

Őrizze meg, és lehetőség szerint haladja meg eddigi eredményeit, s legyen képes a változó partneri igények állította követelmények kielégítésére.

II.1.9. Az iskola funkciói

Gimnáziumi képzésünkben kiemelt hangsúlyt kívánunk továbbra is adni a német nyelv oktatásának. Az evangélikus egyházi hagyományaink és kapcsolataink és a német nyelv magas szintű tanítása egymást erősítik, új lehetőségeket nyitnak meg. Lehetőséget ad az egyház által biztosított bajor partnerkapcsolatok elmélyítésére, Mezőberény két németajkú testvérvárosával -Münsingennel és Gronauval- szorosabb kapcsolat kialakítására, de az egyházközségi kapcsolatokat is ápolni kívánja a kitelepítettek városaival ill. Münsingennel. Teszi ezt akár úgy, hogy a cserediákok száma megnövekszik. Ennek megvalósítását segítheti a majdnem 300 főt befogadni képes

kollégium. A gimnázium iskolalelkészi feladataira készek vagyunk német nyelvterületről érkező segédlelkészt is fogadni.

2011. október 15-én az iskola, a Petőfi Sándor Gimnázium újabb szakmai elismerésben részesült, **Akkreditált Kiváló Tehetségpont** lett. E megtisztelő címet az évek óta magas színvonalú tehetséggondozó tevékenységével érdemelte ki.

A tehetséggondozás öt kiemelt területén végez rendkívül eredményes munkát:

- idegen nyelv
- dráma
- természetismeret
- matematika
- interperszonális terület, azaz önismeret és tanulásmódszertan.

Az eredményeket mi sem bizonyítja jobban, mint a kiemelkedően magas számú nyelvvizsga-bizonyítvány, számtalan országos szintű versenysiker, valamint továbbtanulási mutatóink.

A Gimnázium kiemelten foglalkozik a tehetséges általános iskolásokkal is, akik számára rendszeresen szervezünk versenyeket, illetve bemutatkozási lehetőségeket (pl.: iskolakóstolgot, német nap).

Az elismerés azért is kiemelkedő, mert Békés megyében összesen három intézmény büszkélkedhet e címmel, középiskolaként pedig csak a mezőberényi gimnázium.

II.1.10.Képzések

A képzési szerkezet 2009. szeptember 1-jétől az alábbiak szerint módosult. A meghirdetett öt képzés alapján minden tanévben négy osztály beiskolázására törekszünk. 2011-ben csak három, de 2012-ben 5 osztályt indítottunk. Ezzel a beiskolázási aránnyal szeretnénk továbbra is működni.

A jelentkezések beérkezése, illetve a felvétel megajánlása során szükség szerint élünk a belső átirányítás lehetőségével.

II.1.10.1. Négy évfolyamos általános tantervű gimnáziumi képzés

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a középszintű érettségi vizsga megszerzése, majd a tanulmányok szakközépiskola szakképzési évfolyamain (13-14.) való folytatása, vagy tanfolyam elvégzése és bekapcsolódás a munka világába.

A négy évfolyamos általános tantervű osztályban az oktatás az általános gimnáziumi tantervi követelmények alapján folyik.

II.1.10.2. Négy évfolyamos humán illetve reáltagozatos gimnáziumi képzés angol vagy német nyelvi előkészítő évfolyammal

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a tanulmányok alatt az emelt óraszámú nyelvtanulás (angol/német nyelvvizsga vagy előre hozott érettségi vizsga letétele), informatikatanulás (ECDL-vizsga), valamint elsődlegesen egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulás, vagy a tanulmányok szakközépiskola szakképzési évfolyamain (14-15.) való folytatása, és a felsorolt tárgyak közül valamelyiket emelt óraszámban kívánják tanulni. Az emelt óraszám választása nem kötelező.

Az előkészítő évfolyammal együtt öt évfolyamos általános tantervű osztályban, a diákok a 9., speciális helyi tantervű előkészítő évfolyam után tanulmányikat a 10. általános tantervű évfolyamon folytatják. Az előkészítő évfolyamon kiemelt szerephez jut az angol/német nyelv (heti 14 óra), és a számítástechnika (heti 5 óra). Az öt évfolyamos képzés során cél a minél nagyobb felsőoktatási továbbtanulási arány elérése.

II.1.10.3. Öt évfolyamos magyar-német két tanítási nyelvű gimnáziumi képzés

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a tanulmányok alatt a német nyelv magas szintű elsajátítása, abból nemzetközi nyelvvizsga letétele, valamint elsődlegesen egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulás, vagy a tanulmányok szakközépiskola szakképzési évfolyamain (14-15.) való folytatása. A képzés során

lehetőség van a továbbtanulási célnak megfelelően a humán vagy reálgazdasági ágakra való választására.

A két tanítási nyelvű ágban a 9. évfolyamon nyelvi előkészítés történik, ami intenzív nyelvtanítást jelent. A nyelvtanítók mellett a helyi tantervben megfogalmazottak szerint folyik az oktatás és szinten tartás. A 10. évfolyamon kezdődik a szaktantárgyak célnyelven történő tanítása. Hogy mely tantárgyakat oktatjuk német nyelven, azt elsősorban aktuális humánerőforrásunk és a vonatkozó rendeletek határozzák meg. Kitűzött célunk ebben az öt évfolyamos oktatási formában, hogy tanulóink a hazai és külföldi felsőoktatásban tanuljanak tovább.

II.1.10.4. Öt évfolyamos Arany János Tehetséggondozó Program, speciális gimnáziumi képzés

Ezt a képzést azoknak a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a tanulmányok alatt az emelt óraszámú angol nyelvtanulás (nyelvvizsga, előre hozott érettségi vizsga letétele) és emelt informatikatanulás (ECDL-vizsga letétele), valamint az egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulás, illetve a tanulmányok szakközépiskola szakképzési évfolyamain (14-15.) való folytatása. A képzés során lehetőség van a továbbtanulási célnak megfelelően a humán vagy reálgazdasági ágakra való választására.

Az AJTP-ban a diákok a 9. speciális központi tantervű előkészítő évfolyam után tanulmányaikat a 10. általános tantervű évfolyamon folytatják. Az előkészítő évfolyamon kiemelt szerephez jut az angol nyelv és a számítástechnika. Az öt évfolyamos képzés során cél a minél nagyobb továbbtanulási arány elérése, illetve ezzel párhuzamosan a munkaerő-piaci érték növelése (utazás-turizmus tantárgy, számítástechnika, nyelvvizsga, jogosítvány). Az AJTP sajátosságait részletesen a 2., és 3. számú melléklet tartalmazza.

Az iskola egészére vonatkozóan erősíteni kívánjuk a képzést idegen nyelvi, és informatikai vonalon, valamint kiemelten kezeljük a tehetséggondozást.

II.1.10.5. Idegen nyelv

Egyre több diák kap helyben ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom Deutsch vagyis Osztrák Nyelvi Diploma), (bármely tanuló számára biztosított), (magyar-német két tanítási nyelvű tanulók számára biztosított) nemzetközi, illetve államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt német nyelvből.

A térítésmentes **DSD** (Deutsche Sprachdiplom) vizsga a két tanítási nyelvű ág 13. évfolyamán a tanulók számára kötelező.

Ezt a törekvést segíti egyrészt, hogy 2001 márciusától az iskola akkreditált ÖSD nyelvvizsgahely, így államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány kiadására jogosult.

Másrészt a nyelvvizsgáztatásról és az államilag elismert nyelvvizsgákról szóló rendelet alapján a térítésmentes DSD nyelvvizsga honosítási díj befizetése ellenében, külön vizsga nélkül 2006 tavaszától államilag elismert egynyelvű „C” típusú felsőfokú nyelvvizsgával egyenértékű.

Fejlesztendő az angol nyelvoktatás is. Annak tudatában, hogy milyen fontos az angol nyelv ismerete, növelni kívánjuk az intézményünkben az angol nyelvvizsgára felkészített diákok számát.

A fentieket figyelembe véve diákjainknak megvan a lehetőségük arra, hogy az érettségi vizsgák lezárásával két idegen nyelvből is nyelvvizsgát szerezzenek, mellyel növelni tudják munkaerő-piaci értéküket, illetve előre teljesítik a felsőoktatásban a diploma megszerzéséhez előírt feltételeket.

Informatika

Biztosítani kívánjuk az informatika magasabb, 11-13. évfolyamokon való szervezett formában történő oktatását. Ezzel lehetőséget kívánunk adni diákjainknak az ECDL vizsga, illetve az emelt szintű számítástechnika érettségi vizsga letételére. Számítástechnikai eszközeink, és szaktanári ellátottságunk ehhez megfelelő háttérrel biztosít.

II.1.10.6. Bevezetésre kerülő „jó gyakorlatok „

A TÁMOP keretein belül két „jó gyakorlat” megvásárlására került sor.

A matematikaoktatásban alkalmazott új tanulásszervezési eljárásokkal a tantárgyi oktatás színvonalának emelését, jobb érettségi eredmények elérését kívánjuk megvalósítani.

Fejlesztés alatt álló számítógép parkunk lehetővé teszi tanulói laptop program megvalósítását. A tanulói laptop program adaptációja valamennyi tantárgy esetében alkalmazásra kerülhet.

A laptopok használatával olyan tanulásszervezési módok kerülnek előtérbe, mint: csoportmunka, pármunka, egyénre szabott feladatok. A digitálisteknika oktatásban történő alkalmazása a pedagógiai módszerek további fejlődését, szélesítését teszi lehetővé mind mennyiségi, mind minőségi, mind tanulási követelmények differenciálása terén.

II.1.10.7. Intézményi innovációk

Idegen nyelv innováció

Az alábbi új módszerek kerültek és kerülnek bevezetésre az idegen nyelv oktatása során:

- Projekt módszer, lényege, hogy egy meghatározott időperióduson keresztül egy témára összpontosítva, a téma komplexitását szem előtt tartva egy produktummal zárva zajlanak az idegen nyelvi órák.
- Moduláris oktatás, a tananyag nagy részét modulokban dolgozzuk fel, ez lehet tankönyvi, Suli nova modul, illetve a tanár által készített.
- Infokommunikációs eszközök használata a tanítási órán, interakciókra, információgyűjtésre, szövegalkotásra. (interaktív tábla használata, tanulói laptop program)
- Kooperatív technikák alkalmazása, melynek keretén belül mód nyílik a differenciálásra is.

Fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata

Napjainkban nagyon sokat hallunk a környezetvédelemről és az egészséges életmódról. Ezért tartottuk fontosnak, hogy ezek a nagyon aktuális gondolatok a diákokhoz is eljussanak, hiszen bolygónk további sorsa az ő kezükben van. Az elkövetkező tanévek során különböző tevékenységekkel kívánjuk felhívni a tanulók figyelmét arra, hogy nagyon sokat tehetnek saját egészségük megőrzéséért és környezetük védelméért. Emellett hangsúlyozni kívánjuk azt is, hogy milyen lehetőségeket rejt számukra az a tény, hogy az Európai Unió állampolgárai.

Pedagógia program megvalósulását segítő módszertani kiadványok, gyűjtemények, segédletek.

A pedagógia program megvalósulását segítő módszertani kiadványok, gyűjtemények, segédletek című innováció segíti az intézményt abban, hogy a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám miatt a közoktatási intézmények közötti fokozódó versenyhelyzetben, a folyamatosan változó követelmények rendszerében a diákok és a szülők egyaránt megfelelő tájékoztatást kapjanak iskolánk által biztosított képzésekről, lehetőségekről. Ezzel segítjük a hozzánk jelentkezők választását, középiskolai tanulmányaiknak sikerességét.

II.2. A személyiségfejlesztés programja

II.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai

A személyiségfejlesztés alapja a *szeretetparancs hármassága*: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét.
- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
  - A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában.

A személyiség fejlesztése az európai irányelvek szerint:

- Az ifjú nemzedék világra való kitekintésének, műveltségének segítése:

- Nyelvi felkészültség.
- Számítógépes ismeretek a tudás szolgálatában.
- Más nemzetek kultúrájának, földrajzának, történelmének, anyanyelvének, hagyományainak megismerése.
- A tanuló törekedjen több idegen nyelv elsajátítására, nyelvvizsgák letételére.
- Az esélyegyenlőségre való felkészítés (nem különb a tudása más nemzetek tanulóinál, de tudása megalapozott, így értékei egyenlők).
- A tanulóknak tudatosítsuk az európaiságot, s elsősorban a magyarságtudatot:

„Elsősorban magyar vagyok, és csak azután európai.”

A hazaszeretet, a nép szeretete, a magyar nyelv ápolása, művelése, a kulturált beszéd, a hagyományok ápolása, a magyar termékek becsülése.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

- A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, munka.
- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztyéni gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség

- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtet világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

II.2.2. Felzárkóztatás

A tehetséggondozás mellett minden évfolyamon délutáni foglalkozások keretében, a felmerülő tanári és diákigényeknek megfelelően a hiányok pótlására, ezáltal az esélyegyenlőség megvalósítására felzárkóztató oktatást szervezünk.

Fontosnak tarjuk továbbá fejleszteni diákjaink tanulási stratégiáit is. Ezen cél elérése érdekében megtörtént a tanulás-módszertani elemek tanórai munkába való integrálása. Hisszük, hogy diákjaink megfelelő tanulási stratégiáinak megerősítése mellett, és további technikák elsajátításával hozzájárulunk tanulóink sikerebb helytállásához.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a folyamatos differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a kezdő gimnáziumi osztályoknál a szintre hozás.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának feltétele, hogy erre módszertanilag felkészített pedagógusok végezzék a felzárkóztatást mind a tanórákon, mind a napköziben, sőt a korrepetálások is megfelelő módszerekkel történjenek.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata a képességek és készségek fejlesztése, az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

Első feladat: feltárni, hogy kik azok a tanulók, akik felzárkózásra szorulnak.

- Osztályfőnökök: ismerjék meg mielőbb tanulóikat (beszélgetések, családi háttér ismerete, felmérő tesztek íratása stb.)
- Szaktanárok: saját tantárgyukból írássanak felmérő dolgozatokat év elején a hiányosságok feltárása érdekében. Jelöljék ki azokat a tanulókat, akik felzárkóztatásra szorulnak.

Konkrét tevékenységi formák:

Az osztályfőnöki órák témakörébe be kell iktatni az eredményes tanulás feltételeit, módszereit elsősorban 9. évfolyamokon (önismeret, önnevelés képessége, önellenőrzés képessége, önkritika, a tanuláshoz szükséges optimális fizikai állapot megteremtése). Az eredményes tanuláshoz szükséges képességek (akarati tulajdonságok, rendszeresség,

igényesség, koncentrációs képesség, a tanulásra való igény, a tanulásnak önépítésként történő elfogadása) fejlesztése. Tanulási szokások, módok, technikák, az önismereten alapuló tanulási módszerek kimunkálása.

Tanulótársak bevonása, a gyengébb tanulók segítése. A szülőket is el kell látni tanácsokkal!

Szaktanári órák: a tantárgyankénti speciális tanulási technikák alkalmazása: tankönyvek, munkafüzetek használata. Hagyományos és új információhordozók alkalmazása (könyvtár, lexikonok, kézikönyvek, számítógép, Internet, stb.).

Felzárkóztató foglalkoztató foglalkozások megszervezése a 9. osztályban. Korrepetálások megszervezése – szükség esetén – a gyengébb képességű tanulók részére. Csoportbontások lehetőség szerint.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Segítségként a pedagógiai munkát segítő védőnő szakmai segítségét.

Feladatunk:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, osztályközösségi, a kollégiumi és a hitéleti programok. Az elérendő cél a gyerekek, tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőképességének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása

II.2.3. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése minden oktatási intézményben.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

Ez a tevékenység egyaránt kiterjed az iskolai és kollégiumi nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Feladatok:

- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Az egyéni képességekhez igazodó, differenciált tanórai foglalkozások
- Tehetséggondozó programok, szakkörök szervezése
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre (szaktárgyi, sport, kulturális)
- Felkészítés továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására
- Pályázatokon való megmérettetés
- Emelt szintű tantárgyak tanítása vagy fakultációs órán való részvétel
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- A kétszintű érettségi előkészítők programjaiban való aktív közreműködés
- A tanórai munka előkészítésébe való bevonása a tanulóknak:
  - Internet használata
  - Kiselőadások, tanórák tartása
  - Szemléltető eszközök készítése
  - Tesztek összeállítása
  - Irodalmi szövegek dramatizálása
  - Az órai komplexitás elősegítése történelem, zene, festészet, szobrászat, irodalmi alkotások, földrajzi helyek, híres tudósok életútja stb.

A diákok szabad választása alapján a 11-12-13. évfolyamon emelt szintű oktatást végzünk. Az emelt szintű oktatás célja az emelt szintű érettségire való felkészítés, tehetséggondozás. Az emelt szintű oktatás mellett az igények, és a pénzügyi lehetőségek figyelembe vételével a tehetséggondozásra szakköri keretek között is lehetőséget biztosítunk.

A tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások esetében fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részvételének motiválására.

II.2.4. Életpálya-építés

Az életpálya-építés hármas célja a sikeres pályaválasztás érdekében:

- a betölthető foglalkozások, az elvégezhető képzések és az egyén személyiségének a feltárása,
- az összhanghoz szükséges személyes aktivitások megtervezése
- az egyéni pályaválasztási döntés segítése, tudatosítása

A három tényező összhangja lehet ideális és reális. Az életpálya-építés feladata, hogy a realitás felé orientálja a tanulókat. Az életpálya-építés tanórákon és délutáni foglalkozásokon valósul meg.

Témák:

- önmegismerés
- önértékelés
- képességek feltárása
- életcélok megfogalmazása
- konfliktuskezelési technikák átadása
- álláskeresési ötletek
- tájékozódás felsőoktatási intézmények képzéseiről
- a bolognai rendszer ismertetése

- a kétszintű érettségi rendszerének megismerése

A kidolgozott intézményi innovációkat a pedagógiai program 2. számú függeléke tartalmazza

Pályaorientáció

Az iskola képzési struktúrájából adódóan összetett pályaorientációs feladatokat lát el. A feladatokat úgy kell megfogalmazni, hogy 9. évfolyamtól egységet alkossanak. Hangsúlyt kell fektetni a reális pályaválasztás segítésére (érdeklődési kör – hozzá kapcsolódó hivatások, foglalkozások megismertetése), melynek során fel kell használni külső szakmai szervezetek segítségét is (pl. Békés Megyei Munkaügyi Központ, Békés megyei Humánfejlesztési és Információs Központ stb.).

A főbb állomások:

- önismeretre nevelés
- szaktárgyi ismeretek nyújtása magas fokon
- a felismert tehetség menedzselése, az önmegvalósítás segítése
- folyamatos információközvetítés

Alapelvek

- a tanulók erősségeinek felfedezése, fejlesztése,
- a tanulók gyenge oldalainak felismerése és azok javítása,
- a megfelelő légkör megteremtése (kiegyensúlyozott kapcsolatok)
- az együttnevelés tudatos megszervezése, heterogén összetételű közeg kialakítása
- HHH tanulók kompetencia alapú értékelése 3 havonta: a teljes személyiség önmagához viszonyított fejlődésének reális értékelése
- személyes kompetenciák fejlesztése: önértékelés, önbecsülés, önbizalom, önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelem, szuverenitás képessége, önreflexió képessége

- szociális kompetenciák fejlesztése

II.3. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

II.3.1. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai

A pedagógus legfontosabb feladata: a tanulói személyiségének, képességeinek, tárgyi tudásának folyamatos fejlesztése,

tanítványainak az érettségi vizsgára, illetve szakmai vizsgákra való sikeres felkészítése.

A főbb tevékenységek összefoglalása:

- megtartja a tanítási órákat,
- feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
- munkaidejének beosztását az SzMSz megfelelő szakaszai részletezik,
- legalább 10 perccel a munkaidő, ügyeleti idő, illetve tanítási órája kezdete előtt köteles a munkahelyén tartózkodni,
- a tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor ellenőrizve az állapotokat
- tanítási óráját követően bejegyzzi az elektronikus naplót, nyilvántartja az óráról hiányzó vagy késő tanulókat,
- rendszeresen értékeli tanulók tudását, félévente legalább a heti óraszám + 1 osztályzatot (de legalább félévi 3 osztályzatot) ad minden tanítványának,
- összeállítja, megírja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja,
- a tanulóknak adott osztályzatokat szóbeli értékeléskor azonnal, írásbeli dolgozatnál a kijavítást követő órán ismerteti a tanulókkal,
- tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról,
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv szakterületét érintő pedagógiai, szervezési, stb.

feladataira,

- részt vesz a tantestület értekezletein, megbeszélésein, a szakmai munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,
- fogadóórát tart az általa kijelölt időpontban,
- megszervezi a szükséges szemléltető eszközök, tanítási segédanyagok órai használatát,
- az igazgató beosztása szerint részt vesz az érettségi, szakmai, felvételi, osztályozó és különbözeti vizsgákon, iskolai méréseken,
- helyettesítés esetén szakszerű órát tart,
- egy órát meghaladó hiányzása esetén feljegyzést készít a helyettesítők számára az osztályokban elvégzendő tananyagról, melyet köteles az igazgatóhelyetteshez eljuttatni,
- bombariadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében, menti az általa használt legfontosabb dokumentumokat,
- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges szemléltető eszközök, könyvek, stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,
- előkészíti, lebonyolítja és értékeli az iskolai házi tanulmányi versenyeket,
- folyamatosan végzi a tanítványai felzárkóztatásával, korrepetálásával, versenyeztetésével, tehetséggondozásával kapcsolatos feladatokat,
- elkíséri az iskola tanulóit az iskolai ünnepekre, hangversenyre, mozilátogatásra, stb.
- szükség szerint kapcsolatot tart a tanított osztályok osztályfőnökeivel,
- beosztása esetén részt vesz a tanulmányi kiránduláson, szükség esetén ellátja a tanulók versenyre való kíséretét,
- közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.
- felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért,
- bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat,
- a hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az osztályfőnöknek, illetve az igazgatóhelyettesnek vagy az igazgatónak.

II.3.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

A gyermekközösségekben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek. Emberi magatartása, pedagógiai, szakmai munkája példaértékű a rábízott gyermekek között. Az osztályfőnököt a vezetőség javaslatára az igazgató bízza meg. Arra kell törekedni, hogy lehetőleg négy illetve öt évig egy kézben legyenek a csoportok. Az osztályfőnök díjazása az érvényes jogszabályok szerint történik.

- Végzi az osztályába tartozó tanulókkal kapcsolatos adminisztrációt.
- A tanuló által elvégzett évfolyamokról a törzslapot, ez alapján év végi bizonyítványt kell kiállítania.
- Az osztályfőnök vezeti az osztálynaplót, a törzslapot, kiállítja a bizonyítványt, és vezeti a továbbtanulással összefüggő nyilvántartást.
- A tanuló osztályfőnöke a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló – az oktatásért felelős miniszter által kiadott program szerinti egyéni fejlesztési terv alapján történő – haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanulót, kiskorú tanuló esetén a tanuló szülőjét, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.
- Feladata az osztályban tanuló gyermekek sokoldalú megismerése, személyiségük fejlesztése, a közösség formálása -az egyéni bánásmóddal ötvözve .
- Ennek érdekében együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal.
- Látogatja az osztály tanóráinak és szabadidős foglalkozásainak.
- Figyelemmel kíséri a tanulók elfoglaltságát, a pályaválasztást előkészíti, irányítja azt a tanuló képességeinek megfelelően.

- Törekszik a tanuló személyiségének megismerésére (szükség szerint családlátogatás formájában) a tanulói tevékenység különféle formáiban (óralátogatás, kirándulás stb).
- Felelős az általa vezetett közösség magatartásáért, viselkedéskultúrájáért, tanulmányi előmeneteléért, a házirend betartásáért.
- Jó kapcsolatot alakít ki a szülőkkel.
- Figyelmekkel kíséri a családok szociális helyzetének alakulását, szükség esetén javaslatot tesz a segítyezés valamilyen formájára.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a hiányzások mértékét, az igazolatlan hiányzásokat. Jelentési kötelezettséggel tartozik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős felé igazolatlan hiányzás esetében, illetve ha a hiányzások elérik a törvényben meghatározott mértéket.
- Az osztályfőnöki teendőkkel kapcsolatos adminisztráció pontos és maradéktalan ellátása.
- Átfogó jellemzés, jelentés készítése osztályáról, -szükség szerint az osztályba járó diákokról- a tanév végén valamint érettségi előtt.

II.4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Együttműködési készség fejlesztése az integrációt segítő módszertani elemek alkalmazásával (kooperatív technikák)
- Szociális kompetenciák fejlesztése:
  - közösségfejlesztő, közösségépítő programok
  - mentálhigiénés programok
  - előítéletek kezelését szolgáló programok
  - konfliktuskezelő technikák elsajátítását segítő programok
- Integrációt segítő tanórán kívüli programok: sokszínű közösségi élet megvalósítása az intézményben
- A HHH tanulók bekapcsolódása a DÖK életébe

- A HHH tanulók magas számú részvételének megvalósítása valamennyi közösségi rendezvényen

Az összetartást szolgálják a szabadon, nem iskolai keretek között szervezhető osztálykirándulások, programok ahol minden évben lehetőség nyílik kötetlen formában is az osztálykohézió erősítésére.

II.4.1. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományápolás, közösségfejlesztés

Ünnepek, megemlékezések

Egyházi ünnepek megtartása (iskolalelkész, gyülekezeti lelkészek és hitoktatók vezetésével).

- A nemzeti és intézményi ünnepek megünneplése iskolai, illetve regionális szinten történik (az ünnepek felelősei egy-egy osztályfőnök és a diákönkormányzat; a megemlékezések módját, felelőseit az éves munkaterv határozza meg).
- Az intézmény névadójának, Petőfi Sándornak emlékére évente visszatérően rendezvények szervezésére, pályázatok kiírására, vetélkedőkre kerül sor. A szervezés a diákönkormányzat bevonásával történik.
- Az intézmény kollektíven tagja a Petőfi Társaságnak. A Társaság szervezésében kerül sor a Petőfi Iskolák Országos Találkozójára. A találkozón való részvétel, és a kapcsolódó vetélkedőkön való indulás az intézmény erkölcsi kötelessége.

II.4.2. Hagományápolás

Hagyományaink a kulturált emberi viselkedés és kapcsolattartás megteremtését célozzák, valamint az intézményhez való kötődést szolgálják:

- 9. évfolyamos gólyatábor
- gólyaavató, gólyabál
- farsangi rendezvény
- Gombavató-bál, végzős osztályok rendezésében

- fordított nap, karácsonyi vacsora a végzős osztályok rendezésében
- Sándor-bál - öregdiák találkozó- (11-) 12. osztályok szervezésében
- a végzős évfolyam kollégiumi búcsúztatása
- a végzős évfolyam ballagás előtt elbúcsúzik a város vezetésétől,
- megkoszorúzza Petőfi Sándor iskolai és városi szobrát
- ballagási ünnepély (iskolai jelképek továbbadása)
- érettségi találkozók a volt osztályfőnökök szervezésében
- egyéb, az iskolához való tanulói, szülői, és alkalmazotti kötődést
- erősítő programok

A településen élő nemzetiség(ek) kultúrájának megismerése

Mezőberényben a magyarok mellett két nemzetiség található meg, a németek és a szlovákok.

Érdekesség, hogy iskolánk elődjét a szlovák evangélikusok alapították 1802-ben, s az 1960-ban újonnan induló gimnáziumban 1987 óta német két tanítási nyelvű oktatás is folyik.

Így feladatunk mind a német, mind a szlovák nemzetiség történelmével, hagyományaival, kultúrájával megismertetni a diákjainkat.

Célunk:

- A múlt megismerésével a tanulók azonosságtudatának kialakítása és jövőképük formálása.
- A tanulók először ismerkedjenek meg a magyarországi németek és szlovákok legfontosabb hagyományaival, életmódjával és kultúrájával.
- Tiszteljék a magyar nép és az országban élő más nemzetiségek kultúráját, ismerjék fel a közöttük lévő kapcsolódási pontokat.
- A tanulók ismerkedjenek meg a magyarországi németek és szlovákok kultúrájával, értékeikkel.
- A német- és szlovákjű lakosság történetének tanulmányozása az államalapítástól napjainkig.
- Tudatosuljon, hogy a soknemzetiségűség sokszínűséget is jelent.

- A történelmi ismeretek segítséget nyújtanak az előítéletek megjelenési formáinak felismerésében és a jelenség hátterének feltárásában.
- Ismerjék meg a szervezeteket, a hagyományápoló egyesületeket és a sajtót,
- A történelmi témakörök a történelem tantárgy óráin kerüljenek feldolgozásra.
- Tantárgyi megvalósulás keretei: történelem mellett a magyar nyelv és irodalom tantárgyon belül a regionális kultúránál és a művészeteknél .

Lehetséges tartalmi elemek még:

- -népszokások,
- -ünnepek, hagyományok
- -népzene, népköltészet, néptánc
- ünnepi ételek

II.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység-

Fogalom

Különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

1. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló;
2. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló;
3. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

II.5.1. A sajátos nevelési igényű gyermeknek,

tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani (Knt. 47.§ (1).

A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével (Knt. 47.§ (2).

Intézményünkben közoktatási szerződés és egyoldalú megállapodás alapján integrált nevelés és nevelés-oktatás folyik.

Cél és feladat

A Nemzet köznevelésről szóló törvény 4.§ 25. pontja alapján ellátjuk:

- azt sajátos nevelési igényű gyermek, tanulót: azt a **különleges bánásmódot igénylő** gyermeket, tanulót, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:
  - mozgásszervi, érzékszervi (de ép értelmű)
  - autizmus spektrum zavarral
  - egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű, tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

Az együttnevelés legfontosabb szempontjai

- A közösség felkészítése, a gyermek és tanuló fogadására.
- A gyermek és tanuló beilleszkedése, a többi gyermekkel/tanulóval való együtt haladás.
- A tanítás-tanulást segítő eszközök alkalmazása
- Kapcsolattartás a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelésének feladatai

- Az elvárások alkalmazkodjanak az eltérő képességekhez.
- A differenciált nevelés, oktatás megvalósítása során egyénre szabott módszerek, technikák alkalmazása szükséges.
- A tananyag feldolgozásnál figyelembe kell venni a tantárgyi, foglalkozási anyag tartalmának esetleges módosulásait, szükség esetén egyéni haladási ütemet kell biztosítani.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók

Általános feladataink: helyzetfelmérés

Segítő munkánk csak akkor lehet eredményes, ha tájékozódunk

- a gyerekek családban elfoglalt helyéről, életmódjáról, életviteléről,
- a fiatalok káros szenvedélyeiről,
- önértékelési gondokról, a kudarcról, az önmegvalósítási nehézségekről,
- példaképekről, célokról,
- a tanulók tanulási, beilleszkedési stb. nehézségeiről,
- különleges érdeklődéséről, teljesítményeiről, stb.

Szervezési feladatok

- Kapcsolattartás a szülőkkel, diákokkal, gyermekvédelmi felelőssel.
- Fogadóóra keretében, ahol a szülők tájékoztatást, segítséget kaphatnak a felmerülő problémáik megoldásához.
- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a nevelőtestülettel, szakmai szolgáltatókkal, az illetékes Gyámhivatallal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Egyéni és csoportos problémafeltáró beszélgetési lehetőségek szervezése tanulókkal, szülőkkel.
- Segítségnyújtás ahhoz, hogy a diákok egyéni problémáikhoz külső szakember segítségét igénybe vehessék.
- Előadások szervezése a tanulókat érintő témakörökben.
- Rendhagyó osztályfőnöki órák tartásához szakemberek meghívása.

Eljárások, módszerek, eszközök

- A gyermekek és tanulók személyes adottságainak, gondjainak feltárása, pedagógiai eszközökkel történő segítése,
- gyermekétkeztetés biztosítása, a szociális helyzettől függő támogatás
- a hátrányos helyzet enyhítésére, a nehéz családi és anyagi helyzet jelzése a fenti intézményekhez, az ilyen jellegű problémák nyomon követése
- a tanuló veszélyeztetett helyzetének javítása érdekében a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhivatal megkeresése,
- különböző előadások, rendezvények szervezése,
- kapcsolattartás és tájékoztatás a szülők részére,

- a továbbképzési lehetőségek kihasználása,
- ingyenes kollégiumi elhelyezés,
- A tehetségen a kiemelkedő teljesítményekre való képességet, felkészültséget értjük a gyakorlati munka, a tudományos vagy a művészeti tevékenységek körében. Ahhoz, hogy az egyéni adottságok, képességek tehetséggé fejlődjenek, kedvező környezeti, tanulási feltételekre van szükség. A tehetség, képesség nemcsak öröklött tulajdonság, hanem tanulás, tanítás függvénye is, ezért is nagyon fontos annak korai felismerése.

Prevenációs munka

- A prevenációs tevékenység részben tanórai keretben, részben megelőző programok keretében történik.
- A pedagógusok, szülők és diákok számára előadásokat szervezünk.
- Tájékoztató kiadványokat juttatunk el azokhoz a családokhoz, akiknek feltételezhetően szükségük van segítségre.
- Felmérést végzünk az osztályokban a káros szenvedélyekről, egyéb adottságokról.
- Szakemberhez irányítjuk a rászorulót, elbeszélgetünk vele.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése

Szociális jellegű feladatok

- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel a problémával küzdő, hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- Javaslattétel rendkívüli segélyekre.
- Krízishelyzetben lévő tanulók gondjainak jelzése, megoldási lehetőség keresése pedagógiai eszközökkel.
- A szülő és a tanuló gyermekvédelmi, rendőri, gyámügyi problémáiban való segítségnyújtás.

II.5.2. Magatartási nehézségek kezelése

A magatartásra vonatkozó általános normákat, és az azokat megsértőkkel szembeni eljárás rendjét az intézmény házirendjei tartalmazzák. A szankciók alkalmazásában –

amennyiben lehetséges – a fokozatosság elvét kell követni. Az adott fegyelemsértéstől függően egyéni törődés keretében kell a probléma gyökerét feltárni, és megoldási lehetőségeket felkínálni.

Az esetleges változások regisztrálásához türelmi időt kell biztosítani. Ezen folyamat során fel kell venni a kapcsolatot a szülővel, gondviselővel.

II.5.3. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel kapcsolatos tevékenység

Kereszténységünk története, ünnepeinek, keresztény életvitelünk, hitünk megélésének lehetőségei a közösségformálás számunkra legerőteljesebb színtere. Ebben a munkában kiemelkedő szerepet kap az iskola, mint gyülekezet megélésének lehetősége. Sajátos gyülekezeti létünk vezetője az **iskolalelkész**, aki munkáját a környék gyülekezeteinek vezetőivel és hitoktatóinkkal együttműködve látja el.

„A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.” A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének a megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata. Az iskolánknak, mint szervezetnek alapközössége az osztály.

A beilleszkedés egy új közösségbe meghatározó élmény. Ezt a folyamatot könnyíti, hogy egy általános iskolából több diák is érkezik intézményünkbe.

Ez viszont magába rejti a csoportok, klikkek kialakulásának lehetőségét, amit céltudatos osztályfőnöki munkával lehet megakadályozni. Elsősorban tehát az osztályfőnöki munka az, ami a beilleszkedést megkönnyíti. Ehhez társulnak többek között az intézmény hagyományos rendezvényei. Ezek közül is kiemelt ezen a területen a gólyatábor, és a gólyaavató, a 9-es évfolyamok avatási ünnepsége. Ezeket úgy kell megszervezni, hogy az iskola teljes körű megismerése, céljai elfogadása, a kötődés az iskolához minél hamarabb kialakuljon.

Fontos szerep jut a megfelelő szaktanár-diák viszony kialakításának is, ami az adott tanár feladata akkor, amikor az osztályt felveszi. Ennek megfelelően az első néhány órán önismereti játékokkal csoportépítés történik, valamint ez idő alatt a tanár köteles

tájékoztatni a diákokat az adott tantárgy közös követelményrendszeréről, az alkalmazandó munkaformákról, és az egyéb, az iskola dokumentumaival összhangban lévő, adott személyéhez kötődő további feltételrendszeréről.

II.5.3.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő programok

A magatartási és beilleszkedési zavarok korrekciójának érdekében fel kell derítenünk a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat. E tevékenység-területen számítunk a Pedagógiai Szakszolgálat segítségére. A szakirodalom folyamatos nyomon követésével, speciális szakemberek biztosításával, a pedagógusoknak nyújtott szakmai segítséggel járulunk hozzá a témával összefüggő pedagógiai feladatok ellátásához.

Feladataink:

- diagnosztizálás, a tünetek megfigyelése, elemzése, a lemaradások területeinek felderítése,
- az okok felderítése,
- a pedagógusok és a gyermekek közötti személyes kapcsolat erősítése,
- a pozitív tulajdonságok erősítése dicséréssel, ösztönzéssel,
- fejlesztő programok megismerése, beillesztése.
- Szoros kapcsolat az iskolákkal, a Pedagógiai Szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal;
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése; differenciált oktatás,
- a felzárkóztató órák.
- felzárkóztató foglalkozások.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése, kapcsolatépítés és kapcsolattartás. Együttműködés a szülőkkel.
- Befogadó iskolai légkör
- Preventív programok
- Együttműködés szakmai szolgáltatókkal, pszichológus segítségének igénybe vétele.

- Társadalmi környezet együttműködésének megnyerése.
- Előítéletes magatartás csökkentése az iskolában és az iskolai környezetben.

Feladatok

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek és tanuló fejlesztő foglalkozásra jogosult (Knt. 47.§. (8). A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás kereteiben valósítható meg.

Intézmény az élet és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítheti a gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, továbbá növelheti fizikai és pszichikai teherbíró képességét. Egy intézmény humanista, gyermekközpontú légköre, a nyitottsága, barátságos viszony pedagógus kapcsolatában, órán, foglalkozáson és órán, foglalkozáson kívüli érintkezésekben olyan üzenetet közvetít a gyerekeknek, hogy problémáival, konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal forduljon pedagógusaihoz. Az iskolai, kollégiumi munkában a nevelést illeti meg az elsődleges szerep. Elsődlegesen nevelési eszközökkel igyekszünk segíteni a problémákkal küzdő tanulóinkon.

- Az intézményben megjelenő beilleszkedési, magatartási problémák okai összetettek, de a hatékony kezelés érdekében érdemes a kiváltó okokat csoportosítani.

- az etnikai hovatartozás problémájának nehézségei
- szociális okok
- családi okok
- egészségügyi okok,
- tanulási nehézségek okozta problémák
- mai életünkben adódó új veszélyeztető tényezők

Ezek felismerése az óvónő, gondozónő, az osztályfőnök, kollégiumi nevelő és az osztályban tanító pedagógusok feladata.

Ahhoz, hogy nevelő-oktató munkánk eredményes legyen fontos, hogy a hozzánk érkező gyermekek és fiatalok minél hamarabb és minél jobban integrálódjanak az iskola

közösségébe, vagyis elfogadják a szabályokat, normákat. Arra kell törekednünk, hogy a gyermekek és tanulók az intézmény normáit és értékeit elsajátítsák.

Konzervatív, ugyanakkor demokratikus iskolakoncepciónkban az értékek konzervativizmusa jól összeegyeztethető a megértéssel, empátiával, szeretettel, hiszen a keresztyén értékeknek épp ezek a legfőbb jellemzői. Ezért az iskola normarendszerében, s az azokhoz való alkalmazkodás elvárásában ezek a meghatározók.

Konkrét feladatok az iskolában, kollégiumban

- Biztonságérzet kialakítása szeretetteljes légkörben.
- A fejlesztőpedagógus osztályfőnökkel illetve a problémás tanulókat tanító pedagógusokkal, lelkésszel együttműködik, hogy közösen segítséget nyújtsanak.
- A szülőkkel való együttműködés, feladatunk megismerni a tanulók és gyerekek családi hátterét, összevetni azt az iskolaival, s törekedni azok összehangolására együttműködve.
- A szocializáció és az individualizáció egyenlő súlyú a személyiségfejlődésben, kölcsönösen hatnak egymásra, amit fejlesztő tevékenységünk során figyelembe kell venni.
- A hátrányos helyzetű gyerekek készségfejlesztése és felzárkóztatása, tanulók, gyerekek esélyegyenlőségének egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással elősegítése.
- Figyelembe vesszük az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, vallású, egészségű, családi és társadalmi háttérű tanulók sokféleségét, a magyarországi társadalom sokszínű természetét, érzékenységet is. Egyéniségük, jellemük fejlesztése, önállóságuk, felelősség-tudatuk és függetlenségük megélés mellett a különbözőségek elfogadására, megértésére is neveljük őket.
- Szükség esetén igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálat segítségét, nevelési tanácsadással, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhivatallal meglévő kapcsolatot.

II.5.4. Tehetséggondozás

A tehetséget leíró teóriákból sokféle látott napvilágot, ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

Az előzőekben leírt tehetség-összetevőket nem készen kapjuk születésünk által, ezek hosszas fejlesztő munka eredményei.

Az iskolának, a pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felkutatásában és kibontakozásában.

A középiskolás kor ad igazán teret a hatékony speciális tehetségfejlesztéshez. Szervezeti formái: előkészítő évfolyamok, tagozatos oktatás, szakkörök, emeltszintű oktatás, projektek, AJTP. Fontos, hogy a programok ne legyenek túlzóan speciálisak.

A tehetség általános képességeihez tartozó elemek fejlesztéséről sem szabad megfeledkezni. Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy érdeklődésének változásával, új, magas szintű képességével összhangban tudjon változtatni képzési menetrendjén. Rugalmas, sokféle képességterületet átfogó programokra van tehát szükség, a lényeg azonban, hogy a középiskolás korszak során a tanulóval közösen találjuk meg az ő igazi értékeit, s készítsük elő a felsőoktatásban a számára legadekvátabb területen való sikeres tanulmányokra.

Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve a tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése.

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek a tudásuk és képességeik alkalmazására.
- Tempóban történő gazdagítás: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társainál többet képesek megtanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A tartalmi gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztése. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célunk:

A tehetségek felismerése, mentorálása, az egyéni képességekhez optimálisan igazodó tanulási folyamat megszervezése, a továbbfejlesztés lehetőségeinek biztosítása az iskolán belül és a tanuló képességeinek megfelelő speciális irányítással.

- A tehetséggondozás a tehetség felismerésével kezdődik. A pedagógusoknak ismerniük kell azokat a kritériumokat, amelyek a tehetséget jelzik, melyek azok a tevékenységi, magatartási formák, amelyek a tehetség kibontakozását serkentik vagy gátolják.
- A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetésképessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, kíváncsiság, érdeklődés, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, felügyelet elvetése, becsvágy, kockázatvállalás, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.
- A tehetség kibontakozását
- serkenti: a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a tanár ösztönző attitűdje, a bizalom, a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékosság, az értékelés késleltetése,
- gátolja: az érdektelenség, a kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer.
- Elvart eredmények
- A tehetséges tanuló felismerése, beilleszkedésének segítése.
- A tehetséges gyerek egyéni adottságához igazodó optimális tanulásszervezés, fejlesztés biztosítása.
- Az eredmények elismerése, széles körű nyilvánosságra hozatala.
- A tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.
- A kulcskompetenciák megalapozása, bővítése, megszilárdítása, egyénhez igazodó fejlesztése.
- Keresztyén értékek bázisán való törődés, erkölcsi és - lehetőségeinkhez mértén - anyagi támogatás, az érzelmi élet gazdagítása, az akarat fejlesztése, a szabadidő kulturált, ésszerű felhasználására való nevelés.
- A valamiben vagy mindenben tehetséges tanulók esetében különös figyelmet kell fordítani arra, hogy általában az értelmi fejlettségüktől elmarad (átlagos) az érzelmi intelligenciájuk fejlettsége, ezért az ő esetükben ennek fejlesztése is nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy tehetségük ellenére felnőttként majd ne kallódjanak el.

- A fejlesztés lehetőségének biztosítása
- Kiscsoportos, illetve egyéni foglalkozásokkal,
- magasabb óraszámmal,
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazásával,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulmányi követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazásával.
- Kooperatív tanulási technikákkal a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatására.
- Az integratív és a tantárgyközi tantervi szemléletünk kialakításánál figyelembe vesszük a tanulók érdeklődését és tapasztalatait is.
- A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. Elérendő célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is. (Knt. 47.§ (11)).
- A tehetséggondozás területei
- tanórán végzett tevékenység
- tanórán kívüli (szabadidőben is végezhető) tehetséggondozás
- *Tanórán végzett tevékenység* (emelt óraszám, csoportbontás)
- Csoportbontással elősegítjük az idegen nyelv, matematika, informatika tantárgyak oktatását magas osztálylétszámoknál.
- Differenciált csoportok kialakításával, képességek szerinti feladatlapok készítésével segítjük a megfelelő szintű ismeretszerzést.
- Tanulmányi versenyekre történő felkészítés differenciált feladatok adásával, kutatómunka keretében szakirodalom tanulmányozása, majd a szerzett ismeretek feldolgozása szaktanári segítséggel.
- Kiegészítő anyagok tanulói feldolgozása, majd kiselőadás formájában tanórán történő ismertetése.
- Minden lehetőséget megteremtünk arra, hogy minél több tanuló tudja hasznosítani a nyelvi labor, biológia, fizika, kémia és számítástechnika terem nyújtotta előnyt.
- Igyekszünk elérni, hogy minél több tanulónk tegyen emelt szintű érettségit.
- Tanórán kívüli tehetséggondozás

- Pályázatok elnyerésével a szemléltető eszközök bővítésének elősegítése.
- A tanulók igényeinek, az iskola profiljának megfelelő szakkörök kialakítása.
- Tanulmányi versenyekre, sportversenyekre és kulturális rendezvényekre egyéni és kiscsoportos formában készítjük fel tanulóinkat a könyvtáros és az iskolakönyvtár segítségével.
- Internet használatával növeljük a tájékozottságot, az ismeretek bővítését.
- Színvonalas művészeti, sport és tanulmányi versenyek rendezésével lehetőség nyílik a tehetséges tanulóink kiemelkedésére.
- Rendezvényeinkre más iskolák meghívásával tanulóink megmérettetését biztosítjuk.
- A házi versenyek győzteseinek lehetőséget teremtünk a felmenő rendszerű versenyeken való részvételre.
- Figyelemmel kísérjük az országos vagy megyei szervek, különböző alapítványok, napilapok által meghirdetett pályázatokat, s azokon indítjuk tanulóinkat.
- Bekapcsolódunk az egyház, a város közművelődési intézményei, az önkormányzat által szervezett programokba.
- Gimnáziumban a tehetséges tanulók számára szorgalmazzuk az OKTV-n való részvételt

II.5.5. Esélyegyenlőség

Iskolánk az esélyegyenlőség biztosításából adódó feladatait esélyegyenlőségi intézkedési terv alapján végzi. A tervet az igazgató készíti el, és a tantestület hagyja jóvá.

- Honlapunkon mindenki számára elérhetővé tesszük az iskola Esélyegyenlőségi tervét.
- Az iskola dolgozóinak felkészítést tartunk az esélyegyenlőséggel kapcsolatos jogszabályokról, és segítséget adunk az Esélyegyenlőségi program végrehajtásához.
- gondoskodunk a befogadó, elfogadó intézményi légkör kialakításáról, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítéséről.
- fellépünk az egyenlő bánásmód elvét megsértőkkel szemben.

- A tehetségek felismerése, kibontakoztatása, az esélyt teremtő, támogató lépések megtétele minden pedagógus feladata.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak csökkentése.

II.5.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatok, a családsegítő központok, az intézményünk gyermekvédelmi felelősei és a gyermeket körülvevő nevelői közösség az első és legfontosabb észlelője és jelzője a családi problémáknak. Így együttműködésük szakmai szempontból rendkívül fontos.

Célunk

Az intézmény gyermekvédelmi munkáján keresztül a gyermek problémáit minél korábban ismerjük fel, és kezeljük minél hatékonyabban, megelőzve súlyosabbá válásukat. Megfeleljünk a pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelménynek, annak, hogy minden gyermek részére biztosítsuk:

- a fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- lehetőségeket adjon a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- segítséget nyújtson, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Feladatok

A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk a segítségnyújtás a lehetőségeiről. Segélyezésnél a szempontunk az, hogy egyetlen családnak se okozzon aránytalanul nagy terhet a gyermek taníttatása. Ennek megvalósításához elengedhetetlen, hogy az osztályfőnökök ismerjék a tanulók valós szociális, szociokulturális hátterét.

Elvárt eredmények

- A pedagógusok ismerik és felismerik a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók személyes problémáit, kezdeményezésükre fenntartói és egyéb támogatással a hátrányok kompenzálásában eredményt ér el az iskola.

- Az intézményben biztosítható szociális ellátások enyhítenek a rászoruló tanulók helyzetén.
- Szociális helyzete miatt egyetlen tanulót sem ér hátrányos megkülönböztetés az iskolában.
- A problémás helyzet mielőbbi felismerése.
- Az önismeret, konfliktuskezelés és feszültségoldás technikáinak ismerete és a megfelelő eljárások gyakoroltatása.
- A jogszabályi háttér ismerete, alkalmazása.
- A tanuló egyéni adottságaihoz, képességeihez optimálisan igazodó megoldások alkalmazása.
- Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.
- Konkrét feladatok
- Szociálisan hátrányos helyzetű tanulók felmérése
- beiratkozásnál a tanuló szociális helyzetére vonatkozó kérdőív kitöltése
- tanév eleji osztályfőnöki felmérések
- Szociális segélynyújtás formái
- anyagi támogatás
- közösségbe való beilleszkedés elősegítése
- tanulás támogatása
- Személyes megsegítés tevékenységei
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a felzárkóztató órák
- a tanulók napközis ellátásának biztosítása
- a szilencium a kollégiumban
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató foglalkozások

- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy
- csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- a családlátogatások
- a továbbtanulás, pályaválasztás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatalokkal, a gyermekjóléti szolgálattal azért, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Az adományozók által kínált összegek hozadékát a tanév végén kapják a gyerekek az adományozó meghatározása szerint.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység távlati ütemterve.
- A szociális hátrányok a munka színvonalát erősen befolyásoló tényezők. A megszüntetésükre való törekvés csak rendszerben valósítható meg. Iskolánk által biztosított szociális támogatások:
- ingyenes tankönyv a szabályzóknak megfelelően;
- kölcsönözhető tankönyvek, könyvek;
- étkezési támogatás központi és helyi forrásokból;
- az iskola, az iskola alapítványának és diáksport egyesületének támogatása (versenyek nevezési díjának, útiköltségnek átvállalása stb);
- szociális támogatások (AJTP, IPR normatíva, iskolai költségvetés)
- Útravaló Program

A támogatások odaítélésénél a rászorultságot minden esetben igazolni kell, valamint adott esetben az iskola környezettanulmányt végez a jogosultsági sorrend eldöntése, illetve a szolgáltatott adatok hitelességének ellenőrzése céljából. Az iskolában használt tankönyvek, felszerelések, kötelező öltözékek meghatározásánál figyelembe vesszük azok ár-érték arányát.

II.6. Az iskolahasználókkal való kapcsolattartás formái

II.6.1. Kapcsolattartás az intézmény vezetése és a nevelőtestület között

Az intézményvezető és helyettesei a nevelőtestülettel a kölcsönös tájékoztatást a napi munkakapcsolatokon és a nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken keresztül tartják fenn. A vezetés írásos tájékoztatást a tanári szoba faliújságára kitett hirdetményeken, a nevelőtestület informálását szolgáló iratgyűjteményen, illetve körleveleken keresztül valósíthat meg.

II.6.2. A belső kapcsolattartás főbb elvei

- az iskolát érintő aktuális problémákról az osztályfőnökök, szaktanárok minden esetben kötelesek tájékoztatni az igazgatót, vagy helyetteseit
- az osztályfőnök feladata, hogy az iskolai oktatás és nevelés problémáiról a kollégáit tájékoztassa (tanulmányi előmenetel, hiányzás stb.),
- az adott osztályban tanító szaktanár folyamatosan tartja a kapcsolatot az osztályfőnökkel, tájékoztatást ad a diákok előmeneteléről, a tanítás során jelentkező problémákról,
- a kollégiumban felmerülő tanulókkal kapcsolatos problémákról a nevelőtanárok kötelesek tájékoztatni az osztályfőnököket,
- felmerülő problémákra közösen kell programot készíteni.

II.6.3. A vezetők és Igazgatótanács közötti kapcsolattartás rendje

Az intézmény munkáját önálló- beosztás alapján és választott tagokból álló – igazgatótanács segíti és támogatja, valamint ellátja a számára a 2005. évi VIII. az egyházi intézményekről törvényben rögzített, illetve a fenntartó által átruházott feladatokat.

Az igazgatótanács összetételének meghatározásáról és tagjainak megválasztásáról a fenntartó gondoskodik. A választott tagok mandátuma 6 év.

Intézményünkben az igazgatótanács létszáma 13 fő.

Az igazgatótanácsnak hivatalból tagja az intézmény vezetője, az intézmény lelkesze, és a gazdasági vezető.

Az igazgatótanács elnökét a fenntartó választja meg.

Az igazgatótanács szükség szerint, de évente legalább 2 alkalommal ülészik.

Az igazgatótanács feladatai és hatásköre:

- Gyakorolja a fenntartó határozata által ráruházott jogokat az intézmény fölött.
- A beszámoló benyújtásával egyidejűleg tájékoztatja a fenntartót az intézmény helyzetéről, és az igazgatótanács éves munkájáról.
- Megalkotja ügyrendjét, és elfogadásra a fenntartó elé terjeszti.

II.6.4. Az intézmény és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás rendje

Az intézményi szülői szervezetet az osztály szülői szervezetek által megválasztott öttagú testület képviseli. Az osztály szülői szervezeteket háromtagú testületek képviselik, melyeket az adott osztályok szülői közösségei választanak meg.

A szülői szervezettel osztályszinten az osztályfőnök, intézményi szinten az igazgató tartja a kapcsolatot. Az iskola szülői szervezete véleményt nyilváníthat az iskolát érintő valamennyi kérdésben, dokumentumaival, illetve azok módosításaival kapcsolatban.

A jelzett anyagokat az iskola igazgatója juttatja el a Szülői Szervezet vezetőjéhez, aki a szervezet nevében hét munkanapon belül véleményezheti azt. A határidő elmulasztása jogvesztő a véleményezésre vonatkozóan.

II.6.4.1. Közvetlen kapcsolattartás a szülőkkel

A szülői értekezletet intézményi szinten évente legalább két, 9. osztály esetében legalább három alkalommal kell összehívni. Az összehívás időpontja ősszel és tavasszal esedékes, végzős osztályok esetében a második időpont január utolsó hetében van.

Osztály szülői értekezleten az osztályfőnök, összevont szülői értekezleten, fogadóórán az intézmény minden nevelőjének jelenléte kötelező. Távolmaradást indokolt esetben előzetes bejelentés alapján az igazgató engedélyezhet.

A szülői értekezletek lehetséges változatai:

- összevont szülői értekezlet, melyen az intézményt érintő általános kérdésekről esik szó, vezetője az igazgató vagy megbízott helyettese (az összevont szülői értekezletet osztály szülői értekezlet, és tanári fogadóóra követi)
- osztály szülői értekezlet, amelyet az osztályfőnök vezet és az osztály problémáit rendezi a szülőkkel, szaktanárokkal (az osztályfőnök belátásától függően, illetve intézményi szinten meghatározott időben hívható össze, intézményi szintű összehívás esetén tanári fogadóóra követi)

II.6.4.2. A szülőkkel való kapcsolattartás egyéb módjai

- az osztályfőnökök a szülőkkel folyamatosan tartják a kapcsolatot, a szaktanároktól kapott jelzések alapján december első, és április utolsó hetében az ellenőrző könyvön keresztül értesítést küldenek a tanulók előmeneteléről, abban az esetben, ha a tanulmányi munkájukkal probléma van
- a HHH tanulók egyéni fejlesztési eredményének három havonkénti értékelése a szülő, tanuló, az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős közös megbeszélésének megszervezésével, valamint az eredmények értékelése alapján a továbbfejlesztés feladatainak konszenzus alapján történő meghatározása. Az iskola és a kollégium tanári közössége, a szülők és a tanulók szervezetei között az elmúlt évek hagyományai alapján élő munkakapcsolat alakult ki. A kapcsolatokat törvényi előírások, az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat és a Házi rend szabályozza.
- Az együttműködés alapvetően a nevelési-oktatási információcserén alapszik.
- Meghatározók a tanulók személyiségfejlesztésének, szociális veszélyeztetettségének, életkori sajátosságainak kérdésköréből adódó problémák.
- A tehetséges és különleges képességű tanulók menedzselése ugyanolyan fontosságú feladat, mint a beilleszkedési problémákkal küzdők, vagy a tanulási kudarcoknak kitett tanulók segítése.

- Az együttműködés során közösen kell törekedni az oktatási- nevelési célokban megfogalmazott normák elfogadtatására, a kulturált viselkedés kialakítására, a deviáns magatartás megelőzésére.
- Biztosítani kell a szülői szervezet részvételét az intézményegységek közösségformáló és nemzeti öntudatra nevelő programjában is.

A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés formái

- Nevelési céljainkat csak a szülőkkel együttműködve érhetjük el optimális szinten. A család alapvető feladata és felelőssége a gyermekek nevelése. Az iskola az otthoni nevelést egészíti ki intézményes keretek között.
- *Jelentkezés:* Az intézménybe jelentkezést megelőzően a beíratási vagy beiskolázási tájékoztatók alkalmával és a nyílt napon bemutatjuk az intézményt. Ezeken a találkozásokon mód van a szülőkkel való beszélgetésre, a kérdésekre való válaszadásra.
- *Beiratkozáskor* minden szülő megkapja a házirendet. Nyilatkozatban kötelezi el magát, hogy egyetért az azokban foglaltakkal, s gyermeke nevében is vállalja a szabályzatok betartását és betarttatását.
- *Fogadóóra:* Az intézmény valamennyi pedagógusa fogadóórát tart az intézmény nyilvános működési rendje szerinti időben. Félévenként egyszer közös fogadóórát tartunk.
- *Tájékoztatás* a tanuló előmeneteléről, viselkedéséről. Hagyományosan az e-napló a szülők rendszeres tájékoztatásának módja. Emellett levélben hívjuk fel a szülők figyelmét arra, ha gyermekük tanulmányi munkája nem kielégítő vagy mulasztásainak száma magas. Az elektronikus napló bevezetése után elektronikus levélbe, illetve telefonon.
- *Szülői értekezlet.* Szülői értekezletet két alkalommal tartunk, de vannak rendhagyó értekezletek is. Itt tájékoztatjuk a szülőket az óvoda vagy iskola aktuális eseményeiről, problémáiról, örömeiről, az óvodacsoport vagy osztály életéről, a gyermekek és tanulók viselkedéséről, tanulmányi előmeneteléről.
- *Szülői közösség.* Az osztályok szülői közössége delegál egy-egy szülőt ebbe a testületbe, mely a törvény alapján az egyeztetési, véleményezési jogok gyakorlásán túl az iskolai élet minden területén állást foglal.

Az intézményegységek szülői munkaközösségének vezetői (képviselői) alkotják az

intézményi szülői képviseletet.

A kapcsolattartás fejlesztési lehetőségei:

- a felsorolt kapcsolattartási formák optimális működtetése
- 9. évfolyamon szeptemberben szülő-tanár találkozók, melyen a szülők az adott osztályban tanító tanárokkal, valamint az iskolával ismerkedhetnek meg közelebbről, kötetlen formában

II.6.5. További külső kapcsolatok

Az intézmény működésének biztosítására sokirányú, politikai pártoktól független kapcsolatot tart fenn, mely kapcsolatok a nevelés-oktatás céljait, a gazdaságos működést szolgálják.

Az intézményt a külső kapcsolatokban az intézményvezető képviseli. E feladatot az intézményvezető megbízása alapján egyes esetekben, illetve állandó jelleggel más intézményi dolgozó is elláthatja beszámolási kötelezettség mellett.

II.6.5.1. A kapcsolatok fő iránya

- fenntartó (MEE)
- AJTP programiroda
- megyei, országos szakmai szervezetek, intézetek
- középiskolák és kollégiumok (beleértve a külföldi partneriskolákat)
- helybeli és a beiskolázási körzethez tartozó általános iskolák
- helyi evangélikus egyházközösségek (hittanoktatás)
- helyi történelmi egyházak
- kisebbségi önkormányzatok
- városi közművelődési intézmények

- társadalmi, gazdasági, kulturális, sportszervezetek, vállalkozások
- német és osztrák kulturális intézmények
- iskolai alapítvány
- média
- civil szervezetek
- egyéb szervezetek, intézmények stb.

Intézményünk feladatainak jobb ellátása érdekében nyitott bármely nem említett szervezettel, illetve jogi és természetes személlyel történő kapcsolatfelvételre.

II.6.5.2. A kapcsolattartás formája és módja

A felsorolt intézményekkel, illetve azok képviselőivel a kapcsolattartás közvetlenül valósul meg írásos és szóbeli formában. A kapcsolattartás folyamatos, illetve konkrét feladatra irányuló.

II.7. A diákjogok elvi rendezése, gyakorlati rögzítése

A törvény által biztosított jogok nem korlátozhatóak. Az iskola diákjaival szemben állított elvárásait, azok kötelelességeit és jogait, az együttműködés színtereit és formáit a fenntartó által jóváhagyott házirend tartalmazza. A házirendet a tantestület az osztályfőnöki munkaközösség javaslatai és az esetleges új törvényi rendelkezések alapján minden tanév elején felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja, és az intézmény igazgatója az előírt egyeztetések után legkésőbb 5 munkanapon belül jóváhagyásra beterjeszti a fenntartó elé.

- Az osztályfőnökök a tanulókra kiterjedő személyes kapcsolatukban az intézmény nevelési elveihez méltó viselkedésre, gondolkodásmód kialakítására

törekсенек. A személyes problémák, családi eredetű gondok kezelésében elsősorban az osztályfőnökök segítenek.

- A gimnáziumban „Diákönkormányzat” (DÖK) működik. Vezetői, képviselői a diákság egészét, vagy nagyobb többségét érintő kérdésekben szükség szerint a gimnázium igazgatóságához fordulnak, a közösen kialakított állásfoglalásokat a tanulók felé is közvetítik (diákrendezvények, stb.).

A diákönkormányzat vezetőit, képviselőit az iskola tanulói választják. A diákönkormányzat és az iskola kapcsolatát a diákönkormányzatot segítő tanár biztosítja. A diákönkormányzatnak a törvényekben előírt esetekben véleményezési és egyetértési joga van.

A diákönkormányzat dönt - a nevelőtestület véleményének kikérésével

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, a rendszert működtető felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít

- a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei

- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztással kapcsolatos tanácsadás
- az intézmény rendezvényeire, ünnepségeire meghívásuk
- kéréseiket, véleményeiket, javaslataikat közvetlenül vagy a választott SZSZ elnöke vagy az osztályfőnökök közvetítésével eljuttathatják az intézmény vezetőségéhez
- tanácsadás

II.8. Tanulmányok alatti vizsgák

II.8.1. Osztályozó, különbözeti és javító vizsga

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget
- c) meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.)

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

A vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért

Kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett a jogszabályban (házirendben) meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozó- és javítóvizsgák bizottság előtt folynak. A bizottság tagjait az iskolavezetés jelöli ki és bízta meg. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amit iktatni kell. A jegyzőkönyv tartalmazza a feladatot, a minősítést, a tanári- igazgatói aláírást. A vizsgákra vonatkozó kérelmet az igazgatónak kell benyújtani. Az osztályozó vizsgára utalásról átvétel esetén az igazgató dönt. Az egyes tantárgyakból az osztályozó vizsga részei megegyeznek az azonos szintű érettségi vizsga részeivel.

Az írásbeli és szóbeli vizsgákhoz az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásbeli feladatlapot, és szóbeli tételsort kell készíteni

II.8.2. Érettségi vizsga

Az érettségi vizsgák vonatkozásában a 100/1997 (VI. 13.) az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról kiadott kormányrendelet rendelkezései az irányadók.

Választható vizsgatárgyak közép szinten:

Kötelezők: magyar, történelem, matematika (németül is) ,élő idegen nyelvek: német, olasz, angol.

Egyéb :

- biológia, kémia, fizika , földrajz (németül is)
- német célnyelvi civilizáció
- geschichte (németül)
- testnevelés,
- informatika,
- művészet,
- mozgókép és média ismeret,
- rajz és vizuális ismeretek

Emelt szintű foglalkozások mint választható tárgyak :

Az előzetes igények felmérése és összesítése után a kötelező vizsgatárgyakból mindenképpen indul,

a nem kötelező érettségi tárgyakból 5 fő feletti létszámhatár esetén.

A felmérés összesítése után az induló csoportokról és a foglalkozást tartó pedagógusról az intézmény vezetése az érintett munkaközösség-vezetők véleményét meghallgatva dönt.

Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit a középiskola igazgatójával vagy az igazgató által kijelölt pedagógussal.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri – ha a gyermek nem cselekvőképtelen –, gyermekével közösen gyakorolja.

II.9. Felvétel, átvétel szabályai

II.9.1. Felvétel

A beiskolázás összhangban van az iskola Pedagógiai Programjával.

A tanév rendjének megfelelően az indítandó képzési kínálatot és lehetőségeket megjelenteti

az intézmény a saját honlapján, valamint rögzíti a KIFIR-ben.

- Az iskolavezetés tagjai és a felkért szaktanárok az intézménnyel kapcsolatban álló általános iskolákban, osztályfőnöki órákon, az iskolák szülőértekezletein tartanak továbbtanulási tájékoztatót, illetve, ha lehetőséget kapnak, felkeresik az általános iskolákat (Iskolánkban beiskolázási csoport működik).
- Az általános iskolai felvételre várók az iskola „iskolakóستولगतó” programjára jönnek. Nyílt napokat szervezünk korcsoportonként, ahol tájékoztatókra, óralátogatásokra kerül sor.
- Tantárgyi levelzőversenyt szervezünk általános iskolásoknak, mely a kapcsolatépítést, az iskolánkkal való megismerkedést, annak népszerűsítését is szolgálja. Azon kívül meghívásokat teljesítünk érdeklődő intézmények, szülői csoportok számára, illetve pályaválasztási rendezvények alkalmával.
- Az egyházi szervezésű programokkal összefüggő sportversenyeken veszünk részt.

Jelentkezés, felvételi eljárás

Az intézmény mint ideológiailag elkötelezett intézmény vallásra vonatkozó előfeltételeket nem köt ki. A tanulmányi és egyéb teljesítési szintet évenként határozza meg feltételként. A felvételi eljárásokban a közoktatási szerződés és az egyoldalú nyilatkozat figyelembe vételével jár el.

A beiratkozás a gyermek személyazonosítására alkalmas, nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági bizonyítvány bemutatásával történik, illetve

születési anyakönyvi kivonat alapján A felvételtől az intézmény igazgatója igazgatóhelyettesei egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

A felvételi eljárással kapcsolatos határidőket és aktuális teendőket az oktatásért felelős miniszter által évente kiadott tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet határozza meg. A felvételtől az iskola dönt az általános iskolai tanulmányi eredmények és a központilag kiadott, egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredménye alapján. A felvételtől az intézmény igazgatója egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

Megjegyzések:

- Általános iskolai tanulmányi eredmények: Kizárólag a bizonyítványban, félévi értesítőben (ellenőrzőben) lévő osztályzatok, minősítések (magatartás és szorgalom nélkül). Felvételi vizsga nem szervezhető.
- Középiskolában helyi felvételi vizsga csak központi írásbeli vizsga mellett, ahhoz kapcsolódva szervezhető, ha a felvételi évet megelőző három év átlagában a jelentkezők száma több mint kétszeresen meghaladja a maximálisan felvehetőket számát (Knt. 50.§ (4)).
- Felvételi vizsgának számít minden olyan szervezési forma és megmérettetés, amelyen tudásszint és tárgyi tudás értékelése történik.
- Alkalmassági vizsga készségek és fizikai, vagy más tulajdonságok megállapítása érdekében szervezhető általános- és középiskolában.

Sportiskolai osztályba

Meghirdetése a Felvételi tájékoztatóban jelenik meg az intézmény egyéb képzéseivel együtt.

A sportiskolai osztályba való felvételhez szükséges alkalmassági vizsga követelményeit a Felvételi tájékoztatóban kell megjelentetni a hirdetéssel egy időben.

Felvétel az „alkalmassági vizsga” fejezetben leírtaknak megfelelően.

A felvételtől az intézmény igazgatója a testnevelési munkaközösség egyetértésével dönt és

értesítést küld a jelentkezőnek.

Kollégiumba

- Külön felvételi kérelmet kell beadni (kollégium, externátus) az iskolai úton, vagy azon kívül. Meghirdetése az előbbieknél megfelelő helyeken és hatvan nappal előbb történik. A gyámhatóság által kezdeményezett felvétel nem tagadható meg.
- A felvétel a tanulói jogviszony idejére, annak megszűnése esetén egy tanévre szól.

II.9.2. A tanulók átvételének szabályai

- Előzetes megbeszélés és jelentkezés alapján az intézmény igazgatójával történő egyeztetés a lehetőségekről.
- A tanulmányi előélet, a tantervi követelményeknek való megfelelés megállapítása esetleg szaktanár (ok) bevonásával.
- Az átvétel különbözeti vizsgával, évfolyam ismétlésével, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával történhet.

Helyi szabályok:

- A tantervi követelmények összevetésének megfelelően átvétel, vagy szakmai munkaközösségi meghallgatás.
- A meghallgatás vagy különbözeti vizsga anyaga lehet évfolyamra vonatkozó, vagy témakörre.
- A vizsgaanyagot az illetékes szakmai munkaközösség dolgozza ki a beszámolást megelőző - megállapodás szerinti - idővel.
- A tanuló a felkészülési időszakban részt vehet a tanítási órákon megállapodásnak megfelelően.

Az átvételről az illetékesek véleményének figyelembe vételével az igazgató dönt. A tanulót lehetőleg előzetes tanulmányainak megfelelő, ha ez nem lehetséges, továbbhaladási irányával legjobban megegyező csoportba, osztályba kell besorolni a maximális létszámokra vonatkozó törvényes lehetőségek szerint.

Vendégtanulói jogviszony létesítése

Évfolyam(ok)ra vonatkozó tantervi követelmények teljesítésére vonatkozó kérelmezés esetén. A felvételtől az igazgató jogosult dönteni jogszabályi és egyéb feltételek (pl. folyamatos fekvést igénylő betegség, vagy művészeti iskolai tanulmányok mellett általános tantervű követelmények teljesítése, stb.) mérlegelésével.

II.10. Elsősegély-nyújtási alapismeretek

Az ember és természet műveltségi területen belül lehet elsajátítani.

- A **biológia** tantárgynál
9-12. évfolyam Az ember megismerése és egészsége témakörben
  - Szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás.
    - Az orvosi ellátással kapcsolatos alapismeretek.
    - Háziorvosi és szakorvosi ellátás, szűrővizsgálatok rendszere.
    - Sugáregészségügyi alapismeretek.
    - Alapfokú elsősegélynyújtási és újraélesztési ismeretek.
  - A **fizika** tantárgynál
Az ember megismerése és egészsége
    - Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.
  - A **kémia** tantárgy esetében
    - Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.
- Veszélyjelek, biztonsági előírások szerepe, értelme, teendők egyes mérgezések esetén.
- Az **osztályfőnöki és testnevelés** órán

Fontosabb témák:

- A mentő hívásáról
- Hogyan reagáljunk, ha megkülönböztető jelzést használó járművel találkozunk
- Eszméletlenség
- Az újraélesztés (mellkaskompresszió)
- Idegen test orrba, szájban, fülben
- A sebek fajtái és ellátásuk

- Néhány jellegzetes sérülés és ellátásuk:
  - Gerinctörés, végtagtörések
  - Orrvérzés
  - A has sérülései
  - Az égés és ellátása
  - A fagyás és ellátása
  - Az áramütés
  - Vízi baleset
  - A leggyakrabban előforduló mérgezések

Szén-monoxidmérgezés (CO)

Szén-dioxidmérgezés (CO₂)

Gyógyszermérgezések

Benzinmérgezés

Alkoholmérgezés

III. HELYI TANTERV

III.1. Az iskolai nevelés-oktatás közös értékei

Az iskolai nevelés-oktatás jelentős anyagi, idő- és energiaráfordításokat igénylő folyamat. Ebből következik, hogy alapvető értéként jelenik meg az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonysága és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatósága, hasznossága. Ennek érdekében alapvető cél a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés, a hatékonyság egyik feltétele pedig a modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá válása.

III.2. Az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljai

III.2.1. Az iskolai nevelés-oktatás

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

III.2.2. A kulcskompetenciák fejlesztése

III.2.2.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

III.2.2.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

III.2.2.3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A

kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek.

A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

III.2.2.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

III.2.2.5. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

III.2.2.6. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

III.2.2.7. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

III.2.2.8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

III.2.2.9. A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

III.2.3. A kiemelt fejlesztési területek – nevelési célok

(A 110/2012. Korm. rendelet a nemzeti alaptanterv bevezetéséről alapján)

A fejlesztési területek – nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így áthatják e pedagógiai folyamatok egészét. E területek – összhangban a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- tematizálják a felsőbb évfolyamokon elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretekben folyó egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

III.2.3.1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a Nemzeti alaptanterv – 2012 tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

III.2.3.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét,

sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

III.2.3.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését kívánja. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

III.2.3.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

III.2.3.5. A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

III.2.3.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok készítsék fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

III.2.3.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja, a helyi tanterv külön figyelmet szentel minden tanuló képességbeli és társadalmi különbségének. A nevelési-oktatási intézmény alakítsa ki a gyerekekben, fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulóknál a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

III.2.3.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

III.2.3.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

III.2.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

III.2.3.11. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

III.2.3.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell taníttatni, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek

az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt; hogyan rögzíthetők és

hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás

A kiemelt fejlesztési feladatok a kulcskompetenciákra épülnek.

III.3. Egységes alapokra épülő differenciálás

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése, tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait.

A tanulásszervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más eszközökre. A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.

- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló (pl. komprehenzív) szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

III.4. A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a kulcskompetenciák bővítése;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;

- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása

III.5. Iskolai környezetnevelési program

„A természet nem ismeri a tréfát,
a természet mindig valóságos, mindig komoly,
mindig szigorú, mindig igaza van;
a hibák és tévedések mindig az embertől valók.”

Goethe

Célok, feladatok:

A környezeti nevelés elsősorban a fiatalok felkészítése az életre. Ennek keretében szükséges megtanulni becsülni és kímélni a környezetet, fenntartani teljességét, megismerni a környezetet érintő veszélyeket, valamint ezek elkerülésének és megszüntetésének lehetőségeit – védve és ápolva a társadalom és a környezet kapcsolatát a fenntartható fejlődés bázisán.

A Földnek mi is részesei vagyunk, melyet csak „kölcönkaptunk” utódainktól. A fenntarthatóság, fennmaradás érdekében olyan szemlélet kialakítása szükséges, melynek elsajátításával mind a társadalom által létrehozott épített környezet, mind az élettelen világ (föld, víz, levegő értékei), mind a bioszféra egészének óvása, megtartása belső attitűdjévé válik diákjainknak. Nemcsak fogyasztói, őrzői is vagyunk értékeinknek.

A Földünket fenyegető globális katasztrófák, a problémák megelőzése és elkerülése az egyén magatartásától, a földi népesség közös tenni akarásától függ.

A megfogalmazásra kerülő feladatok végrehajtását segíti, hogy iskolánk 2008-ban elnyerte az Oktatási Minisztérium által adományozott Ökoiskola címet.

Tanórai foglalkozások:

Minden egyes iskolánkban tanított tantárgy magában hordozza a célok, feladatok eléréséhez szükséges ismeretek elsajátítását. Az ismeretek alapján az ifjúság részévé, belső mozgatójává válhat a környezettudatos magatartás.

Humán tantárgyak néhány lehetősége:

- anyanyelv, tájnyelv gazdagságának megismerése
- irodalmi alkotások, melyek természetes és mesterséges környezetünk értékeit mutatják be, meglátatják az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatot
- hatékony kommunikációra való törekvés, véleményalkotás, vitakészség
- pozitív érzelmi, intellektuális közeledés kialakítása a tanulóknak a média világából érkező, környezetünket érintő kérdésekhez
- ismerjék fel a természet szépségének megjelenítését a zenében
- érezzék a zene közösségerősítő, teremtő erejét
- legyenek képesek a zenei „környezetszennyezést” felismerni, elutasítani
- fedezzék fel, ismerjék meg a képzőművészet sokszínűségét, formagazdagságát, ábrázolási lehetőségét
- ismerjék fel, hogy a természeti és művészeti szépség rokon, azonos
- értsék, hogy a filozófia történetén keresztül megmutatható az ember és természet egyensúlyának, egységének felbomlása
- tanuljanak meg természetkárosítás nélkül teljes életet élni
- szilárduljon meg társadalmi szolidaritásuk, igazságosságuk
- érezzék, értsék, hogy a tánc, a dráma a természethez való érzelmi kötődés része

Reáltantárgyaink néhány lehetősége:

- ismerjék a Föld biológiai sokféleségét, azok egymásra épülő rendszerét
- alakuljon ki bennük ökológiai szemléletmód, tisztelet a bioszféra egységessége iránt
- ismerjék fel az emberi test, lélek környezet-egészségügyi problémáit, elkerülési, megelőzési lehetőségeit
- önmaguk és valamennyi élőhely iránti felelősségérzés kialakítása
- környezetük szennyező anyagait ismerjék, a velük való munka veszélyeit mérjék fel, törekedjenek ezen anyagok használatának csökkentésére
- értésék egyes technológiák környezetre gyakorolt hatását
- szerezenek tapasztalatot élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásának eredményét
- erősödjön bennük a környezettudatos magatartás
- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű elemzésére
- törekedjenek a megismerés komplexitására
- sajátítsák el a természettudományos gondolkodáshoz szükséges képességeket
- váljanak képessé a környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatására
- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék a szervezetünket érő káros fizikai, kémiai hatásokat, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- váljanak ismereteik birtokában tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat, forrásokat
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Informatika (könyvtárhasználat):

- legyenek képesek Interneten, szakirodalmakban információt keresni, elemezni, értelmezni, következtetéseket levonni
- váljanak képessé a tantárgyakban megismert környezeti összefüggések informatikai módon való feldolgozására, demonstrálására
- használják a világhálót kutatómunkára
- környezeti kérdésekkel kapcsolatos virtuális fórumokat ismerjenek meg, kapcsolódjanak be

Testnevelés:

- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásáról
- legyenek tisztában a sport általi, élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, együttműködésben, tolerancia fejlesztésében
- értsék, tapasztalják a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes

Idegen nyelvek:

- ismerjék meg az idegen nyelv segítségével más országok, népek kultúrtörténeti, természeti értékeit
- sajátítsák el a kommunikáció képességét más nemzetekkel
- ismerjék meg idegen országok természeti szépségeit, értékeit
- ismerjék meg környezet-természetvédelmi problémáikat, azok megoldására kialakított, létrehozott lehetőségeket

Nem hagyományos tanórai formák:

Évente megrendezésre kerülő „Föld nap”-hoz kapcsolódó rendezvény, ami tablók, kiállítás elkészítését, valamint valamely reáltárgy adott témakörében lebonyolított

versenyét jelenti. A rendezvényhez kapcsolódóan a téma neves képviselői által tartott előadás meghallgatásának aktív részesei diákjaink.

A „Petőfi Napok” keretein belül a humán-esztétikai munkaközösség az irodalom, történelem, zene, képzőművészet keretein belül a kultúrtörténeti értékeink megővésére, megtartására készíti tanulóinkat.

A speciális képzési formák, az „AJTP program” délutáni foglalkozásai, hétvégi bennmaradásai országunk kultúrtörténeti, természeti értékeinek megismerését teszik lehetővé, ezzel olyan élményt biztosítva, mely a környezettudatosságot erősíti, fejleszti diákjaikban.

A 10. évfolyamon egységesen kiinduló tehetséggondozó foglalkozások teret biztosítanak az ökológiai szemléletmód, környezeti érzékenység kialakítására, fejlesztésére.

Diákjaink pályázatokon való részvétele, versenyeken, vetélkedőkön való indítása a célok, feladatok rendszerében megfogalmazottakat erősíti.

Alkalmanként a kollégisták tavaszi és őszi nagytakarítást végeznek a kollégium zöldövezetében.

Eszközök:

- ismerethordozók az iskolai könyvtárban nagy választékban állnak diákjaink és tanáraink rendelkezésére,
- számítógép parkunk valamennyi diákunk számára hozzáférhető, iskola időn túl is lehetőséget biztosít informatikai jellegű munkák elvégzésére,
- jól felszerelt, EU szabványnak megfelelő bio-kém laborunk számos vizsgálat elvégzéséhez nyújt lehetőséget,
- faliképeink, plakátjaink folyamatosan a tanulók általi tanulmányozást teszi lehetővé,

- könyvtárunk videó gyűjteménye – mind magyar, mind idegen nyelven –
élmény közelivé hozza a természet értékeinek bemutatását.

Iskolai környezet:

Gimnáziumunk környezete, parkosítása, tereinek kialakítása nagyban hozzájárul az ott dolgozók és tanulók életmódjának környezettudatosabbá válásához, alakításához.

A gimnázium és a kollégium külső udvarának, parkjának folyamatos karbantartását technikai dolgozóink látják el.

III.6. Egészségnevelési program

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket és készségeket bővíti az egészségmegőrzés érdekében. Az iskola és az óvoda az a színtér, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

III.6.1. A program célja:

Az iskolai nevelés-oktatás keretein belül a tanulók motiválása az egészséges életmód kialakítására és segítése ennek a magatartásformának a kialakításában, szinten tartásában. Az ismeretek átadása és a példamutatás révén gátolja a káros szenvedélyek kialakulását, csökkentse a már kialakulóban lévő rossz szokásokat. A diákok óvják és védjék egészségüket!

- Segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Neveljen az egészséges és biztonságos környezet kialakítására
- Valósítsa meg a mentálhigiénés nevelést
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

A program kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a táplálkozás,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

III.6.2. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órákon, délutáni és esti tömegsporton, edzéseken (kosárlabda, kézilabda, atlétika stb.) való részvétel,
- gyógytestnevelésen való részvétel, akiknek az orvosi szűrés után indokoltá válik,
- versenyeken való részvétel a DSE támogatásával (atlétika versenyek, labdajátékok, városi futóverseny),
- egészségnevelési kapcsolatos iskolai, megyei és országos vetélkedőkön való részvétel ("Szenvedélyünk a sport")
- a kollégiumban esti sportfoglalkozásokon való részvétel lehetősége
- (aerobik, futball, atlétika, jóga stb.),

- életmód, életvitel, háztartási ismeretek, illetve önismereti foglalkozás,
- jelenleg az AJTP tanulói számára, a következő tanévtől minden kollégiumi tanulónak,
- egészséges életmóddal kapcsolatos rendezvények (egészség nap)

Iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, pszichológus) munkája:

- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrő vizsgálata (belgyógyászati, szemészeti, fülészeti és védőnői szűrések)
- iskolaorvosi rendelés, védőnői, ápolói ügyelet

III.6.3. Drogstratégia

III.6.3.1.Célmeghatározás:

Az iskolai drogstratégia azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai és egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drogmegelőzési programban konceptualizálódik, és az elsődleges drog-prevenció megvalósítását valamint a másodlagos drog-prevenció elősegítését célozzák.

Iskolánkon belül szeretnénk egységes egészségfejlesztési szemléletmódot kialakítani, amelyben nagy szerepet kap a drog prevencióval kapcsolatos ismeretek bővítése, valamint a kölcsönösen egymásra ható, készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában.

Tevékenységünk további célja, hogy segítsük a tanulók egészségmegőrző szokásainak kialakulását, és vonzóvá tegyük a káros szenvedélyektől mentes életet.

A tantestületben és a szülők körében is egységes egészségfejlesztési szemléletmód formálására van szükség.

Ennek érdekében fontosnak tartjuk:

- a szülőkkel való szoros kapcsolattartást
- a pedagógusok közötti együttműködést
- a tantestület drog-prevenációs ismereteinek gyarapítását, módszereinek gazdagítását
- osztályfőnöki órák keretében drog-prevenációs foglalkozások tartását.

A foglalkozások a következő készségfejlesztési területre épülnek:

- érzelmek alkotó kezelése
- a stressz-kezelés
- önismeret
- önbecsülés megerősítése
- a célok megfogalmazása és kivitelezése
- konfliktuskezelés
- a problémamegoldás
- a döntéshozás
- a kortárs csoport nyomásának kezelése
- a segítségkérés és a segítségnyújtás módjainak megismerése
- az elutasítási készségek fejlesztése (nem mondás)
- az üzenetek jelentésének megfejtése (tartalmazza a kommunikáció verbális és nonverbális módszereit, valamint a rejtett kommunikáció káros hatásait is felfedi)

Az iskolai drogügyi koordinátor szerepe, feladata:

- A drogügyi koordinátor "kiválasztódása", felkészülése. A Nemzeti Stratégia meghatározza a drogügyi koordinátori feladatok ellátására a lehetséges jelöltek körét. A lokális viszonyok ismeretében (szakmai affinitás, önkéntes feladatvállalás, tanári továbbképzések, sajátélményű tréning) az iskolavezetés a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőst választotta erre a feladatra.
- Feladata: az iskolai kábítószer-ellenes stratégia koordinálása, a megfelelő
- információ biztosítása a tanárok, a diákok és a szülők felé. Az iskolán kívüli segítő szervezetekkel való kapcsolattartás.

- A drogügyi koordinátor az iskolai- és szakmai vezetéssel együtt alakítja ki
  - prevenciós szemléletet.
- Felvállalja, hogy a megfelelő fórumokon a téma ismertté tétele mellett deklarálja a probléma időszerűségét.
- Feltérképezi a segítőkapcsolatok színtereit és kapcsolódási pontjait:
  - Szülők (család)
  - Iskolaszék (szülői munkaközösség)
  - Iskolaorvos
  - Helyi, ill. regionális iskolák drogügyi koordinátorai
  - Gyermekjóléti Szolgálatok
  - Védőnő
  - Rendészeti szervek
  - Kortárssegítők

III.6.3.2. A drogmegelőző foglalkozások megvalósításának színterei

Iskolai programok

Tanórai foglalkozások

- Szaktárgyi órák témafeldolgozása. Minden tantárgynak van konkrét kapcsolódási pontja az egészségfejlesztéshez és így a drog-prevencióhoz.
- Osztályfőnöki órák. Ismeretátadás, interaktív gyakorlatok, esetelemzések.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások (sportfoglalkozások, Internet stb.)
- Egészségnap vagy drog-prevenciós nap

Iskolán kívüli tevékenységek

- Kirándulások, túrák, sportprogramok
- Kortárssegítő képzés

Program- formák

- Filmvetítés
- Versenyek, vetélkedők, pályázatok
- Szakkörök, kortársképzés
- Kiscsoportos beszélgetések
- Iskolarádió
- Túrák, kirándulások
- Könyvtár
- Internet
- Diák-önkormányzati programok

III.6.3.3. Területei

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
- Öltözködés,
- Higiénia, tisztálkodás
- Krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, dohányzás) elkerülése
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás, a harmonikus családi élet szerepe az egészségmegőrzésben
- Az egészséges környezet jelentősége
- Ésszerű napirend kialakítása és az idő beosztása
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- Önismeret és az egészségi állapot ismerete

Szűrővizsgálatok: Általános szűrővizsgálatok minden tanévben

III.6.3.4. Az egészségnevelés szinterei:

a. Minden tanulót egyformán érintő elemek

Az iskolai környezet nevelő hatása:

- A tantermekben és a folyosókon növények elhelyezése, tiszta környezet, megfelelő világítás, friss levegő biztosítása, a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése (papírgyűjtő kihelyezése)
- A tantermek padjai megfelelő magasságúak legyenek az egészséges testtartás kialakításához
- Az udvar balesetmentességének és tisztaságának biztosítása
- Ülőpadok elhelyezése az udvaron a szünetekben történő levegőzéshez, pihenéshez, tanórák udvari megtartásához
- A pedagógusok és dolgozók példamutató magatartása öltözködésben, káros szenvedélyek kerülésében (az épületen belül és az udvaron is tilos a dohányzás)
- Ösztönzés szóval és példával az egészséges életmód napi kialakítására (otthoni torna, évszaknak megfelelő, kényelmes öltözködés, otthoni reggelizés)
- Az iskolai büfében egészséges élelmiszerek árusítása Az iskolai újságban rovat az egészséges életmódról
- Az iskolarádió rendszeres híradása a különböző sportversenyekről, sportfoglalkozásokról, egészségmegőrzéssel kapcsolatos programokról, hírekről

III.6.4. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés tantárgyakba építve

Osztályfőnöki óra

Ajánlott témák: egészséges táplálkozás, egészséges környezet, megfelelő öltözködés, önismereti foglalkozások, barátság, szerelem, családi életre nevelés, káros szenvedélyek elkerülése

Biológia óra

Az ember szervezete és egészsége

Testnevelés óra

A testnevelés és sport célja, hogy az iskola egységes nevelő-oktató munkájának szerves részeként a testkultúra eszközeinek (testgyakorlatok, mozgásos játékok, sportági tevékenységek és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismeretek), valamint a természet egészségfejlesztő tényezőinek együttes hatásával járuljon hozzá, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Ismerjék motorikus képességeik szintjét, a motorikus képességek fejlesztésének és/vagy fenntartásának módját, a mozgásos játék, a verseny örömet, és igényeljük azt. Becsüljék meg társaik teljesítményét, sajátítsák el az elvárható mozgáskultúrát, ismerjék a testnevelés és sport egészségügyi és prevenciós értékeit. Váljon a rendszeres fizikai aktivitás magatartásuk részévé. A testnevelés és sport felkészít az élet- és munkanehezségek elviselésére, a kapcsolatteremtő képesség fejlesztésére, a szolidaritás, a tolerancia és a fair play szellemének megismertetésére is. Az ember biológiai és pszichikai természetéről ismereteket, meggyőződéseket, értékítéleteket alakít ki. Képessé tesz a környezetben végbemenő változások egészségügyi jelentőségének értékelésére, egyben összhangot teremt az egyéni tevékenység és életmód között.

Higiéniai szokások alakításával az egészségfejlesztési eljárások, módszerek megismertetésével szükségleteket fejleszt az egészség megőrzése és fenntartása érdekében.

(A testnevelés szerepe az egészségnevelésben)

Testi nevelés nélkül egészségnevelés nem létezik.

A tanulók a testnevelés órákon olyan mozgásformákat ismernek meg, amelyek által egészségesebbé, edzettebbé válhatnak. Amennyiben megtetszik neki egy mozgásanyag, a későbbiekben akár versenyszinten is üzheti és beépül az életébe.

Az a tanuló aki eljut arra a szintre, hogy érdemes a sporttal foglalkozni, könnyebben fog nemet mondani a káros szenvedélyekre és a szabadidejét is hasznosabban tudja eltölteni.

Megismerkednek az órákon a sportági szabályokkal, ezáltal alkalmassá válnak arra, hogy szabadidejükben is hatékonyan tudják űzni az adott sportágat.

A foglalkozásokon megtanulják a helyes testtartást, helyes végrehajtást, megtanulják összerendezni, koordinálni mozgásukat.

A testnevelés órákon állandóan szükség van hibajavításra, mert így elkerülhető a rossz mozgásformák beidegződése.

A bemelegítés fontos része az órának, hisz ráhangolja a szervezetet az óra fő részére és megakadályozza sérülések kialakulását. Ha a tanuló ezt megszokja, bármikor alkalmazni fogja mielőtt mozogni kezd.

A testnevelés órák anyagába beépül a gyógytestnevelés gyakorlatanyaga (gerinctorna, lábboltozat-javító gyakorlatok, stb...).

Megismerkedik azokkal a gyakorlatokkal is, amelyek ellenjavalltak, végzésük sérüléshez, balesethez, mozgáskárosodáshoz vezethet.

A testnevelés órán, amikor levetkőzve látjuk a gyermekeket, lehet észrevenni esetleges mozgásszervi zavarokat, deformitásokat is. Ebben az esetben a megfelelő szakemberhez irányítjuk a tanulókat, aki kiválasztja számára a legmegfelelőbb mozgásformát (gyógyúszás, gyógytestnevelés, stb...).

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Fizikai állapot mérése HUNGAROFIT mérés / 4+1 motorikus próba /

1. 2000 méteres futás (aerob állóképesség mérése)
2. helyből távolugrás (alsó végtag dinamikus erejének mérése)
3. hanyattfekvésből felülés (hasizmok erő-állóképességének mérése)
4. hason fekvésből törzsemelés (hátizmok erő-állóképességének mérése)

5. fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás (vállövi és karizmok erő-állóképesség mérése)

AZ ÁLTALÁNOS FIZIKAI TEHERBÍRÓ-KÉPESSÉG MINŐSÍTÉSE (Mérei-féle : Mini-hungarofit)		
Az általános fizikai teherbíró képesség minősítése fittségi kategóriák szerint	Igen gyenge	: 0 – 20 pontig
	Gyenge	: 21 – 40 pontig
	Kifogásolható	: 41 – 60 pontig
	Közepes	: 61 – 80 pontig
	Jó	: 81 – 100 pontig
	Kiváló	: 101 – 120 pontig
	Extra	: 121 – 140 pontig

A pontértékek érdemjegyre átváltva:

elégtelen : 20 - és annál kevesebb pont

elégséges: 21 – 40 pont között

közepes : 41 – 60 pont között

jó : 61 – 80 pont között

jeles : 81 - és annál több pont

b. A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Versenyek
- Egészségnevelési akciók
- Előadások

Szakértő előadók, szaktanárok bevonásával

Egészséges környezetben végzett túrák, kirándulások

III.6.5. Az egészségnevelést segítő módszerek

- Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

Az ismeret átadása iskolai felvilágosító előadások, videofilmek, tájékoztató füzetek segítségével

- Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat fokozó foglalkozások

Csoportos közösségépítés, játékok, viták

- Kortárshatásra építő módszerek

Kiképzett kortárssegítők közvetítésével juttatni el az egészségfejlesztés üzenetét a középiskolás tanulókhoz

III.6.6. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők

Belső résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, biológia tanárok, iskolaorvos

Külső partnerek: Ifjúsági Egészségügyi Szolgálat, szakrendelők, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt helyi szervezete.

Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó, Sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők, ÁNTSZ

III.7. Az iskola értékelés és vizsgarendszere

III.7.1. Értékelés

Az ismeretek számonkérése hagyományos formában, hagyományos értékelési kategóriák szerint történik.

Az emelt órán szerzett jegyekből a szaktanárok egy félévi, illetve egy év végi osztályzatot alakítanak ki.

III.7.1.1. Értékelésről adott információ

A minisztérium által rendszeresített nyomtatványokat használjuk:

- napló (melybe a szaktanár, osztályfőnök ír)
- ellenőrző könyv (jegyeit a tanuló írja be, a szülő aláírással havonta igazolja, az osztályfőnök negyedévenként ellenőrzi a beírt jegyek helyességét, a szülői aláírások meglétét)
- törzslap (osztályfőnök tölti ki)
- bizonyítvány (év végi, érettségi)

III.7.1.2. Értékelési-ellenőrzési alapelvek

- Az értékelésnél figyelembe vesszük, a mért teljesítmény objektív értékét, valamint hogy mennyit fejlődött a tanuló az előző értékelés óta.
- Az évközi értékeléskor legfontosabb alapelv, hogy félévkor, illetve
- év végén az osztályzatok száma egy adott tantárgyból el kell, hogy érje félévkor a heti óraszám másfél, illetve év végén a heti óraszám

- háromszorosát. Ha az így kapott szám tört, akkor a kerekítés szabályait
- alkalmazzuk. Egy félévben - amennyiben a tantárgy osztályozandó, illetve az osztályozásról a helyi tanterv rendelkezik - minimum két írásbeli munka értékelése kell, hogy megtörténjen. Ennek formái a szokásos pedagógiai elvekkel megegyező összegző értékelés, egy-egy témakör, illetve rész témakör tudásának mérése.
- Közbülső értékelés: egy-egy témakör tanítása közben zajlik.
- Diákjaink számára háziversenyeket rendezünk, illetve részt veszünk országos, regionális, és megyei versenyeken.
- Az éves munkatervben rögzítetteknek megfelelően évfolyam szintű belső méréseket végzünk.
- Részt veszünk az országos mérési projekteken.
- Összehasonlítást végzünk országos standarddal.

III.7.1.3. A számonkérés formái

Írásbeli munka:

- dolgozat
- házi feladat
- konkrét tanórai tevékenység értékelése:

Szóbeli munka:

- szóbeli felelet
- kiselőadások
- házi feladat
- konkrét tanórai tevékenység értékelése

Gyűjtő munka

Tantárgyi versenyen nyújtott kiemelkedő teljesítmény értékelése

III.7.1.4. Osztályzással, értékeléssel kapcsolatos rendelkezések

- a tanuló értékelése és osztályozása legyen folyamatos, és reális,
- dolgozat elmulasztása nem értékelhető osztályzattal,
- az osztályzatokat az osztályzást követően a tanulókkal minden esetben közölni kell,
- a szaktanár személyes felelősséggel értékeli a tanuló teljesítményét,
- ha a tanuló minősítéséhez nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű érdemjegy (a 3.6.3. bekezdésben meghatározott érdemjegyek számának legalább 51%-a), akkor az osztályban tanítók testülete dönt az osztályozhatóságról, illetve osztályozó vizsgára való bocsátásról,
- szükség esetén a tanuló előmeneteléről, magatartásáról az osztályban
- tanító tanárok konferenciáján kialakult véleményről az iskola tájékoztatja a szülőt,
- a tanulók teljesítményének értékelése, a szülők tájékoztatása
- hagyományosan, félévkor ellenőrzőbe, év végén bizonyítványba írt
- jegyekkel történik
- a célnyelven tanított szaktárgyak érdemjegyét a tárgyi tudás határozza
- meg, de a nyelvileg érthetetlen írásbeli és szóbeli teljesítmény minősítése elégtelen,
- amennyiben a célnyelvű szaktantárgy számonkérése során az adott feladat nyelvhasználat nélkül is megoldható, de kritérium a célnyelv használata, úgy értékeléskor a nyelvi teljesítmény -a nyelvtani hibák figyelmen kívül hagyása mellett- az osztályzatba beszámítható
- az egyes tantárgyak értékelése érdemjeggyel, illetve osztályzattal történik az ötfokozatú skálának megfelelően. Kivétel ez alól az AJTP 3.1.5. bekezdés szerinti tantárgyai.

III.7.1.5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

Négy évfolyamos alaptanternvű osztály

9-12. évfolyam:

Az értékelés minden tantárgy esetében osztályzattal történik.

A továbbhaladás feltételei:

A helyi tantervben szereplő kötelező és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

Négy évfolyamos tagozatos osztály

9-12. évfolyam:

Az értékelés minden tantárgy esetében osztályzattal történik.

A továbbhaladás feltételei:

A helyi tantervben szereplő kötelező és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

Négy évfolyamos tagozatos osztály nyelvi előkészítő évfolyammal

9-13. évfolyam:

Az értékelés minden tantárgy esetében osztályzattal történik.

A továbbhaladás feltételei:

A helyi tantervben szereplő kötelező és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

Öt évfolyamos két tanítási nyelvű osztályok:

9. évfolyam

Az értékelés minden tantárgy esetében osztályzattal történik.

A továbbhaladás feltételei:

Az alább felsorolt öt részjegyből legalább négy elégségesnél jobb, és a helyi tantervben szereplő kötelező tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

- A - célnyelv év végi osztályzata
- B - írás év végi osztályzata
- C - társalgás év végi osztályzata
- D - év végi B1 szintű írásbeli vizsga vizsgajegye
- E - év végi B1 szintű szóbeli vizsga vizsgajegye

A fentiek alapján az év végi értékelés szöveges. Az alkalmazott záradék szövege a továbbhaladás feltételeinek teljesítése esetén:

„Javasoljuk, hogy tanulmányait a magyar-német két tanítási nyelvű ágba folytassa”

Az alkalmazott záradék szövege a továbbhaladás feltételeinek nem teljesítése esetén:

„A továbbhaladás feltételeit nem teljesítette, célnyelv (A), írás (B), társalgás (C) tantárgyakból javító vizsgát tehet, az írásbeli (D), a szóbeli (E) vizsgát megismételheti.”

A záradékba csak a megfelelő vizsgarész kerül beírásra.

A javító vizsga nem teljesítése, illetve sikertelen javító vizsga esetén, valamint másik osztályba történő átvételkor alkalmazandó záradék:

„ Tanulmányait nem folytathatja a magyar-német két tananyelvű ágba”

Aki nem folytathatja tanulmányait a két tanítási nyelvű ágba az évet ismétелhet, vagy átvethető másik osztályba. Az átvétel feltételeiről az igazgató dönt.

10-13. évfolyam

A helyi tantervben szereplő kötelező, és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

AJTP:

9. előkészítő évfolyam

Félévi, és év végi osztályzat a következő tantárgyak esetén kerül a bizonyítványba: magyar nyelv és irodalom, angol nyelv, matematika, informatika, testnevelés.

Szöveges értékelést „részt vett” bejegyzéssel az AJTP foglalkozási egység foglalkozásai (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) esetében alkalmazunk.

A természettudományos alapismeretek és a komplex humán ismeretek tantárgyak esetén a szöveges bejegyzés: megfelelt, jól megfelelt, dicséretes.

A továbbhaladás feltételei:

- osztályozott tantárgyak esetén legalább elégséges osztályzat
- egyéb tantárgyak esetén részt vett, illetve legalább megfelelt értékelés

10-13. évfolyam

A helyi tantervben szereplő kötelező, és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat, valamint az AJTP foglalkozási egység foglalkozásai (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) esetében részt vett bejegyzés.

III.7.1.6. Az otthoni felkészülés elvei és korlátai

Tanulóink programunkban megfogalmazott szintnek megfelelő felkészítése során alapelvnek tekintjük, hogy felkészülten, használható tudás birtokában vegyenek részt a tanórákon. Ennek egyik feltétele a rendszeres otthoni, illetve kollégiumi felkészülés.

A szaktanár joga, hogy az elsajátítandó tananyag, a csoport összetétele, illetve az elérni kívánt cél ismeretében megszabja a házi feladatok mennyiségét és milyenségét.

- Házi feladat mind hétköznapiakra, mind hétvégére adható, formájának igazodni kell az iskolai beszámoltatás formáihoz.
- A szaktanár joga, hogy az elsajátítandó tananyag, a csoport összetétele, illetve az elérni kívántcél ismeretében megszabja a házi feladatok mennyiségét és minőségét.
- A szaktanár kötelessége, hogy a házi feladatok kijelölésekor figyelembe vegye a tanulók heti kötelező óráinak magas számát.

III.7.1.7. A félévi értesítő és az év végi bizonyítványok kiadásának rendje

Félévkor: a félévi zárást követő első osztályfőnöki órán, de legkésőbb a tanév rendjében meghatározott időpontig az osztályfőnök osztja ki a bizonyítványokat.

Év végén: a nem végzős tanulók a tanévzárón, a végzős tanulók az érettségi ***bizonyítványukkal együtt kapják meg bizonyítványukat az osztályfőnöktől.***

Az osztályfőnök akadályoztatása esetén az általa, vagy az igazgató által megbízott, az osztályban tanító pedagógus osztja ki a bizonyítványokat.

III.7.1.8. Magatartás - szorgalom értékelésének és minősítésének

Követelményei

A magatartás és szorgalom értékelése, minősítése az osztályfőnök feladata az osztályban tanító tanárok véleményének kikérése mellett.

III.7.1.8.1. Magatartás

Példás: az, aki közösségi feladatokat önként vállal, illetve a rábízott feladatokat felelősséggel, pontosan, megbízhatóan elvégzi. Osztályfőnöki figyelmeztetéssel, vagy attól súlyosabb büntetéssel rendelkező tanuló nem lehet példás magatartású.

Jó: a közösségi feladatok vállalásában és elvégzésében lehet rá számítani, de kevésbé vállalkozó; munkáját kontrollálni kell; egyéni érdekeit össze tudja egyeztetni a közösség érdekével. Igazgatói figyelmeztetéssel, vagy attól súlyosabb büntetéssel rendelkező tanuló nem lehet jó magatartású.

Változó: az alapvető viselkedési normáknak eleget tesz, a közösségi feladatok iránt és társaival szemben közömbös, igazgatói intővel, vagy attól súlyosabb büntetéssel rendelkező tanuló nem lehet változó magatartású.

Rossz: a közösségi feladatokhoz, illetve a közösséghez való viszonya erősen kifogásolható; véleménynyilvánításával, cselekedeteivel a közösséget károsan befolyásolja.

A magatartás jegyek megállapításánál figyelembe kell venni az iskolai házirend ide vonatkozó rendelkezéseit is.

III.7.1.8.2. Szorgalom

A szorgalom értékelésének főbb elvei:

- egyéni képesség és teljesítmény összhangja,
- életkori sajátosság, külső körülmények,
- tantárgyak viszonylatában, illetve tantárgyakon belüli teljesítmény egyenletessége,

- ha a tanuló adott időszakban kiemelkedő teljesítmény eléréséért dolgozik (pl. tanulmányi verseny, nyelvvizsga), és ezalatt más tantárgyakból képessége alatt teljesít, akkor ez a "hullámozás" negatív irányban nem befolyásolhatja a tanuló szorgalom minősítését abban az esetben ha, a szaktanárral megbeszélte időpontra hiányosságait pótolja.

A szorgalom minősítésénél figyelembe kell venni:

- a kötelességtudatot,
- a rendszerességet, pontosságot,
- az órai aktivitást,
- az iskolai, otthoni munkát,
- a hiányok pótlását.

Példás: az, aki a képességeinek legjobban megfelelő (választott) tárgyakból kiemelkedő, a többiből képességét megközelítő egyenletes teljesítményt nyújt, vagy aki képességeihez mérten minden tantárgyból egyenletes teljesítményt nyújt. Aki egy tárgyból bukik, nem lehet példás.

Jó: az, aki a képességeinek legjobban megfelelő (választott) tárgyakból kiemelkedő, más tárgyakból jóval képességei alatt teljesít, vagy teljesítménye képességeihez mérten hullámozó. Aki két tárgyból bukik, nem lehet jó.

Változó: az, aki jóval képességei alatt teljesít. Három, vagy több tantárgyból bukott tanulónak nem lehet változó a szorgalma, csak hanyag

Hanyag: aki munkavégzésében a képességei és körülményei adta lehetőségeket messzemenően nem használja ki.

III.7.2. Országos kompetenciamérés

Az országos kompetenciamérés a tanév rendje szerint kerül minden évben lebonyolításra. A mérésben teljes évfolyamok vesznek részt. A központi mérésben egy reprezentatív minta dolgozatait kell továbbítani.

Az intézményben maradó dolgozatok helyben kerülnek kijavításra az országos eredményekkel való összehasonlíthatóság érdekében. Az eredmények értékelésére, és az abból fakadó feladatok jogszabályban előírtak (Közüktatási törvény 99.§) szerinti meghatározására tantestületi értekezleten kerül sor. Az értékelés és a feladat-meghatározás során kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményeire, illetve eredményük szükségsszerinti javítására.

III.8. A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 20/2012 EMMI rendeletben, valamint Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendeletben találjuk.

III.8.1. A tantárgyválasztás célja, szabályai

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés.

A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes.

Egy tanuló legfeljebb két tárgyat választhat. A választott tantárgy heti óraszámáa 2.

A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól, amely alól kivétel a közép szintű informatika és földrajz tantárgy.

III.8.2. Emelt szintű felkészítés

Idegen nyelv és matematika emelt szintű felkészítés esetén egységes képzés folyik. A többi tárgyból az évfolyamban kötelező óraszámban az osztályukkal együtt tanulnak a tanulók, a választott órán pedig külön csoportban, sajátítják el az emelt szintű tananyagot. Emelt szintű oktatást az a tanuló választhat, akinek az adott tantárgyból az előző tanév végén 4-es vagy 5-ös osztályzata volt, vagy a nyelvi érettségije legalább 60%. Ettől eltérni az igazgató írásbeli engedélyével lehet.

III.8.3. A tantárgyválasztás eljárásrendje

A következő tanévre szóló **választható tantárgyak** körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a Pedagógiai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek április 15-éig írásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát **oktató tanár** személyéről a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé.

A választott órára való jelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb május 20-ig. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott órán való **részvétel** a tanítási év végéig kötelező. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A tanuló egy évben egyszer az igazgató engedélyével megváltoztathatja döntését. Ez a megszerzett osztályzatot nem érinti. Változtatás esetén a tanulónak különbözeti vizsgát kell tenni az újonnan választott tantárgy előző évi tananyagból.

III.9. Képzések, felvételi követelmények, tantárgyi, és óraszám rendszerek/hittan

III.9.1. Négy évfolyamos általános tantervű, középszintű érettségi vizsgára felkészítő gimnáziumi képzés

Felvételi követelmény: nyolcadik osztály félévi átlaga minimum 3,8

sima	9	10	11	12
magyar	4	4	4	5
történelem	2	2	3	3
angol *	3	3	3	3
német/olasz *	3	3	3	3
matematika *	3	3	3	4
info *	2	2		
fizika	2	2	2	
biológia		2	2	2
kémia	2	2		
földrajz	2	2		
ének	1	1		
rajz	1	1		
művészet			2	2
tetnev	5	5	5	5
of	1	1	1	1
dráma	1			
életvitel				1
emelt			4	4
kiadott	32	33	32	33
csoportbont	11	11	9	10
trv	57	57	58	58

rendelkezésre				
emelt kiem			28	29
hittan/etika	2	2	2	2

III.9.2. Négy évfolyamos közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő gimnáziumi képzés angol vagy német nyelvi előkészítő évfolyammal

Felvételi követelmény humán tagozaton: magyar nyelv és irodalom, történelem, és idegen nyelv hetedik osztály év végi és nyolcadik osztály félévi átlaga együttesen minimum 4,00

NYEK (angol/német)	9	10	11	12	13
magyar (9. *)	1	4	4	4	5
történelem		2	2	3	3
angol *	18	5	5	3	3
német/olasz *		3	3	5	5
matematika *	1	3	3	3	4
info *	2	1	1		
fizika		2	2	2	
biológia			2	2	2
kémia		2	2		
földrajz		2	2		
ének		1	1		
rajz		1	1		
művészet				2	2
tetnev	5	5	5	5	5
of	1	1	1	1	1
dráma		1			

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

életvitel					1
emelt				4	4
kiadott	28	33	34	34	35
csoportbont	22	12	12	11	12
emelt kiem				30	31
hittan/etika	2	2	2	2	2

III.9.3. Öt évfolyamos magyar-német két tanítási nyelvű, közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő gimnáziumi képzés

Felvételi követelmény: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, és egy szabadon választott természettudományos tantárgy hetedik osztály év végi és nyolcadik osztály félévi átlaga együttesen minimum 4,00

Kny	9	10	11	12	13	
magyar * (9.)	1	4	4	4	4	
történelem		2	2	3	3	
deutsch *	18	6	6	5	5	D
angol/olasz*		3	3	3	3	
matematika*	1	3	3	3	3	D
info *	2	1	1			
fizika		2	2	2		
biológia			2	2	2	
kémia		2	2			
földrajz		2	2			D
ének		1	1			
rajz		1	1			
művészet				2	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	
of	1	1	1	1	1	

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

geschichte *				1	1	D
civilizáció *		1	1	2	2	D
dráma		1				
abimat *					1	D
emelt				4	4	
életvitel					1	
kiadott	28	35	36	37	37	
csoportbont	22	14	14	14	15	
emelt kiem				33	33	
hittan	2	2	2	2	2	

III.9.4. Arany János Tehetséggondozó Program. Közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő speciális gimnáziumi képzés.

Felvételi követelmény: az ágazati Minisztérium kiírásának megfelelően.

AJTP	9	10	11	12	13	
magyar	2	4	4	4	4	
történelem		2	2	3	3	
angol *	7	4	4	4	4	
német/olasz *		3	3	3	3	
matematika *	4	3	3	3	3	
info *	3	1	1			
fizika		2	2	2		
biológia			2	2	2	
kémia		2	2			
földrajz		2	2			
ének		1	1			
rajz		1	1			
művészet				2	2	
tetnev	5	5	5	5	5	
of	1	1	1	1	1	
ember-társism *						kollégium
tanko *	2	2	1	1	1	
dráma		1				
életvitel					1	
természeti. *	1					
komplexhu	1					
emelt				4	4	
magyar ny *	2					

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

kom.			1	1	1
kiadott	28	34	35	35	34
csoportbont	19	13	12	11	11
emelt kiem				30	29
hittan/etika	2	2	2	2	2

Az öt meghirdetett képzésből minden tanévben négy teljes osztályt töltünk fel. Minden évben indul egy AJTP osztály, és a további három osztály a fennmaradó négy képzésből kerül kialakításra a jelentkezők száma szerint. Tört osztálylétszámok esetén élünk a képzések közötti belső átirányítás lehetőségével. A leírtakat figyelembe véve az alábbi osztályindítások lehetségesek.

III.9.5. Teljes óraszám tábla

Rendelkezésre álló óraszám	1088	óra
Kiadott óraszám	870	óra
Maradvány órák emelt szintre, és a többi foglalkozásra	218	óra
Maradvány órák felosztása		
Hittan / etika	38	óra
Kedvezmények (osztályfőnök, munkaközösségvezető, isk. vezetés)	84	óra
Emelt szintű foglalkozások	32	óra
Szabadon tervezhető (felzárkóztatás, szakkör, verseny felkészítés)	64	óra

III.9.6. Négy évfolyamos nyelvi (angol, német) előkészítő évfolyamos gimnáziumi képzés

Nyek

kiadott	28	33	34	30	31	156
csoportbont	22	12	12	11	12	
trv rendelkezésre	56	57	57	58	58	286
kiad+csop	50	45	46	45	47	233
maradvány	6	12	11	13	11	53
hittan/etika	2	2	2	2	2	
összesM -hittan	4	10	9	11	9	43

III.9.7. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés

Sima						
kiadott	32	33	28	29		122
csoportbont	11	11	9	10		
trv rendelkezésre	57	57	58	58		230
kiad+csop	43	44	37	39		163
maradvány	14	13	21	19		67
hittan/etika	2	2	2	2		
összesM - hittan	12	11	19	17		59

kiadott	28	35	36	33	33	165
csoportbont	22	14	14	14	15	
trv rendelkezésre	56	57	57	58	58	286
kiad +csop	50	49	50	51	52	252
maradvány	6	8	7	7	6	34

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

hittan/etika	2	2	2	2	2	
összesM - hittan	4	6	5	5	4	24

III.9.8.Arany János Tehetséggondozó Program

AJTP

kiadott	28	34	34	30	29	155
csoportbont	19	13	12	11	11	
trv rendelkezésre	56	57	57	58	58	286
kiad +csop	47	47	47	41	40	222
maradvány	9	10	10	17	18	64
hittan/etika	2	2	2	2	2	
összesM -hittan	7	8	8	15	16	54

Tehetséggondozó foglalkozások helyi tanterve (heti 1 óra)

1. Latin nyelv

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. A latin és újlatin nyelvek. Helyük az indoeurópai nyelvek családjában	A latin nyelvek sajátosságai Az indoeurópai nyelvek Flektáló és agglutináló nyelvek összehasonlítása	5 óra
2. A latin kiejtés szabályai	A latin ABC kiejtési szabályok diftongusok	5 óra
3. Nyelvtani ismeretek	I., II., III., IV., V. declinatio I., II., III., IV. coniugatio	10 óra
4. Olvasás, fordítás	a latin igék, főnevek, melléknevek szótári alakja	10 óra
5. Közmondások	Latin szövegek olvasása, fordítása a gimnáziumi latin tankönyvekből	
6. Hiedelem, mitológia,		

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

történelem	Latin közmondások memoriter ismerete	3 óra
7. Egyházi latin	Római mitológia, történelem, mindennapi élet	2 óra
	Pater noster, Credo	2 óra
		Összesen 37 óra

Fizika

Témakör	Tartalom	Óraszám
1.Mechanika	Haladó mozgás Forgómozgás Testek tehetetlensége, inerciarendszer, Sűrűség Lendület, lendület-megmaradás, erő A dinamika alapegyenlete A gravitációs mező Forgatónyomaték, merev testek egyensúlya Energia, energiaváltozások Munka, teljesítmény, hatásfok Mechanikai rezgések	9 óra

2.Hőtan	Mechanikai hullámok Testek hőtágulása, Gázok állapotváltozásai Az anyag atomos felépítése Hőtan I: és II: főtétele Halmazállapot- változások	6 óra
3. Elektromosságtan	Elektromos töltés, elektromos mező Vezetők elektrosztatikus mezőben Egyszerű áramkör jellemzése Fogyasztók és áramforrások kapcsolása egyenáramú áramkörben Az áramvezetés típusai Az időben állandó mágneses mező Az elektromágneses indukció Váltakozó feszültség, váltakozó áram Elektromágneses rezgések és hullámok A fény hullámtermészete Geometriai optika, leképezés	6 óra
4. Fénytan	A modern fizika születése Sugárzások és az elektron felfedezése Atommodellek Az elektron hullámtermészete	3 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

5. Modern fizika, csillagászat	Kvantummechanikai atommodell Az atomok belső szerkezete A radioaktív sugárzások A magenergia felszabadítása Csillagászat és kozmikus fizika	8 óra
6.Versenyek	Versenyekre való felkészülés	5 óra
		Összesen: 37 óra

Matematika

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Gondolkodási műveletek	Halmazok	4 óra
	Logika	
	Kombinatorika	
	Gráfok	
2. Algebra és számelmélet	Módszerek	
	Hatvány	
	Gyök	8 óra
	Logaritmus	
	Oszthatóság	
	Nevezetes közepek	
	Egyenletek	
3. Függvénytan	Egyenletrendszerek	
	Egyenlőtlenségek	
	Függvénytípusok	
	Függvénytranszformáció	
	Függvényvizsgálat	6 óra
4. Geometria	Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása	
	Sorozatok	
5. Vektorok	Elemi síkgeometria	
	Elemi térgeometria	6 óra
6. Statisztika, valószínűség	Trigonometria	
	Koordináta-geometria	7 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

	Statisztika Valószínűségszámítás	6 óra
		Összesen: 37 óra

Ének

Témakör	Tartalom	Óraszám
Énekes tevékenység	hangképző gyakorlatok intonáció helyes légzés világos szövegkiejtés hangerő, tempó tudatos alkalmazása	18 óra
Formaérvék fejlesztése	részek közötti viszony ismétlés, visszatérés, variáció	4 óra
Improvizáció	dallamegységek alkotása témák memorizálása	4 óra
Zenei felfogóképesség fejlesztése	Ismeretekkel előkészített hangverseny-látogatás, zenehallgatás, interpretálás elemzése, értékelése	3 óra
Az egyéni tehetség kibontakoztatása – versenyeken történő részvétellel	az életkori sajátosságok ismeretében felkészítés versenyekre, ünnepi alkalmakra	3 óra
Egyházzene – egyházi éneklés		Összesen: 37 óra

Hangszeres zene

Témakör	Tartalom	Óraszám
Zenei ismeretekkel rendelkező diákok hangszeres oktatása	ismerkedés a hangszerrel a klaviatúra felépítése, a billentyűk leütése, kéztartás a jobb és a bal kéz játéka a legató és staccató játék a dudaszólam kottaolvasás gyakorlása zenei előjegyzések ritmus-előírások G-kulcs, F-kulcs ütemjelzések ujjrend Da Capo jelzés a hangerő szerepe/piano, forte/ skálák – egy kéz, párhuzamos mozgással – két kéz ellentétes mozgással művek előadása -bemutatón	37 óra

Emeltszintű érettségire való felkészítés testnevelésből

Témakör	Tartalom	Óraszám
1.Állapotfelmérés.	Pillanatnyi tudás felmérése gimnasztika, torna, labdajátékok, atlétika, úszás sportágakból.	1óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

2.Gimnasztika.	Gimnasztikai elemek összeállítása, gyakorlat megtanítása.(48ü. Ill.64ü.) Kötélmászás, függeszkedés technikája.	4 óra
3.Torna.	Talaj, gyűrű, gerenda, korlát alapelemeinek technikája, gyakorlatok összeállítása. Szekrényugrás technikája.	12 óra
4.Labdajátékok.	Választott labdagyakorlat sorok és alaptechnikák oktatása. (röplabda, futball, kosárlabda, kézilabda)	5 óra
5.Atlétika.	Futások technikája. Ugrások technikája. Dobások technikája.	10 óra
6.Igény és lehetőség szerinti választott sportágak.	Választott úszásnemek technikája. Judo alapelemek. Grund-birkózás alapjai.	5 óra
		Összesen: 37 óra

Emelt szintű érettségire való felkészítés történelemből

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Az érettségi vizsga részei	Írásbeli vizsgafeladatok Egyszerű, rövid feladatok - pontozási szempontok Szöveges, kifejtendő feladatok A szóbeli vizsgarész - a források szerepe Pontozási szempontok Feladatmegértés	10 óra
2. A szöveges, kifejtő és a szóbeli vizsgarész pontozása	Tájékozódás térben, időben Szaknyelv alkalmazása Források használata Eseményeket alakító tényezők feltárása Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	5 óra
	A középkor A középkori magyar	10 óra

3. Témakörök	állam megteremtése és virágkora Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig A jelenkor A mai magyar társadalom és életmód	12 óra Összesen: 37 óra

Felzárkóztató foglalkozások (heti 1 óra)

Matematika

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Gondolkodási műveletek	Halmazok	4 óra
	Logika	
	Kombinatorika	
	Gráfok	
	Módszerek	
2. Algebra és számelmélet	Hatvány	8 óra
	Gyök	
	Logaritmus	
	Oszthatóság	
	Nevezetes közepek	
3. Függvénytan	Egyenletek	6 óra
	Egyenletrendszerek	
	Egyenlőtlenségek	
4. Geometria	Függvénytípusok	
5. Vektorok	Függvénytranszformáció	
	Függvényvizsgálat	7 óra
	Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása	
6. Statisztika, valószínűség	Sorozatok	
	Elemi síkgeometria	
	Elemi térgeometria	
	Trigonometria	7 óra
	Koordináta-geometria	

	Statisztika Valószínűség számítás	6 óra Összesen: 37 óra

Fizika

Témakör	Tartalom	Óraszám
10. osztály		
1. Testek mozgása	Egyenes vonalú egyenletes mozgás Változó mozgás	12 óra
2. A tömeg és az erő	A tehetetlenség törvénye és az inerciarendszer A tömeg fogalma A sűrűség Lendület, lendület-megmaradás Erőhatás. erő Különbéle mozgások dinamikai feltétele Kényszererők és meghatározásuk Különbéle erőhatások és erőtvények A bolygók mozgása A forgómozgás dinamikai vizsgálata Merev testek egyensúlya	15 óra
3. Energia, munka	Energiaváltozás munkavégzés közben Teljesítmény, hatásfok	10 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

		Összesen: 37 óra

Témakör	Tartalom	Óraszám
11. osztály		
1.hőtan	Hőtani alapjelenségek Gázok állapotváltozásai Molekuláris hőelmélet Halmazállapot- változások	10 óra
2.Elektrosztatika	Elektrosztatikai alapismeretek Coulomb törvénye Az elektromos mező jellemzése Elektromos töltések, térerősség A kondenzátor	9óra
3.Az elektromos áram, vezetési jelenségek	Egyenáram, áramkörüi alaptörvények Vezetési jelenségek	9óra
4.Mágneses mező, elektromágneses indukció	A mágneses mező Elektromágneses indukció Váltakozó feszültségű áramkörök	9 óra
		Összesen: 37 óra

Témakör	Tartalom	Óraszám
12.osztály		
1.Mechanikai rezgések és hullámok	Rezgőmozgás Mechanikai hullámok	10 óra
2.Elektromágneses hullámok, optika	Elektromágneses hullámok Optika	10 óra
3.Modern fizika	A modern fizika születése Az atommodellek	7 óra
4.Magfizika, csillagászat	Az atommag szerkezete A radioaktivitás A maghasadás és magfúzió Csillagászat	10 óra
		összesen: 37 óra

Földrajz

Témakör 12. osztály	Tartalom	Óraszám
1.Az Európai Unió	Mezőgazdaság, területfejlesztés, külgazdasági kapcsolatok	3 óra
2.Nyugat-Európa	A Benelux államok Nagy-Britannia Franciaország Spanyolország Olaszország	6 óra
3.Észak-Európa	Finnország, Norvégia	1 óra
4.Kelet-Közép-Európa	Ausztria, Svájc Németország Lengyelország Csehország, Szlovákia Magyarország Románia	9 óra
5.A délszláv államok	Horvátország Bulgária Albánia	4 óra
6.A Szovjetunió utódállamai	Oroszország Ukrajna	2 óra
7.Törökország	Isztambul	1 óra
8.Az arab országok	Az iszlám öt pillére A mekkai zarándoklat	1 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

9.Egyiptom Izrael	Áldás és átok: A nagy gát Kibucok és mosavok	2 óra
10.Afrika országai	Trópusi Afrika Nigéria Dél-afrikai Köztársaság	2 óra
11.Amerika államai	USA Kanada, Latin-Amerika Brazília	2 óra
12.Ázsia országai	Japán, Kína, India	2 óra
13.Ausztrália	A szélsőségek kontinense	2 óra
		Összesen: 37 óra

Témakör 11. osztály	Tartalom	Óraszám
1.Helyünk a világegyetemben	A csillagászat kezdetei A Föld mint égitest A térképek	3 óra
2.Lakóhelyünk, a Föld	A Föld belső szerkezet Kőzetlemezek-lemeztektonika Földrengések Vulkáni tevékenységek Hegységképződés A kőzetburok A Föld kincsei A földtörténet	8 óra
3.Az éltető légkör	A légkör anyaga és szerkezete Időjárási és éghajlati elemek Ciklonok-anticiklonok Az általános légkörzés	6 óra
4.A vízburok	Óceánok, tengerek A tengervíz mozgásai A felszín alatti vizek Felszíni vizek A vízszennyezés	5 óra
5.A földfelszín formái	Belső és külső erők A folyók felszínformálása Felszínformálás a tengerpartokon A jég felszínformálása A szél felszínformálása	6 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

	A karsztosodás	
6.A földrajzi övezetesség	Az éghajlati és földrajzi övezetesség kialakulása A forró övezet A mérsékelt övezet A hideg övezet és a függőleges övezetesség	5 óra
7. A természetföldrajzi övezetesség hatása a társadalom életére	Természet és társadalom A Föld megváltozott arculata	2 óra
8. Az ember szerepe a társadalmi és gazdasági folyamatokban	A világnépesség növekedése A népesség összetétele, eloszlása, sűrűsége	2 óra
		Összesen: 37 óra

Történelem

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. A középkor	Vallás, kultúra	3 óra
2. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora	Szent István és Szent László	3 óra
3. A kereszténység és az Árpád-kori Magyarország	Nagy földrajzi felfedezések. Reneszánsz	3 óra
4. Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban	Reformáció Bocskai István, Bethlen Gábor és II. Rákóczi Ferenc szabadságküzdelmei Zrínyi Miklós politikája	4 óra
5. A reformáció	Anglia és a gyarmatosítás	4 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora	A reformkor Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc	4 óra
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon	Az első világháború. A gazdasági világválság. A totalitárius rendszerek.	4 óra
8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig	A második világháború A kommunista hatalomátvétel. Az 1956-os forradalom A Kádár-rendszer	4 óra
9. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig	Az emberiség globális problémái	4 óra
10. A jelenkor		4 óra
11. A mai magyar társadalom és életmód	Választási rendszer Magyarországon	
		Összesen: 37 óra

Helyesírás, nyelvtan

1. A betűk írása	a magánhangzók írása a mássalhangzók írása betűrend	2 óra
2. A kiejtés szerinti írásmód		1 óra
3. A szóelemző írásmód		2 óra
4. Hagyományos írásmód		2 óra
5. Az egyszerűsítő írásmód	szóismétlések	1 óra
6. A különírás és egybeírás	mellérendelő szókapcsolatok és összetételek; ikerszók alárendelő szókapcsolatok írása	3 óra
7. A tulajdonnevek írása	személynevek állatnevek földrajzi nevek	3 óra
8. Az írásjelek	intézménynevek a mondatokat záró írásjelek a tagmondatok közötti írásjelek mondatrészek közötti írásjelek	3 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

9. Rövidítések és mozaikszók	a szövegbe ékelődést jelző írásjelek	2 óra
10. A magyar nyelv hangállománya	a magánhangzók rendszere a mássalhangzók rendszere a beszédhangok kapcsolódása korábbi ismeretek rendszerezése	4 óra
11. A szófajok		
12. A mondat	ige, főnév, melléknév, számnév, névmások, viszonyjelölő szavak	6 óra
13. Kommunikációs gyakorlatok	mondatfajták a beszélő szándéka szerint, szerkezet és logikai minőség szerint mondatrészek rögtönzött beszéd felkészülés kiselőadásra	7 óra 2 óra
		Összesen: 37 óra

Szabadidős foglalkozások (heti 1 óra)

Atlétika

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Általános állóképesség fejlesztése.	Kardio edzések. Tartós mozgások, lassú ill.	5 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

2. Ízületi hajlékonyság, mozgékonyaság növelése.	közepes intenzitással.	5 óra
3. Erőfejlesztés.	Aktív-passzív hajlékonyságot fejlesztő gimnasztikai ill. rávezető gyakorlatok.	
4. Gyorsaság, robbanékonyaság fejlesztése.	Általános, relatív, maximális, gyorsasági, reaktív erőt fejlesztő előkészítő	5 óra
5. Speciális állóképesség kialakítása	gyakorlatok.	3 óra
6. Futások technikájának előkészítése, oktatása.	Koncentrációt igénylő gyak. tartós végzése.	2 óra
7. Rajtok technikája.	Futóiskola	
8. Ugrások technikájának kialakítása.	Futótechnikai rávezető, ill. célgyakorlatok.	4 óra
9. Dobókészség kialakítása.	Rajtgyakorlatok állásból, féltérdelésből.	2 óra
10. Az atlétika mozgásanyagát kiegészítő, segítő sportágakkal való ismerkedés.	Lépcsős gyakorlatok.	
	Ugróiskola.	5 óra
	Technikázás könnyített, ill. nehezített körülmények között.	
	Dobások rávezető ill. cél gyakorlatai.	5 óra
	Ismerkedés egyéb kapcsolódó sportágakkal a gyakorlatban.	1 óra

		Összesen: 37 óra

Torna

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Általános állóképesség kialakítása.	Tartós, közepes intenzitású kardio gyakorlatok.	2 óra
2. Hajlékonyság növelése.	Strechig, aktív és passzív nyújtó gimnasztikai gyakorlatok.	3 óra
3. Ismerkedés a tornaszerekkel, annak jellegzetességeivel.	Szer specifikus játékok a torna szereken.	4 óra
4. Szerállóképesség kialakítása, fejlesztése.	Szerspecifikus tartós gyakorlatok a torna szereken.	4 óra
5. Izolált Erőfejlesztés.	A szerhez legszükségesebb izmok izolált fejlesztése kézi szerekkel.	1 óra
6. Alaplépések, összekötőelemek és alapelemek technikája és oktatása talajon.	Rávezető és célgyakorlatok, könnyített, ill. kényszerítő körülmények között	6 óra
7. Talajgyakorlatok összeállítása meghatározott elemekből és elemkapcsolatokból.	Egyéni munka a tanultak felhasználásával.	3 óra
8. Alaplépések, összekötő	Rávezető gyakorlatok talajon, kis –és	3 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

elemek oktatása gerendán.	nagygerendán.	
9. Különböző ugrásfajták technikája és oktatása szekrényen.	Dobbantó használata. Nekifutás kialakítása. Rávezető gyakorlatok könnyített körülmények között.	4 óra
10. Korlát és gyűrű alapelemeinek oktatása, lehetőségekhez mérten.	Alaplendület elsajátítása. Rávezető és célgyakorlatok. Alapelemek könnyített körülmények között. Alapelemek segítséggel és a nélkül.	3 óra
11. Év végi bemutatás az eddig tanult gyakorlatanyagból.		3 óra
		Összesen: 37 óra

Tarokk

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Ismerkedés a lapokkal	Hasonlóságok és különbségek a francia és a magyar kártyával	2 óra
2. Osztás	Osztási szabályok	2 óra
3. Skartolás, licitálás	A játékok értéke	2 óra
4. Bemondások		

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

5. A partner meghívása 6. Az invites játék 7. A játék elszámolása	Az ütése kombinációk	2 óra
	- Játék - Négykirály - Duplajáték - Volát - Pagát ulti - XXI fogás	
	A XX-as, mint a leggyakoribb partner	2 óra
	Az invites licit	2 óra
8. Lejátszás	A csendes és bementett figurák értékei.	2 óra
	Kontrázott játék	
	A játék stratégiája	23 óra
		Összesen: 37 óra

Színház

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Színházlátogatás	A békéscsabai Jókai színház bérletes előadásainak megtekintése	20 óra
2. A színház műsorainak megbeszélése	Az aktuális színházműsor és előadás előzetes megbeszélése, utólagos értékelése, értelmezése	17 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

		Összesen: 37 óra

Kézműves szakkör

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Kézműves technikák papírból	Origami Vizuális trükkök papírból Papírmasé Díszdobozok Szalvétadíszek Papírvirágok Könyvecsomagolás Képmontázs	10 óra
2. Természetes anyagok felhasználása	Szalmacsiga csuhéfonás Termésbábok Falevél díszek	4 óra
3. Textil. fonal felhasználása	Makramié Batikolás Cérnagrafika Hímzések	6 óra
4. Egyéb anyagok felhasználása	Üvegmatrica festés Gyertyakészítés Gyöngyfűzés tér fonás Gipsz kép Műanyagok újrahasznosítása dekupázs	8 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

5. készülődés az ünnepekre	Tojásfestés Népi ételek készítése Farsangi jelmez készítése Karácsonyfadíszek Mézeskalács sütés Télapó csomag készítés Adventi koszorú Téli osztálydekoráció	9 óra Össz: 37 óra

Fotószakkör

Témakör	Tartalom	Óraszám
1.A fényképezőgép kezelő szervei	Menü használata Beállítások A beépített vaku használata Fényképezés RAW-ban Programautomatika Felvételkészítési mód	8 óra
2. Tárgyfényképezés	Tárgyak Reprodukció Fotózás	8 óra
3. Természetfotózás, épületfotózás	Tájképek Makrók Fotózás	8 óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

4. Portréfényképezés	Riportfényképezés Színpadi fényképezés Fotózás	8 óra
5. Sportfényképezés	Sportesemények Fotózás	5 óra
		Összesen: 37 óra

Hangszeres zene

[illegible]

Természetvédelem

Témakör	Tartalom	Óraszám
1. Az ember és a környezet viszonyának általános megközelítése	Ember-természet-társadalom kapcsolatának alakulása a történelem során Ökológia-ökológiai elméletek-az ember-környezet kapcsolatáról alkotott nézetek. Környezet és gazdaság viszonya. Az ember által épített környezet. A városrendezés problémája. A kollégium környezete.	10 óra
2. A globális válság problémájának áttekintése	Az élővilág sokféleségének csökkenése. A fajok és élőhelyek pusztulása. Népesség és emberi erőforrások. A túlnépesedés problémája. Energiaválság. A meg nem újuló erőforrások. Az energiahasznosítás új elve. A fenntartható fejlődés lehetősége és valósága. Környezeti válság. A levegő-víz-talaj elszennyeződése. A hulladékkezelés kérdései.	10 óra

3. A megoldások társadalmi feladatrendszere. A túlélés lehetősége.	A megoldás tudományos kísérletei. Világmodellek és világjelentések. Megoldás a társadalmi mozgalmak színterén. Alternatív mozgalmak-zöld mozgalmak. Jogi-politikai-gazdasági alternatívák lehetősége.	10 óra
4. Versenyeken való részvétel	Aktuális versenyekre való felkészülés	7 óra Összesen: 37 óra

Mandala-festés

Témakör	Tartalom	Óraszám
1.A mandala eredete	- Mandala a különböző kultúrákban, vallásokban.	5 óra
2.A mandala formái /Alaki megjelenése/	- Mandala az építészetben. - Mandala a festészetben. - A mandala festése és elemzése.	10 óra
3.Színek és hangulatok	- Festés és elemzés	5 óra
4.Színek és érzelmek	- Tempera, színes ceruza, zsírkréta és vízfesték alkalmazása.	5 óra
5.Festési technikák gyakorlása	- Kiállítás szervezése és megrendezése.	10 óra
6.Foglalkozás tartalmának összefoglalása.		2 óra
		Összesen: 37 óra

Filmklub

1.A filmkészítés hőskora	- Témák, szereplők, technikák, kellékek, színészi játék jellegzetességei.	- 6 óra
2.A hangosfilm megjelenése.	- Technikai változások, képi megjelenítés, színészi játék változásai.	- 6 óra
3.A '60-as évek filmgyártása.	- Szocialista realizmus a filmekben.	- 4 óra
4.A '70-es évek modernizációs törekvései.	- A filmkészítés technikai fejlődése, új technikák megjelenése.	- 4 óra
5.Napjaink magyar filmgyártása.	- Filmrendezők és alkotások.	- 6 óra
6.Dokumentumfilmek sajátosságai.	- Emberi sorsok, társadalmi problémák megjelenítése.	- 4 óra
7.Természetfilmek.	- A természet szépségeinek, élővilágának művészi bemutatása,	- 2 óra
8.Rajzfilmek készítése régen és ma.	- Hogyan változott a rajzfilmek	

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

9.Slágerfilmek.	témája. - Ne vessünk együtt!	- 2 óra - 3óra Összesen:37óra

Diákszínpad

Témakör	Tartalom	Óraszám
1.Műsorterv összeállítása	Ünnepi műsor Színdarab kiválasztása.	- 4 óra
2.Színdarabok jellegzetességei, írók munkái.	Beszélgetés népszerű regényekről.	- 2 óra
3.Meghallgatás, szereplőválogatás	Vers- és prózamondás, éneklés	- 6 óra
4.Szövegek könyvek kiosztása	Olvasópróba, szerepek értelmezése.	- 6 óra
5.Zeneválogatás	Próba, gyakorlás	- 4 óra
6.Ünnepi műsor készítése	Gyakorlás, összehangolás.	- 4 óra
7.Díszletek megtervezése	Tervezés és készítés.	- 4 óra
8.Jellemek kidolgozása	Próba, a színdarab bemutatása.	- 5 óra
9.Az éves munka összegzése.		- 2 óra
		Összesen: 37óra

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

Éves tanulói foglalkozási terv munkaidő igénye

Pedagógiai felügyeleti munkaidő hétköznapi

Idő	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Összes óraszám/hét
06-08	2óra/ffü	2óra/ffü	2óra/ffü	2óra/ffü	2óra/ffü	10
06-08	2óra/nő	2óra/nő	2óra/nő	2óra/nő	2óra/nő	10
06-08	2óra/nő	2óra/nő	2óra/nő	2óra/nő	2óra/nő	10
11-14	-	-	-	-	3óra/ffü	3
12-15	-	-	-	-	3óra/nő	3
12-15	-	-	-	-	3óra/nő	3
13-16	3óra/ffü	3óra/ffü	3óra/ffü	3óra/ffü	-	12
13-16	3óra/nő	3óra/nő	3óra/nő	3óra/nő	-	12
18.30-22	3,5óra/ffü	3,5óra/ffü	3,5óra/ffü	3,5óra/ffü	-	14
18.30-22	3,5óra/nő	3,5óra/nő	3,5óra/nő	3,5óra/nő	-	14
18.30-22	3,5óra/nő	3,5óra/nő	3,5óra/nő	3,5óra/nő	-	14
Napi összes munkaidő	22,5	22,5	22,5	22,5	15	105

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjából adódó feladatok

Foglalkozás	Óra/hét	Csoportok száma	Összes óraszám
Tanulásra felkészítő	13	11	143
Csoportfoglalkozás	1	11	11

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

Egyéni törődést igénylő foglalkozás	1	11	11
Szabadon választható foglalkozás	15	-	15
Pótszilencium	4	-	4
Számítástechnika terem	24	-	24
Összes munkaidőigény			208

Pedagógiai felügyeleti munkaidő hétköznapi: 105 óra

KNOAP-ból adódó feladatok : 208 óra

Összesen : 313 óra

IV. Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja

A dokumentum célja, hogy meghatározza és bemutassa a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja (a továbbiakban: AJTP) céljait, a célokat megvalósító szervezeti szinteket, az ötéves program pedagógiai feladatait, óra- és foglalkozási terveit, követelményeit.

Az AJTP „pedagógiai” rendszerének kidolgozása, előzmények:

- 2000: Arany János Tehetséggondozó Program (kézirat)
- 2002: 24 tantárgy akkreditált kerettanterve
- 2006: Oktatási Miniszteri közlemény a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjának leírásáról”
(kelt:2006. május 24-én)
- 2009: AJTP kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere (4. számú melléklet a 36/2009. (XII. 23.) OKM rendelethez).
- 2010: Kerettanterv az AJTP 9. évfolyamának tantárgyai és a 9-13. évfolyam önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció tantárgyak oktatásához (1. számú melléklet a 1/2010. (I.8.) OKM rendelethez, számú melléklet a 17/2004. (V.20.) OM rendelethez)
- 2012: Kerettanterv a 9/AJTP évfolyamának tantárgyai és a 9-12. évfolyam önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció tantárgyak oktatásához - a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről és a59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

IV.1. A Tehetséggondozó Program meghatározása

A Tehetséggondozó Programot 2000-ben indította el a Kormány. A Tehetséggondozó Program létrejöttét az az elv segítette, hogy meg kell adni az esélyt arra, hogy Magyarország valamennyi polgára versenyképes tudással rendelkezessen.

A Tehetséggondozó Program létrejöttét meghatározta, hogy a közoktatás egyik legfontosabb feladata hozzájárulni a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérsékléséhez. A felemelkedés útja szinte kizárólag a minőségi tudás megszerzésén keresztül vezet.

A Tehetséggondozó Program az iskolát a társadalmi mobilitás kitüntetett intézményének tekinti, amelynek meghatározó szerepe van abban, hogy a társadalmi előrejutást minél inkább a tanuló tehetsége, szorgalma, ne pedig családja anyagi helyzete, szülei foglalkozása vagy éppen lakhelye határozza meg.

A Tehetséggondozó Program alapelve, hogy minden tanuló - függetlenül az adott település földrajzi és anyagi helyzetétől - a társadalmi felemelkedés esélyét biztosító képzést kapjon.

A Tehetséggondozó Programban kulcsszerepe van a kollégiumnak, hiszen a kistépüléseken vagy a kedvezőtlen körülmények között élő fiatalok számára a kollégium által megszervezett programokon, foglalkozásokon keresztül vezet az út a versenyképes tudás megszerzéséhez.

A Tehetséggondozó Program indulásakor az 5000 fő alatti települések diákjai számára volt nyitott, majd 2003-ban a kistépülési hátrányok leküzdése helyett az egyéni szociális hátrányok csökkentésére került a hangsúly.

A program elnevezése is ekkor változott meg, és lett a „Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja”.

IV.2. A Tehetséggondozó Program pedagógiai elveit meghatározó elemek

A Tehetséggondozó Program elsősorban a családi, és szociális szempontból rászorulóknak tekinthető, illetve a hátrányos helyzetű tehetséges tanulók képességeinek minél sokoldalúbb és eredményesebb kibontakoztatása céljából jött létre. A Tehetséggondozó Programban a középiskola és a kollégium közösen kialakított programmal vesznek részt. Az iskola és a kollégium együttműködnek, megállapodnak a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, az AJTP foglalkozási egység megoszlása, a program előírásainak, követelményeinek megvalósítása érdekében. A zökkenőmentes együttműködés érdekében rendszeres szakmai konzultációkat tartanak, irányító koordinátort (az iskolában programfelelőst, a kollégiumban programgazdát) neveznek ki.

A Tehetséggondozó Program pedagógiai rendszerének kidolgozása az európai tehetséggondozás tapasztalatait, valamint a hazai tehetséggondozás évszázados hagyományait alapul véve a tehetségek felkutatását és a tehetségszolgálatot vette figyelembe, abból kiindulva, hogy mindenki tehetséges valamiben.

A Tehetséggondozó Programba jelentkező rászoruló, hátrányos helyzetű tanulók képességei, kreativitása, motiváltsága, érdeklődése más-más formában nyilvánulnak meg, melyeket az iskola és a kollégium nevelő-oktató munkájukkal, fejlesztőtevékenységükkel, kompetenciafejlesztéssel különbözően szervezett munkaformákkal, iskolai és kollégiumi kötelező és szabadon választott programokkal figyelembe veszik és a tanulókat úgy fejlesztik, hogy megfeleljenek a követelményeknek, a munkaerőpiac elvárásainak, továbbtanulás esetén az értelmiségi lét kihívásainak.

A Tehetséggondozó Program pedagógiai elvei között szereplő elem, hogy olyanná neveljük a tanulókat, akik nyitottak az európai és nemzeti értékekre, egészséges énképpel, szociális kompetenciával rendelkeznek, képesek hatékony önmenedzselésre, kialakul bennük az igény, a hajlandóság, a készség az élethossziglan tartó tanulásra.

IV.3. A megvalósulás feltételrendszere

IV.3.1. A Tehetséggondozó Program jogi keretei

A Tehetséggondozó Program megvalósulásnak jogi keretét az évenként megkötött szerződés „*Megállapodás a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programban való részvétel feltételeiről*” jelenti, amely az oktatásért felelős minisztérium illetve az általa megbízott szervezet, a Tehetséggondozó Programot megvalósító intézmény és annak fenntartója között jön létre.

A szerződés tartalmazza a Program leglényegesebb tartalmi alapelveit, a finanszírozás mértékét, valamint a támogatás felhasználására és elszámolására vonatkozó előírásokat.

A Programban való részvétel tanulói feltételeit az oktatásért felelős minisztérium által évenként kiírt tanulói pályázat tartalmazza. A pályázatban foglalt feladatok ütemezését a minden évben megjelenő tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet szabályozza.

A közoktatási intézmény fenntartója az intézmény alapító okiratában alapfeladatként szerepelteti a Programban való részvételt. A Programban résztvevő oktatási intézmény a pedagógiai programjában és egyéb dokumentumaiban szabályozza a Program megvalósításának részleteit.

IV.3.2. A Programot megvalósító iskola és kollégium kapcsolata

A Tehetséggondozó Programot az érettségit adó középiskola és a vele együttműködő kollégium valósítja meg. Az iskola és a kollégium egyenrangú partnerek, melyek kötelesek összehangolni oktató és nevelő munkájukat, rendszeresen egyeztetni a Programmal kapcsolatos feladatokat, megoldani a problémákat, közösen kialakítani éves munkatervüket és feladatvállalásukat.

IV.3.3 A program felépítése

Az oktatási és nevelési folyamat öt évfolyamra (9/AJTP, 9-12. évfolyam) terjed ki. Az ötéves képzésben a tanulók külön osztályt képeznek. A Program ideje alatt a tanulók számára kollégiumi jogviszony létesítése kötelező.

A kerettantervi ajánlás alapján elkészített 9/AJTP évfolyam helyi tanterve, a 9-12. évfolyamokon az iskola pedagógiai programjában tervezett helyi tanterv, a kollégiumi tevékenység- és foglalkozási rendszeréből megalkotott helyi kollégiumi program kiegészülve az AJTP foglalkozási egységgel egységes pedagógiai rendszert alkot.

A 9. évfolyam a hátránykompenzációt, az általános iskolai ismeretek azonos szintre hozását, emellett az intenzív idegen nyelvi, informatikai, anyanyelvi képzést, valamint a tanulásmódszertani és kommunikációs tudás bővítését, az önismeret és személyiség fejlesztését szolgálja. A 9-12. évfolyamokon az iskola pedagógiai programjának megfelelő négy évfolyamos középiskolai képzés folyik, ami kiegészül az AJTP foglalkozási egység speciális nevelési és oktatási feladataival. A Program a 12. évfolyam végén érettségi vizsgával zárul.

IV.4. A Program kiemelt céljai

- Az esélyteremtés, vagyis a hátrányos szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeinek egyenlő esélyeket biztosító nevelési-oktatási és támogatási rendszer kialakítása
- Feltételek teremtése a versenyképes tudás megszerzéséhez
- Tehetséggondozás, személyiség- és képességfejlesztés
- A nevelés és az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése

IV.5. A célok megvalósításában együttműködő szervezetek: a program szervezeti felépítése

- Oktatásért felelős minisztérium, illetve az általa megbízott szervezet
- A Programban résztvevő közoktatási intézmények fenntartói
- A Programban résztvevő közoktatási intézmények (középiskolák és kollégiumok)

- A tanulókat delegáló önkormányzatok
- A tanulókat delegáló általános iskolák
- Az AJTP Intézményeinek Egyesülete
- A Tehetséggondozó Programban résztvevő közoktatási intézmények pedagógusainak szakmai munkaközösségei

IV.6. A program szociális és pedagógiai feladatai

A Program intézményesen segíti a tanulók hozott hátrányainak eredményes megszüntetését, biztosítja a tehetséggondozást, a személyiség- és képességfejlesztést, valamint a szociális hátrányok csökkentésére alkalmas támogatási rendszer hatékony működését.

Az iskola és a kollégium együttműködik, megállapodik a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, a program előírásainak, követelményeinek megvalósításában, melynek dokumentuma a minden év októberéig elkészített közös munkaterv.

IV.7. A tanulók programba történő bekerülésének eljárásrendje

Az Arany János Tehetséggondozó Programba pályázati úton nyer felvételt a tanuló. A pályázat keretében a tanuló a középiskolai felvételiéről szóló rendeletnek megfelelően részt vesz a felvételi eljárásban.

Csak olyan tanuló delegálható, aki megfelel az oktatásért felelős minisztérium évenkénti pályázati kiírásában definiált feltételeknek, és akit iskolája nevelőtestülete, fenntartója támogat, valamint a szülő nyilatkozik arról, hogy az 5 éves oktatást, nevelést és a kollégiumi ellátást elfogadja és támogatja.

A Programba csak olyan rászoruló, hátrányos helyzetű tanuló kerülhet be, akik megfelelően teljesítenek az országosan egységes felvételin. A tanulók között a felvételi sorrendet a tanulók összesített teszteredményei határozzák meg. A megfelelt minősítést elérő tanulók között a hátrányos helyzetű tanulók előnyt élveznek.

A pályázatban foglalt feladatok ütemezését a minden évben megjelenő tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet szabályozza.

A Programban részt vevő tanulók számára az átjárhatóságra ugyanazok a jogszabályok vonatkoznak, mint az intézmény más tanulói és évfolyamai számára.

IV.8. Pedagógiai feladatok

IV.8.1. A 9/AJTP évfolyam pedagógiai feladatai

Pedagógiai feladatok, hátránykompenzáció:

A Tehetséggondozó Program helyi tantervének feladata, hogy:

- teremtsen meg a koherenciát a NAT 7-8. évfolyam kerettantervével;
- építse be a NAT-ban megfogalmazott tartalmakat, kompetenciákat;
- érvényesítse a tartalomban a komplexitást, a problémaközpontú szemléletet;
- nyújtson segítséget az AJTP foglalkozási egység tanulásmódszertan, kommunikáció tantervén keresztül a tudás és kulturális különbségek leküzdéséhez, a tanulók tanulásról, a tanulásszervezésről alkotott véleményének pozitív megváltozásához;
- kiemelten szolgálja az AJTP foglalkozási egység önismeret tantervén keresztül a tanulók személyiségfejlesztését, valamint a tehetség valamennyi tényezőjének fejlesztését

A helyi tantervekben található tartalmak, módszerek, tanulásszervezési eljárások, tevékenységek nagy hangsúlyt helyeznek a tehetséggondozásra, a tehetségfejlesztésre, a tanulók képességeinek sokoldalú és differenciált fejlesztésére. A tantervek a tevékenységfejlesztés közül a mélységben történő (tudás alkalmazása, kompetenciák kialakítása), tartalomban (tanulóknak szerkesztett tananyag), tempóban (a tanulók eltérő tanulási tempójának figyelembe vétele), feldolgozási képességben (kreativitás, kritikus gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás) történő gazdagítást részesítik előnyben.

A 9/AJTP évfolyam legfontosabb pedagógiai feladata a diákok alapos megismerése, a tehetséggondozáshoz szükséges légkör, értékrend, beállítódások és ismeretszerzési technikák kialakítása, majd megszilárdítása, valamint a hozott tanulmányi, műveltségi és szokásrendi hátrányok csökkentése.

A pedagógiai eszközök mellett - a családi, környezeti háttér ismeretében - személyre szóló szociális segítséget nyújt a Program a tanulók szocializációját hátráltató anyagi

nehézségek ellensúlyozására. (Például: tankönyv, taneszköz, étkezési, utazási és ruházkodási támogatások stb. rendszere.)

IV.8.1.2. A 9/AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve

Tantárgy/ foglalkozás	Iskolai óraszám	Kollégiumi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	4 óra	
Matematika	4 óra	
Angol nyelv	7 óra	
Informatika	3 óra	1 óra
Testnevelés	5 óra	
Osztályfőnöki	1 óra	
Természettudományos alapismeretek	1 óra	
Komplex humán ismeretek	1 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan-kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Életmód és életvitel		1 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		8 óra
Csoport foglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
<i>Hittan</i>	2 óra	
Összesen:	30 óra	14 óra

IV.8.1.3. Értékelés a 9/AJTP évfolyamon

- A magyar nyelv és irodalom, az angol nyelv, a matematika, az informatika és a testnevelés tantárgyakat félévkor és év végén 1-től 5-ig osztályzattal minősítjük.
- A természettudományos alapismeretek és a komplex humán ismeretek tantárgyakat félévkor és év végén is szövegesen kell értékelni. /megfelelt - jól megfelelt - dicséretes/
- Az AJTP foglalkozási egység foglalkozásait (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) *részt vett* bejegyzéssel zárjuk le.

IV.8.2. A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatai, hátránykompenzáció

A 9-12. évfolyam legfontosabb pedagógiai feladata a tanulók személyiségének, szociális képességeinek fejlesztése mellett egyéni fejlődésük differenciált segítése, a tehetségük feltárása, gondozása, szakmai jövőképük kialakítása, és felkészítésük a Program tanulmányi céljainak (felsőoktatási intézményben való továbbtanulás, komplex nyelvismeret, illetve nyelvvizsga, ECDL vizsga, jogosítvány) sikeres teljesítésére. Folyamatos feladat a tanulást, művelődést, beilleszkedést nehezítő tényezők ellensúlyozása személyre szabott pedagógiai és szociális segítségnyújtással.

IV.8.2.1. A 9-12. AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve

A 9. évfolyam óra-foglalkozási terve:

Tantárgy/ foglalkozás	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	33 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan-kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	35 óra	14 óra

A 10. évfolyam óra-foglalkozási terve:

Tantárgy/ foglalkozás	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	35 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan- kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	37 óra	14 óra

A 11. évfolyam óra-foglalkozás terve:

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

Tantárgy/ foglalkozás		
	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	33 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan- kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	35 óra	14 óra

A 12. évfolyam óra-foglalkozás terve:

	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	30 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan- kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	32 óra	14 óra

IV.8.2.2. Értékelés 9-12. évfolyamon

A helyi tantervben szereplő kötelező, és választott tantárgyakat 1-től 5-ig osztályzattal minősítjük,

Az AJTP foglalkozási egység foglalkozásait (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) részt vett bejegyzéssel zárjuk le.

IV.9. Az AJTP foglalkozási egység tartalmi elemei

A tehetséggondozásnak és a tanulók tudásbeli és kulturális különbségeinek leküzdésére irányuló hátránykompenzáció lényeges alapeleme a tanulásmódszertan/kommunikáció és az önismeret.

Ezek a tantárgyi programok az öt év folyamán kiemelten segítik a tanulók személyiségfejlesztését. Cél, hogy a nevelő-oktató munka folyamata során a tanulóknak

ne csak az intellektuális képességei, hanem a személyiség és tehetség valamennyi tényezője fejlesztésre kerüljön.

A tantervek speciális tréning jellegű foglalkozásokat is tartalmaznak a retorikától a kreatív íráson át a kutatói gyakorlat elsajátításáig, a reális énkép kialakításától a helyes pályaválasztást elősegítő pályaaorientációs foglalkozásokig.

Az AJTP foglalkozási egységeket a tantárgyi tanulásmódszertanok kivételével csak az arra kiképzett tanár/pszichológus tarthatja.

IV.10. Kollégiumi programhétvégék

Az AJTP-ben résztvevő tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal, péntek délutántól vasárnap estig tartó kollégiumi hétvégén (szabadidős foglalkozásokon, felkészítő foglalkozásokon, rendezvényeken, kulturális programokon, kirándulásokon (belföldi, külföldi), sportversenyeken, táborozáson, a környék megismerésén stb.) vesznek részt. A tíz kollégiumi hétvégéből (a 9/AJTP és a 9-11. évfolyamon 10 hétvége/év; a 12. évfolyamon 5 hétvége/év) három, a Köznevelési törvény szerint átcsoportosítható.

IV.11. Közös rendezvények az AJTP intézményeivel

Tanulók számára

A tehetséggondozás egyik speciális formája az évente ismétlődően egy-egy intézménypár szervezésében történő szaktábor, verseny, fesztivál, illetve a 9. évfolyamosokat érintő gólyatábor.

A közös programokból a 9/AJTP évfolyamon négy kötelező:

- a gólyatábor,
- az évente egy alkalommal megrendezésre kerülő művészeti találkozó,
- az évente egy alkalommal megrendezésre kerülő sporttalálkozó,
- ezen kívül egyet kötelezően kell választani az intézménypárok kínálatából (a mindenkor listát az intézmények egyesületének ajánlása tartalmazza).

Pedagógusok számára

- tanévnitó konferencia
- tehetséggondozó konferencia
- igazgatók, kollégiumvezetők, programfelelősök, programgazdák, szakmai munkaközösségek értekezletei
- az AJTP Intézményeinek Egyesületének közgyűlései

IV.12. Feltételek (eszközök, szervezeti formák, munkaformák)

Tárgyi eszközök

Az iskola és a kollégium a Programban vállalt többletfeladataihoz igazítják a pedagógiai programban rögzített eszköz- és felszerelésjegyzéküket, és az itt felsoroltak használhatóságát a lehetőségeikhez mértén biztosítják (eszközbeszerzés, kölcsönzés, bérlet).

Szervezeti formák, munkaformák

Intézményünk a szervezeti és munkaformákat a program célkitűzéseivel, a feladatokkal, a tanulók általános jellemzőivel, a személyi és tárgyi feltételek meglétével összhangban választják ki.

Leggyakrabban alkalmazott szervezeti formák:

- osztály,
- csoport,
- diákkör,
- önképzőkör,
- egyéni foglalkozás

Alkalmazható munkaformák:

- tanóra, tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, egyénre szabott munka stb.) csoportfoglalkozás, tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, önképzőkör stb.), egyéni foglalkozás,
- verseny,
- tréning,
- szabadidős foglalkozás, tábor, szaktábor, kirándulás,
- nyári kurzusok.

A fenti szervezeti formákat, munkaformákat a tehetségfejlesztés és a hatékony nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében össze kell hangolni. A feladatok végrehajtását a gimnáziumi és a kollégiumi intézményegységek közötti optimális munkamegosztással kell biztosítani.

IV.13. Pszichológiai és pedagógiai mérések, értékelések

Pszichológiai mérések

A Programon belül a pszichológiai méréseket, a hatásvizsgálatot a Debreceni Egyetem Pedagógiai-Pszichológiai Tanszéke végzi. E vizsgálatokhoz készítették el a hazai viszonyokra adaptált vizsgálati módszereket és az eredmények feldolgozásához szükséges metodológiai és technikai apparátust. A pszichológia mérések eredményeit és az egyéni jellemzéseket a fejlesztési programok tervezésénél a programfelelősök, a programgazdák, az osztályfőnökök és a csoportvezetők használják.

A hatásvizsgálat javasolt struktúrája a nemzetközileg elfogadott Renzulli-modellre épülve a következő:

- általános intellektuális képességek vizsgálata
- kreativitás vizsgálata
- egyéni tanulási stratégiák vizsgálata
- motiváció vizsgálata
- énkép, önértékelés vizsgálata
- szorongás-vizsgálat
- pályaaorientáció-vizsgálat

Mérési időpontok:

A mérés tárgya	Mérés időpontja			
	9/AJTP évf. eleje	9/AJTP évf. vége	10. évf. vége	12. évf. eleje
általános intellektuális képességek	X	X		X
kreativitás		X		X
egyéni tanulási stratégiák	X	X	X	X
motiváció	X		X	X
énkép, önértékelés	X	X	X	X
szorongás	X	X	X	X
pályaaorientáció			X	X

Pedagógiai mérések

A Programon belül a pedagógiai méréseket, a felvételit megelőző válogatás során, illetve az egyéni fejlesztést, az individuális profil készítését megelőzően az iskola végzik szakértők segítségével.

A felvételit megelőző válogatás során:

pszichológiai tesztekkel írnak a tanulók.

Az egyéni fejlesztést, individuális profilt megelőzően:

szövegértési képességet,

matematikai képességet,

logikai képességet,

induktív gondolkodást mérő tesztekkel veszünk fel,

amelyből az intézményeknél meglévő szoftverrel az egyéni profil kirajzolható, ezeken az egyéni profilokon alapszanak a tanulókra elkészített egyéni fejlesztési tervek.

A méréseket az Arany János kiegészítő normatívából fedezzük.

IV.14. Humán erőforrás biztosítása

A Programban résztvevő tanárokat, kollégiumi nevelőket a célok és feladatok megvalósításában továbbképzések, a tantárgyi programok megvalósításához kapcsolódó konzultációk segítik. Az Ember és társismeret I., II. (2 x 90 órás) akkreditált továbbképzés az önismeret és személyiségfejlesztés tantárgyi program tartalmához lett akkreditálva, elvégzése - kivéve, ha az oktató az intézmény által alkalmazott pszichológus - a tantárgyi program oktatásához nélkülözhetetlen. A továbbképzéseket az intézmény az Arany János normatívából fedezi.

V. Kollégiumi pedagógiai program

V.1. Bevezetés

A kollégiumi pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb szempontok

Megjelent a 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet, mely előírja valamennyi kollégium számára, hogy pedagógiai programját tekintse át, aktualizálja és 2013. szeptember 1-től a már módosított Alapprogram, valamint más vonatkozó jogszabályok alapján elkészített pedagógiai programot kell végrehajtania.

A program módosításánál az alábbiakban felsorolt szempontokat vettük alapul:

- 2012.évi CXC. Köznevelési törvény
- 110/2012. (VI.4) Korm.rendelet (Nat)
- 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés alapprogramjáról
- Tradíciók
- Partneri igények

Az alapprogram meghatározza és kijelöli a kollégiumi szakmai pedagógiai tevékenység fő területeit, a szakmai fejlesztés irányait. Tartalmi iránymutatásként szolgál a kollégiumok pedagógiai programjának elkészítéséhez úgy, hogy egyidejűleg tág teret enged a szakmai önállóságuknak.

Az alapprogram a Nat fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat.

Az alapprogram **minőségfejlesztési** szabályozó dokumentum is, melynek tartalmához, az abban meghatározott célokhoz a kollégiumoknak hozzá kell igazítaniuk minőségfejlesztési programjaikat.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, nemzeti, közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos

helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

Pedagógiai programunk elkészítésénél figyelembe vettük a helyi sajátosságokat, minőségcélokat, a fenntartó által megfogalmazott elvárásokat az intézmény felé, valamint a partneri igényeket. A kollégium megőrzi, és ahol mód van rá, továbbfejleszti kialakult hagyományait.

V.2. A működés feltételei

V.2.1. Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat – a Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben (a továbbiakban: Knt.) meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező – kollégiumi nevelőtanár látja el, aki:

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére, jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgálhat a kollégisták számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) folyamatosan együttműködik munkája során a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal, a szülőkkel és más, a tanulók nevelésében érintett partnerekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

Pedagógiai felügyelet

A kollégium - szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban:

ügyeletes nevelőtanár) - gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált - információcserére kell sort keríteni.

A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy

jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

A nevelőtestület teljes munkaidőben foglalkoztatott létszáma : 12 fő

V.2.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

A kollégiumban személyközpontú környezet kialakítására törekszünk. Ennek során a kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak.

Megteremtjük – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális-, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégiumban gondoskodunk a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium a gimnázium épületével szemben, külön telken álló építmény, mely jelenlegi formáját 1989-ben nyerte el. Hasznos területe 3780 m², a férőhelyek száma 330. A diákok két különálló, folyosóval összekötött épületrészben, négy, illetve hat ágyas szobákban vannak elhelyezve. Az egy főre jutó hasznos alapterület 12,9 m². A szobák felszereltsége megfelelő színvonalú, a berendezési tárgyak cseréje, illetve felújítása folyamatos.

A délutáni tanuláshoz 9 terem áll rendelkezésre és egy jól felszerelt informatika terem is a kollégium része. A diákok a délutáni órákban a gimnáziumi informatika termet is igénybe vehetik tanulás céljára.

A szabadidő hasznos eltöltése és az egészséges életmód gyakorlása érdekében tanulóink számára megfelelő sportolási lehetőséget biztosítunk. Az aulában ping-pong asztal, füves focipályával rendelkezünk, szilencium után az esti órákban tanári felügyelettel igénybe vehető a gimnázium tornaterme, kondicionáló és aerobikterme.

A kollégiumban megfelelő számú vizesblokk, mosókonyha, valamint teakonyha áll a diákok rendelkezésére.

A szabadidő hasznos eltöltéséhez nem csupán sportolási lehetőséget, hanem a szórakozás egyéb fajtáihoz különböző játékokat, televíziót és DVD lejátszót biztosítunk diákjaink számára.

V.2.3. A kollégiumi élet szervezettsége

A kollégiumban – belső életének szabályozása során – biztosítjuk a gyermekek és ifjak optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe vesszük a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégiumi házirend tartalmazza.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a diákönkormányzat. A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé tesszük, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

V.3. A kollégium kapcsolattartásának rendszere

V.3.1. A belső kapcsolattartás

Tanulókkal:

- csoportfoglalkozások, egyéni beszélgetések
- diákgyűlések (aktuális probléma megvitatása)
- szabadon választott foglalkozások

Alkalmazottak:

A kapcsolattartás rendszere, formái különböző értekezletek, fórumok, kollégiumi gyűlések, tanácskozások.

A kollégiumi közösségek kapcsolattartásában a rendszeres és konkrét időpontokat a kollégium éves munkaterve tartalmazza.

A kapcsolattartás formái:

- vezetőségi ülés,
- munkahelyi értekezlet,
- nevelői értekezletek,

V.3.2. A szülők tájékoztatásának formái

A közoktatási törvénynek megfelelően a kollégium a tanév során

- szóbeli tájékoztatást ad az éves munkatervben rögzített szülői értekezletekhez kapcsolódó, fogadó órákon,
- személyes kapcsolattartás lehetőségét folyamatosan biztosítja (személyes megkeresés, telefon)
- állandó fogadóóra (heti 1 óra)

V.3.3. A kollégium külső kapcsolatai

A kollégium rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a következő intézményekkel:

- a fenntartóval,
- a kapcsolódó iskolákkal,
- egészségügyi intézményekkel,
- közművelődési intézményekkel
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Kollégiumi orvossal

Elvek

V.4. A kollégium nevelési alapelvei, céljai, küldetése

A kollégiumban **nevelési célunk** a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával.

A kollégiumban – **céljaink elérése érdekében** – gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakítottunk ki, és tanulóközpontú tevékenységrendszerrel működtetünk az alábbiak figyelembevételével:

- a) az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a NAT által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- c) a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;

- d) a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;
- e) a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- f) a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktató munka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- g) a nevelési folyamatban részt vevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, az intézményi nevelőtestület kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet – számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- h) kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széles körű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása;
- i) az integrált nevelés megvalósítása;
- j) orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása;
- k) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- l) a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása
- m) az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása,

V.5. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének elvei

A tanulók életrendjét úgy kell kialakítani, hogy az igazodjék a gimnázium működéséhez. A napirend kialakítását úgy kell megszervezni, hogy megfelelő arányban jelenjen meg a tanulásra, a szabadidő eltöltésére és sportolásra fordítható idő. Az egészséges életmód kialakításában egyik legfontosabb momentum a testi-lelki kiegyensúlyozottság, melynek feltétele a megfelelő terheltség arányainak kialakítása. A kollégium tevékenységrendszere minél többféle, változatos tartalmú tanulási lehetőséget tud kínálni tanítványainak a kötelező tanulás mellett, annál több esélye van arra, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse, az érdeklődésüket több irányba elindítsa.

A kollégisták napirendjének szabályozását a Házi rend tartalmazza.

V.6. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elvei

Kollégiumunk olyan változatos szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeket, a tanulók egyéni szükségleteit képesek vagyunk kezelni.

Feladatunk a tanulók képességeinek megismerése. Támogatjuk a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítjuk annak esélyét, hogy iskolánkban eredményesen végezzék tanulmányaikat.

Iskolánkban eredményesen működik az Arany János Tehetséggondozó Program, mely keretében segítjük a tehetséges tanulókat képességeik kibontakoztatásában, tudásuk bővítésében.

A kollégiumi élet színes, tevékenységközpontú szervezésével alkalmakat teremtünk a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre.

A kollégiumban – az iskolával együttműködve – valamennyi tanuló számára lehetővé tesszük az

egyes szakmák, hivatások megismerését, segítjük a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőképesség, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

A **tehetséggondozásban** kiemelt szerep jut az AJTP-nek, amely a hátrányos helyzetű tanulók számára az esélyegyenlőség megteremtését szolgálja. A program egyik kiemelt célja, hogy a tanulók minél nagyobb százaléka felvételt nyerjen a felsőoktatásba.

A gimnázium másik kiemelt feladata a magyar-német két tanítási nyelvű képzés. Nevelőmunkánk egyik legfontosabb célja e tanulók felkészülésének, tanulásának elősegítése.

A pedagógiai tevékenység szerkezete

A kollégiumban a tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az a jogszabályi keretek között a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon.

A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégium vezetőjének irányításával a nevelőtestület a belső és külső környezet változásait figyelembe véve a kollégiumi házirenden keresztül alakítja.

A kollégiumban – igazodva a Kt. rendelkezéseihez – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programokat csoportos, és egyéni foglalkozások keretében szervezzük. Külön figyelmet fordítunk a nemzeti és etnikai sajátosságokra. A foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozzuk meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

V.7. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

V.7.1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások

A felkészítő, fejlesztő foglalkozások megszervezése során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja, és figyelembe veszi a tanulók személyiségének az egyéni sajátosságait.

V.7.1.1. Tanulást segítő foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

- a) **rendszeres iskolai felkészülést** biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- b) előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, **tehetséggondozó** foglalkozás,
- c) a valamilyen okból lemaradt tanulók **felzárkóztatása**,
- d) az ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett **szakkörök, diákkörök**
- e) a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának, a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása

V.7.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportvezetői foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

- a) **tematikus csoportfoglalkozások** a vonatkozó előírt témakörök, időkeretek és szervezési keretek figyelembevételével,
- b) **általános** – kollégiumi, iskolai élethez kapcsolódó – **csoportfoglalkozás**, – elsősorban a kollégiumi csoport életével

kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események megbeszélése, értékelése.

V.7.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások

V.7.2.1. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

Ezekon a foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a csoportvezető tanácsaira, segítségére;

V.7.2.2. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

- testépítés
- foci (házigaznokság)
- aerobic
- jóga
- filmklub
- kézműves
- ékszerkészítés
- fotó
- futás
- társasjáték
- főzés
- csillagászat
- latin
- honfoglaló (számítástechnika)
- zenekar

Tevékenységek kategóriák

V.8. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

Tanulásirányítás, tanulásszervezés

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégiumban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. A szűkebb értelemben vett tanulás fontos elemét képezik a szilenciumi foglalkozások. A kollégium alapfeladata- a tanulást illetően- kiterjed a folyamatos, rendszeres felkészülésre, felzárkóztatásra, korrepetálásra, az érettségire való felkészítésre. Ezeknek a feladatoknak a legfontosabb színterei a szilenciumi foglalkozások.

Felzárkóztatás, tehetséggondozás

A tanulást segítő foglalkozás keretében szervezünk tantárgyi korrepetálásokat, felzárkóztató foglalkozásokat. A tanulók igényeinek megfelelően szervezünk tehetséggondozó foglalkozásokat.

V.9. Szociális kompetenciák fejlesztése

Segítjük tanulóink mindenkor szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedését. Alkalmat és közeget teremtünk a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segítjük az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával elősegítjük, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

Figyelmet fordítunk a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek - empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra szervezőkészség – fejlesztésére.

Segítjük a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport a társadalom

kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- szociális, kommunikációs és
- állampolgári kompetencia.

V.10. Önálló életkezdés támogatása

V.10.1. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése

A kollégiumban bővítjük a diákok ismereteit az egyetemes civilizációról, annak legnagyobb hatású eredményeiről.

Felkeltjük az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban.

Segítjük a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését. Kitejesítjük a nemzet, ezen belül a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősítjük a tanulók hazaszeretetét.

Változatos, sokrétű kulturális tevékenységünkkel hozzájárulunk a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör.

Elősegítjük a tanulóknál az „európai polgár” identitásának kialakulását, bemutatjuk az EU-tagság révén megnövekedett lehetőségeket.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- esztétikai-művészeti tudatosság,
- szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

V.10.2. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igényé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégiumban környezettudatos magatartásra neveljük a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépül a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Feladatunk a családi életre, a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- természettudományos kompetencia,
- szociális és állampolgári kompetencia.

V.10.3. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése

Nevelésünkkel segítjük az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- szociális és állampolgári kompetencia,
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
- természettudományos kompetencia.

V.11. A kollégium hagyományai

Az intézmény hagyományos rendezvényei a gimnáziummal közös szervezésben történnek. Vannak azonban olyan események, melyek kizárólag kollégiumi rendezvények.

- Mikulás-est
- Gyereknap
- Ki mit tud?
- Koli-szerenád
- Koli-disco
- Kiállítások

Ezekon felül egyéb kulturális, egészségmegőrző, szórakoztató programok.

V.12. Helyi tanterv

V.12.1. A kollégisták heti foglalkozásterve

Felkészítő foglalkozások:

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás, szilenciumi foglalkozás

12

óra/hét

- Felzárkóztató, tehetséggondozó vagy további szilenciumi foglalkozás:

1 óra/

hét

Csoportvezetői foglalkozások:

- közösségi foglalkozás: a csoport életével kapcsolatos feladatok, események, problémák megbeszélése
- tematikus csoportfoglalkozás: előírt témakörök, adott időkeretek között szervezhető foglalkozások

1óra/hét

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

- képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti, természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését

célzó, a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők. **1 óra/hét**

V.12.2. Tanulást segítő, szilenciumi foglalkozások

Kollégiumunkban viszonylag rugalmas, többváltozós szilenciumi rendet alakítottunk ki tanulmányi eredménytől függően. A szilenciumi rendet a házirend szabályozza.

1. Kötelező szilencium

- a) tantermi, tanári felügyelet melletti tanulás csoportban
- b) kötelező szilencium tanulóknak, szobákban

2. Szabad szilencium

A jó tanulmányi eredményt elérő tanulók saját igényeiknek megfelelően osztják be szabad idejüket, a tanulásra szánt időt.

V.12.3. Tehetséggondozó foglalkozások

Előzetes felmérés alapján, igény szerint tartunk tehetséggondozó foglalkozást a következő területeken:

- idegen nyelv (pl: latin)

- természettudományok (fizika, matematika)
- ének
- hangszeres zene (zongora, gitár, dob, zenekar)
- emelt szintű érettségire való felkészítés : testnevelés
történelem
ének

A fent felsoroltakon kívül, ha igény van rá és a kollégák felkészültsége lehetővé teszi, úgy bármely más területen segítséget nyújtunk a tanulók tehetségének kibontakoztatásában.

V.12.4. Felzárkóztató foglalkozások

Előzetes felmérés alapján, igény szerint tartunk felzárkóztató foglalkozásokat, korrepetálásokat

- idegen nyelv (pl: latin)
- természettudományok (fizika, matematika)
- ének
- hangszeres zene (zongora, gitár, dob, zenekar)
- emelt szintű érettségire való felkészítés :
testnevelés
történelem
ének

A fent felsoroltakon kívül, ha igény van rá és a kollégák felkészültsége lehetővé teszi, úgy bármely más tanulmányi területen segítséget nyújtunk a tanulók előrehaladásában.

V.12.5. A kollégium által meghirdethető biztosított szabadidős foglalkozások

- testépítés
- foci (házibajnokság)
- aerobic
- jóga
- filmklub
- kézműves
- ékszerkészítés
- fotó
- futás
- társasjáték
- főzés
- csillagászat
- latin
- honfoglaló (számítástechnika)
- zenekar Tematikus csoportfoglalkozások 1óra/hét/csoport

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel, ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ban , azaz 22 órában a fent megjelölt témákkal kell foglalkozni, a további idő a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

V.12.6. A kollégiumi csoportfoglalkozások témakörei:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

V.12.6.1. Kollégiumi csoportvezetői tematikus foglalkozások éves óraszám

Témakör	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
Pedagógiai Program

Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
Összesen	22	22	22	20	20

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

V.12.6.2. Az erkölcsi nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel, a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

V.12.6.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

V.12.6.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célok, feladatok

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állami működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

V.12.6.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei. Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

V.12.6.6. A családi életre nevelés

Célok, feladatok

A család mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

V.12.6.7. Testi és lelki egészségre nevelés

Célok és feladatok

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

V.12.6.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célok és feladatok

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelem fontossága.

- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

V.12.6.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célok és feladatok

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességekre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapulvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülés

V.12.6.10. Pályaorientáció

Célok és feladatok

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

V.12.6.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célok és feladatok

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.

Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel

V.12.6.12. Médiatudatosságra nevelés

Célok és feladatok

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

9. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (1 óra)	1. A családi élet színtere a családi otthon
A tanulás tanítása (3 óra)	1. Az általánosan elfogadott tanulási módszerek ismertetése, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. 2. Az alapvető tanulási stílusok ismertetése 3. Az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikák.
Erkölcsei nevelés (2 óra)	1. Az embert, mint értékelő és erkölcsi lény 2. Az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentősége az emberi kapcsolatokban.
Gazdasági nevelés (2 óra)	1. A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. 2. Banki műveletek (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttétel stb.)
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2 óra)	1. A demokratikus jogállam működésének alapelvei 2. Az állampolgárság fogalma és az alapvető állampolgári jogok
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	1. Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzői
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	1. A rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolata 2. A káros szenvedélyek, szokások teljesítménynövelő szerek használatának veszélye
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	1. A hátrányos helyzet fogalma 2. A társadalmi felelősségvállalás fontossága, a másokért érzett szolidaritás jelentősége
Pályaorientáció (2 óra)	1. A különféle szakmák és a betöltésükhöz szükséges képességek, adottságot, ergonómiai elvárások. 2. A tanulók, érdeklődési köre és ehhez

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
	kapcsolódóan a pályaválasztás lehetősége
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	1. A környezetre káros anyagok és tevékenységek 2. Az ember és természet egészséges együttélése.
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	1. A hagyományos média folyóiratok, kiadványok
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (2. óra)	1. Nemzeti, népi kultúránk értékeink, hagyományaink 2. Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentősége, történeti alapjai

10. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (2. óra)	2. Család szerepe, jelentősége 3. Konfliktusok a családban
A tanulás tanítása (2 óra)	4. Tanulási stílusok, módszerek 5. Speciális tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretek
Erkölcsei nevelés (2. óra)	3. Az erkölcs és az etika alapjai 4. Szerepgyakorlatok, drámapedagógiai eszközök
Gazdasági nevelés (2 óra)	3. Helyes gazdálkodás, alapvető pénzügyi ismeretek 4. Bankok szerepe
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2. óra)	3. Jogállamiság alapelvei, működése 4. Diák önkormányzati munka
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	2. Szerepjátékok
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	3. Testmozgás, öltözködés, egészséges táplálkozás 4. Káros szenvedélyek
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	3. Tágabb és szűkebb környezetben végezhető önkéntes munka lehetőségei, jelentősége 4. Együttműködés, egymásra figyelés
Pályaorientáció (2 óra)	3. Különböző szakmák és a személyiségjegyek összekapcsolása 4. Folyamatos önképzés jelentősége, az élethosszig tartó tanulás
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	3. Személyes felelősség a fenntarthatóság és a környezettudatosság kérdésében 4. Szelektív hulladékgyűjtés a kollégiumban
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	2. Reklámok céljai, negatív hatásuk
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (2. óra)	3. Nemzeti, népi kultúránk, értékek, hagyományok megismerése 4. Nemzeti és európai identitásunk alappillérei

11. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (2. óra)	4. Nemiség, szerelem, házasság. 5. Társismeret.
A tanulás tanítása (2 óra)	6. Tanulási módszerek, technikák elsajátítása 7. Memóriafejlesztés, tananyag rendszerezés
Erkölcsei nevelés (2. óra)	5. Szociális kapcsolatok rendszere, társas viselkedési formák 6. Társadalmi normák, elvárások
Gazdasági nevelés (2 óra)	5. Kiadások tervezése (közüzemi lakhatási költségek, élelmiszer, egyéb szükségletek.) 6. Vállalkozási ismeretek
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2. óra)	5. A demokratikus állam működésének elemei (önkormányzatiság, törvényhozás, kormányzás, igazságszolgáltatás) 6. Az állampolgári felelősség a demokráciában
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	3. A helyes önismeret kialakítása, a csoporttagokkal való együttműködés kialakítása
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	5. Káros szenvedélyek elkerülése 6. Az aktív sportolás fontossága az egészség megőrzése érdekében
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	5. A társadalmi felelősségvállalás fontossága, a hátrányos helyzetű emberek segítése 6. Önkéntes munkalehetőségek a kollégiumon, illetve a településen belül
Pályaorientáció (2 óra)	5. A választott pálya, a személyiségjegyek és a képességek összehangolása 6. Önismereti tesztekkel feltárni a tanulók személyiségjellemzőit a pontosabb pályaválasztás sikeréért
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	5. A környezetre káros anyagok felismerése, szelektív gyűjtése 6. Az anyagok újrahasznosításának jelentősége a fenntartható fejlődés során

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	3. Médiafajták csoportosítása, használatuk, jelentőségük
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (2. óra)	5. Az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentősége 6. Mi a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek?

12. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (3 óra)	6. Férfi-nő kapcsolat 7. Felelősségteljes párkapcsolat 8. Szexuális kultúra
A tanulás tanítása (2 óra)	8. Önálló információfeldolgozás módszerei 9. Tanulást segítő internethasználat
Erkölcsei nevelés (1 óra)	7. Egyéni döntéseink morális jelentősége
Gazdasági nevelés (3 óra)	7. Jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseinek bemutatása 8. Gazdálkodj okosan 9. Monopoly
Allampolgárságra, demokráciára nevelés (1 óra)	7. Diákközösséget érintő problémák kezelése
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	4. Dramatikus játékok
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	7. Ézelmi életünk 8. Stressz és agresszió kezelése
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (1 óra)	7. Segítő magatartás fejlesztése, dramatikus játékok
Pályaorientáció (2 óra)	7. Pályaválasztási dokumentumok bemutatása 8. Önéletrajz, motivációs levél
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2 óra)	7. Újrahasznosított tárgyaink 8. Globalizáció
Médiatudatosságra nevelés (1 óra)	4. Adatvédelmi szabályok ismertetése

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (1 óra)	1. Közös értékeink bemutatása

13. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (3. óra)	9. Felelősségteljes párkapcsolat 10. Helyes szexuális kultúra jelentősége 11. Családban előforduló konfliktusok kezelése
A tanulás tanítása (1 óra)	10. Könyvtárlátogatás
Erkölcsei nevelés (1. óra)	8. Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek
Gazdasági nevelés (3 óra)	10. Vállalkozás lényege, formái 11. Vállalkozás kockázatelemzése 12. A vállalkozás jelentősége és veszélyei
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2. óra)	8. Végzősök a diákönkormányzat munkájában 9. Az önálló cselekvés, megbízhatóság, kölcsönös elfogadás
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	5. Életpálya alakítása
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	9. Egészséges életvitel és szabadidős tevékenység 10. Közös sportfoglalkozás
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	8. Önkéntes munka jelentőségei 9. Egyéni felelősség, és közös felelősségvállalás egymásra hatása
Pályaorientáció (2 óra)	9. Álláskeresés, interjú 10. Pályázatírási technikák
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	9. Környezetkímélő életmód előnyei

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
	10. Környezetünk megóvása
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	5. Adatbiztonság szabályai, internet- és játékfüggőség
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (1. óra)	7. Hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokfélesége

V.12.7. Tehetséggondozó foglalkozások helyi tanterve (heti 1 óra)

Mellékletben!

V.12.8. Gyermek és ifjúságvédelmi munkánk

Gyermek- és ifjúságvédelmi munkánk **törvényi alapja** a parlament által 1997. április 22-én elfogadott "A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról" szóló törvény, a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény, valamint a 2008. évi XXXI. törvény rendelkezései.

A **működés** során alkalmazott közoktatási jogszabályok, különösen a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló, többször módosított 11/1994. (VI.8.) MKM-rendelet.

A gyermek- és ifjúságvédelem

A gyermekvédelem olyan komplex tevékenységrendszer, amelyet a gyermeki jogok, és szükségletek maradéktalan kielégítés érdekében alakítunk ki, problémamegelőző és problémakezelő céllal. Ez a munka nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot igényel.

A **gyermek- és ifjúságvédelem**:

- tágabb értelemben minden gyermekre és ifjúra kiterjedő gondoskodás pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi és jogi tennivalók összessége,

- szűkebb értelemben a nehéz élethelyzetbe kerülő és különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek szakemberek által nyújtott speciális gondozása, segítése ".

Ezt intézményünkben a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős koordinálja, pszichológus közreműködésével.

A kollégiumon belüli és kívüli együttműködés során a fő hangsúly a prevención van, különös tekintettel az egészség megőrzési, drog prevenció és mentálhigiénés feladatokra. Minden egyes eset egyéni törődést és a segítségnyújtás adekvát kiválasztását igényli.

V.12.8.1. A gyermekvédelmi feladataink:

- egyéni beszélgetés a gyerekekkel
- kompetensebb szakemberhez irányítás (pl. pszichológushoz)
- kapcsolattartás más intézményekkel (pl. nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat)
- programszervezés (pl. kirándulás, színházlátogatás)
- prevenció előadás tartása, szervezése
- a tanulók folyamatos figyelemmel kísérése
- kiscsoportos foglalkozások (pl. személyiségfejlesztő, konfliktuskezelő tréningek)
- fogadóóra a szülőknek
- anyagi támogatás igénylésében segítségnyújtás a szülőknek
- tájékoztatás saját tevékenységről
- továbbképzéseken való részvétel
- projektnap szervezése (pl. drog prevenció jegyében)

V.12.8.2. Erőszak és agresszió megelőzése és kezelése

Az agresszió kezelése alapvető civilizációs feladat, amely ideális esetben a családban valósul meg. A szülők személyes példamutatása, az erkölcsi nevelés, a konfliktusos helyzetek megoldási variabilitása, valamint a kooperációs helyzetek preferálása a versengés helyett, ezek tompíthatják az agresszió kialakulását és elszabadulását. Családon belül kell megtanulnia egy gyermeknek a fikció és a valóság szétválasztását.

Az alábbiak között a legfontosabbat emelném ki a megelőzés szempontjából:

A szeretet, az elfogadás, az alapvető gyermeki szükségletek (étel, ital, biztonság) kielégítése, az empátiára való nevelés, a kölcsönös segítség nyújtása, mind az agresszió ellen hat.

A sport, a különböző művészeti ágak gyakorlása pedig mederben tartja azt. Mindennek előfeltétele a jól képzett, konfliktusokat kezelni tudó pedagógusok jelenléte a gyermek életében.

A család, mely a fentiekben említettek szerint a legtöbbet tud tenni a gyermek nevelése során a gyermekben kialakított tudatos társadalmi elvárások, viselkedési normák kialakításában.

Néhány szót mindenképpen szeretnék ejteni az olyan családokról is, amelyek agresszióra, bűnözésre szocializálják gyermekeiket. Sokszor ez megélhetési bűnözés. Az ilyen családokban sem hiányzik a példa ereje, csak épp ellenkező előjellel. A fenyegetés a csoportos bűnelkövetés, az életben maradás előfeltétele. Nagyon sokszor figyelemfelhívó jellege van az agressziónak. Figyelj rám! Büntess meg! Hátha jobb helyzetbe kerülök, mint otthon.

Kollégiumunk nevelőtestülete nem speciális gyermekvédelmi szakember, sem rendőr. Mindazonáltal tisztában vagyunk azzal, hogy a kiskorú és a tizenéves kori agresszió kezelhető. Nem a média által gerjesztett kampányokkal, a hozzánk begyűrűző világjelenséggel, hanem szép csendesen, a családokkal, a nevelőkkel, a gyerekek kortársaival összefogva, úgy, hogy odafigyelünk egymásra, fejlesztjük az empátiás készségünket, érzékenyítjük magunkat bizonyos helyzetek megoldásában. Nekünk viszont itt a mikroközösségekben van tennivalónk.

Kezelési módok:

- csoporton belüli beszélgetések az agresszióról,
- egyéni elbeszélgetés agresszió tapasztalása esetén,
- családdal történő megbeszélések,
- tanárok ezzel kapcsolatos továbbképzése,
- speciális szakemberek bevonása (rendőrségi és gyermekvédelmi programok),
- figyelemfelhívás filmvetítések keretében (filmklub).

Záradék

A Pedagógiai Program elkészítésére, érvényességére, felülvizsgálatára és elfogadására az 1993. évi LXXIX a közoktatásról alkotott törvény 44. § az irányadó. Ennek értelmében a Pedagógiai Programot a nevelőtestület fogadja el, majd a fenntartói testület szakértői vélemény ismeretében hagyja jóvá.

Jelen dokumentum a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium Pedagógiai programjának tervezete, melyet a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Nevelési és Oktatási Bizottsága jóváhagyott, amely alapján a fenntartó Országos Presbitérium az intézmény alapítását támogatta.

A Pedagógiai Program végleges változatát az intézmény nevelőtestületével kívánjuk létrehozni.

Kákay István
országos irodaigazgató
a fenntartó képviselőjeként

dr. Rückné Mező Györgyi
mb. igazgató

szakértői ellenjegyzés:

közoktatási szakértő

Budapest,

2013.

április

Függelék

Középszintű érettségi vizsga követelményei és témakörei

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból az www.oktatas.hu honlapon megtalálhatóak és a 100/1997 évi érettségiről szóló törvény rendelkezései alapján az iskola minden vizsgaidőszakban összeállítja azokat.

I. Kötelező érettségi tárgyak:

a. Magyar nyelv és irodalom

A középszintű érettségi vizsga témakörei:

Magyar nyelv

1.1. Ember és nyelv	
1.2 Kommunikáció	1.2.1. A jel, a jelrendszer
	1.2.2. Nyelvi és vizuális kommunikáció
	1.2.3. A nyelvhasználat mint kommunikáció
	1.2.4. Kommunikációs funkciók és közlésmódok
	1.2.5. Személyközi kommunikáció
	1.2.6. A tömegkommunikáció
1.3. A magyar nyelv története	1.3.1. A magyar nyelv rokonsága
	1.3.2. Nyelvtörténeti korszakok
	1.3.3. Az írott nyelvi norma kialakulása
	1.3.4. Nyelvművelés
1.4. Nyelv és társadalom	1.4.1. Nyelvváltozatok
	1.4.2. Kisebbségi nyelvhasználat
	1.4.3. A határon túli magyar nyelvűség
	1.4.4. Tömegkommunikáció és nyelvhasználat
1.5. A nyelvi szintek	1.5.1. Hangtan
	1.5.2. Alaktan és szótan
	1.5.3. Mondattan
	1.5.4. A mondat szintagmatikus szerkezete
	1.5.5. A mondat a szövegben
	1.5.6. Logikai és grammatikai viszonyok az összetett mondatban
	1.5.7. Szókincs és frazeológia
1.6. A szöveg	1.6.1. A szöveg és a kommunikáció
	1.6.2. A szöveg szerkezete és jelentése
	1.6.3. Szövegértelmezés
	1.6.4. A szöveg szóban és írásban
	1.6.5. Az intertextualitás
	1.6.6. A szövegtípusok
	1.6.7. Szöveg a médiában
1.7. A retorika alapjai	1.7.1. A nyilvános beszéd
	1.7.2. Érvelés, megvitátás, vita
	1.7.3. A szövegszerkesztés eljárásai
1.8. Stílus és jelentés	1.8.1. Szóhasználat és stílus
	1.8.2. A szójelentés

1.8.3. Állandósult nyelvi formák
1.8.4. Nyelvi-stilisztikai változatok
1.8.5. Stílusesszók
1.8.6. Stílusréteg, stílusváltozat

Irodalom

2.1.1. Életművek	Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila. A pályaszakaszokat jellemző főbb témák, kérdésfeltevések. Az életút, az életmű jelentős tényei. Kronológiai és topográfiai tájékozottság, a szerzők jellegzetes regionális, kulturális kötődései, a pályakép főbb jellemzői, néhány kortárs megnevezése. A pályaképre ható irányzatok és szellemi kötődések, világirodalmi párhuzamok. A főbb művek szövegismereten alapuló értelmezése, kapcsolatok a művek között.
2.1.2. Portrék	Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós, Weöres Sándor, Ottlik Géza, Márai Sándor, Pilinszky János. Legalább 3-4 lírai és/vagy 1-2 epikai alkotás szövegismereten alapuló több szempontú értelmezése. Az életmű néhány jellemzője keretében 2-3 lírai és/vagy értelemszerűen egy vagy néhány epikai, drámai alkotás bemutatása, értelmezése
2.1.3. Látásmódok	Zrínyi Miklós, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Karinthy Frigyes, Tóth Árpád, Juhász Gyula, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Németh László, Örkény István, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Szilágyi Domokos. A világlátás és a kifejezőmód sajátosságainak bemutatása egy-két mű lényegre törő értelmezésével. A művekben felvetett kérdések néhány etikai, esztétikai, filozófiai vonatkozása.
2.1.4. A kortárs irodalomból	Legalább egy szerző 2-3 lírai és/vagy 1-2 epikai művének értelmezése az 1980-tól napjainkig tartó időszakból. Tájékozódás a kortárs irodalmi nyilvánosságban
2.1.5. Világirodalom	Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia A romantika, a századfordulós modernség (a szimbolizmustól az avantgárdig) jellemzőinek és egy-két kiemelkedő képviselőjének bemutatása.
2.1.6. Színház- és	Az alábbi műveknek, a szerzők/korszakok 1-1 művének értelmezése az adott korszak színházi/irodalmi hagyományainak összefüggésében:

drámatörténet	Szophoklész, Shakespeare, Molière, Ibsen, Csehov; Katona József: Bánk bán, Madách Imre: Az ember tragédiája
2.1.7. Az irodalom határterületei	Az irodalom kulturális határterületei - népköltészet, műköltészet, alkalmi költészet. Könyvnyomtatás, sajtó, irodalom Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció, a műfajcsere jelenségei A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei Egy-két tipikus műfaj Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában
2.1.8. Interkulturális megközelítések és regionális kultúra	Interkulturális jelenségek, eltérő szöveghagyományok. A régió, a tájegység, a település kulturális, irodalmi múltbeli és jelen hagyományainak bemutatása (pl. nemzetiségi, etnikai kisebbségek irodalma, alkotások a kisebbségekről; folklór, művelődéstörténeti vonatkozások; múzeum, színház, civil társaságok). A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók irodalmi alkotásokban való megjelenítése.

2.2.1. Témák, motívumok	Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motivikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. Az olvasott művekben motívum, téma változatainak felismerése, értelmezése
2.2.2. Műfajok, poétika	A műnemek és műfajok felismerése. Azonos műfajú alkotások összehasonlítása.
2.2.3. Korszakok, stílustörténet 2.2.3.1. Irodalomtörténet	A kifejezőmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól a szimbolizmusig.

b. Történelem:

A középszintű érettségi vizsga témakörei:

1. Az ókor és kultúrája	
	1.1 Vallás és kultúra az ókori Keleten
	1.2 A demokrácia kialakulása Athénban
	1.3 A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralkodó kialakulása
	1.4. Az antik hitvilág, művészet, tudomány

	1.5. A kereszténység kialakulása és elterjedése
	1.6. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása
2. A középkor	
	2.1. A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői
	2.2. A nyugati és keleti kereszténység
	2.3. Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése
	2.4. A középkori városok
	2.5. Egyházi és világi kultúra a középkorban
	2.6. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában
	2.7. Az angol és a francia rendi állam működése
	2.8. Az Oszmán Birodalom terjeszkedése
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora	
	3.1. A magyar nép őstörténete és vándorlása
	3.2. A honfoglalástól az államalapításig
	3.3. Az Árpád-kor
	3.4. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején
	3.5. A Hunyadiak
	3.6. Kultúra és művelődés
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban	
	4.1. A nagy földrajzi felfedezések és következményei
	4.2. Reformáció és katolikus megújulás
	4.3. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában
	4.4. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás
5. Magyarország a Habsburg Birodalomban	
	5.1. A mohácsi csata és az ország három részre szakadása
	5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
	5.3. A török kiűzése és a Rákóczi szabadságharc
	5.4. Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban
	5.5. Művelődés, egyházak, iskolák
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora	
	6.1. A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
	6.2. A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája
	6.3. A XIX. század eszméi
	6.4. Az ipari forradalom és következményei
	6.5. Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón
	6.6. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon	
	7.1. A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései

	7.2. A reformkori művelődés, kultúra
	7.3. A polgári forradalom
	7.4. A szabadságharc
	7.5. A kiegyezés előzményei és megszületése
	7.6. Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában
	7.7. Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése
8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig	
	8.1. Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizskörnyéki békék
	8.2. A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban
	8.3. Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus
	8.4. Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság
	8.5. A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa
	8.6. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években
	8.7. A második világháború előzményei jelentős fordulatai
	8.8. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői
	8.9. A szocialista rendszerek bukása
9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig	
	9.1. Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei
	9.2. A Horthy-rendszer jellege és jellemzői
	9.3. Művelődési viszonyok és az életmód
	9.4. A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái
	9.5. Magyarország részvétele a világháborúban
	9.6. A német megszállás és a holokauszt Magyarországon
10. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig	
	10.1. A szovjet felszabadítás és megszállás
	10.2. A határon túli magyarság sorsa
	10.3. A kommunista diktatúra kiépítése és működése
	10.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
	10.5. A Kádár-rendszer jellege, jellemzői
	10.6. A rendszerváltozás
11. A jelenkor	
	11.1. A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái
	11.2. Az európai integráció története
	11.3. A „harmadik világ”
	11.4. Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés
	11.5. A globális világ kihívásai és ellentmondásai
12. A mai magyar társadalom és életmód	
	12.1. Alapvető állampolgári ismeretek

12.2. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban
12.3. A magyarországi romák
12.4. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
12.5. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

II. Választható érettségi tárgyak:

a. ének

b. Rajz és vizuális kultúra

Az érettségire bocsjátás feltételei:

Az adott tárgyból a tantervben szereplő valamennyi tanév anyagának teljesítése, az órákon való résztvétellel és az itt megszerzett eredményekkel bocsjátható vizsgára a tanuló; avagy félévenkénti osztályozó vizsgán megszerzett két lezárt tanítási évvel.

A középszintű érettségi vizsga témakörei:

- A vizuális nyelv alapelemei; pont, vonal, folt, sík, tér-forma, szín
- A vizuális nyelvi elemek viszonyai - Kompozíció, (konstrukció) - Kontraszt, harmónia
- Vizuális nyelv és kontextus
- Technikák; rajzolás, festés, montázs, kollázs, frottázs, makettezés
- Ábrázolás, látványértelmezés; Szerkezet, felépítés, működés
- Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás ; Térviszonyok, kompozíció, színhatás, érzelmek, Kép és szöveg
- Megjelenítés sajátosságai;- Vizuális nyelvi elemek, Térábrázolási módok
- Technikák
- Vizuális kommunikáció - Folyamat, mozgás, idő, Vizuális információ, Tömegkommunikáció
- Tárgy- és környezetkultúra - Forma- és funkcióelemzés, Tervezési folyamat
- Kifejezés és képzőművészet; - Művészeti ágak, Műfajok, Művészettörténeti, korszakok, stíluskorszakok, Stílusjegyek, Műelemző módszerek

c. Mozgóképkultúra és médiaismeret

Az érettségire bocsjátás feltételei:

Az adott tárgyból a tanév anyagának teljesítése, az órákon való résztvétellel és az itt megszerzett eredményekkel bocsjátható vizsgára a tanuló; avagy félévenkénti osztályozó vizsgán megszerzett lezárt tanítási évvel.

A középszintű érettségi vizsga témakörei:

- A képrögzítés és mozgásábrázolás alapjai és jellemzői, a technikai képalkotás és a mozgóképi történetmesélés előtörténete.
- A technikai kép jellemzői
- A látvány mozgóképi megszervezése
- Szerepjáték
- Montázs

- Mozgóképi elbeszélés
- A médiaszövegek és a mozgóképi alkotások rendszerezése
- A valóság ábrázolásához való viszony
- Cselekményelemzés
- A mozgóképi szövegek jelentése
- Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése
- A filmkultúra kettőssége
- Műfaji jellemzők
- Korstílusok
- A némafilmművészet
- A hangosfilmművészet kialakulása
- A modern film
- Az új magyar film az ötvenes évektől a rendszerváltásig
- A kortárs magyar film
- A társadalmi nyilvánosság
- Mediatizált információforrások használata
- A média és az életmód
- Intertextualitás, sorozatelv
- A befogadást befolyásoló tényezők
- A sztár
- Új médiatechnológiák; A médiaszöveg mint termék
- A médiaipar intézményei
- A médiaipar ellenőrzése Manipuláció, a valóság sztereotip és torzított megjelenítése a médiában
- Hírműsorok
- Reklám
- Folytatásos teleregény

d. Művészettörténet

Az érettségire bocsájtás feltételei:

Az adott tárgyból a tantervben szereplő valamennyi tanév anyagának teljesítése, az órákon való részvétellel és az itt megszerzett eredményekkel bocsájtható vizsgára a tanuló; avagy félévenkénti osztályozó vizsgán megszerzett két lezárt tanítási évvel.

A középszintű érettségi vizsga témakörei:

- Vizuális eszközök fajtáinak felismerése és helyes használata a képelemzések során
- Művészeti technikák
- A tömegkommunikáció és média eszközei
- Tárgy és környezetének kapcsolata
- Művészeti ágak, műfajok

- Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok és művészetföldrajzi területek
- Óskor művészete
- Mezopotámia művészete
- Egyiptom művészete
- Görög művészet
- Római művészet
- Ókeresztény művészet
- Bizánc és az iszlám világ művészete
- Népvándorláskor
- Román kor művészete
- Gótika művészete
- Reneszánsz művészet
- Barokk művészet
- Klasszicizmus és romantika művészete
- Realizmus
- Impresszionizmus és posztimpresszionizmus
- Századforduló művészete: szimbolizmus, szecesszió
- Avantgárd irányzatok a XX. század elején.
- A XX. századi építészet irányzatai
- Művészet a két világháború között
- Művészet a második világháború után

e. Utazás és Turizmus¹

Az Utazás és Turizmus érettségi vizsgatárgy középszinten tehető le.

Az érettségire bocsájtás feltételei:

11-12. évfolyamon $144 + 132 = 276$ iskolai tanóra a tanulmányi idő, az ezeken az elméleti és gyakorlati foglalkozásokon való résztvétellel és az itt megszerzett eredményekkel bocsájtható vizsgára a tanuló; avagy félévenkénti osztályozó vizsgán megszerzett két lezárt tanítási évvel.

A középszintű érettségi vizsga témakörei:

Kötelező modulok	Szabadon választható modulok
1.1. Az idegenforgalom jellemzői, fejlődési tendenciái	- Környezetvédelem és idegenforgalom
1.2. Az idegenforgalmat befolyásoló tényezők	2.1 Fenntartható fejlődés
1.3. A szervezett utak típusai	– Vállalkozás és marketing az idegenforgalomban

¹ Utazás és Turizmus vizsgatárgyból a 1013/14-es tanév május-júniusi vizsgaidőszakától csak a kötelezően választott vizsgatárgyon felüli, hatodik vizsgatárgyként lehet érettségi vizsgát tenni.

1.4. Szálláshelyek	3.1 Vállalkozási formák
1.5. Közlekedés	3.2 A turisztikai termék jellemzői
1.6. Vendéglátás	3.3 Marketing
1.7. Programszervezés	3.4 Vállalkozás indítása
1.8. Útlevel, vízum, biztosítás, pénz	– Falusi turizmus
	4.1 Falusi vendéglátás a múltban és jelenben
	4.2 A falusi vendéglátás jellegzetességei.

MATEMATIKA SZÓBELI ÉRETTSÉGI TÉMAKÖREI

- Halmazok, halmazműveletek, számhalmazok
- Logika, logikai műveletek
- Kombinatorika: permutációk, variációk, kombinációk
- Gráfok
- Gondolkodási módszerek
- Számelméleti feladatok, oszthatóság
- Algebrai műveletek, azonosságok
- Abszolút érték fogalma
- Hatványfogalom racionális kitevő esetén
- Hatványozás azonosságai
- Gyökvonás fogalma
- Gyökvonás azonosságai
- Logaritmus fogalma
- Logaritmus azonosságai
- Egy ismeretlenes egyenletek: elsőfokú, abszolút értékes, másodfokú, gyökös, exponenciális, logaritmikus, trigonometrikus
- Egyenlőtlenségek
- Egyenletrendszerek
- Szöveges feladatok
- Függvények ábrázolása, tulajdonságai, jellemzése
- Függvénytípusok: elsőfokú, abszolút értékes, tört, másodfokú, gyökös, exponenciális, logaritmikus, trigonometrikus
- Függvény-transzformációk
- Sorozatok: számtani, mértani, vegyes sorozatok
- Kamatos kamat
- Egyszerű síkgeometriai feladatok
- Összetett síkgeometriai feladatok
- Egyszerű térgeometriai feladatok
- Összetett térgeometriai feladatok
- Vektorok, vektorműveletek
- Hegyesszőgek szögfüggvényei
- Trigonometria, szögfüggvényfogalom általánosítása
- Szinusztétel, koszinusztétel

- Koordináta-geometriai alapok
- Egyenes egyenlete
- Kör egyenlete
- Statisztika: diagramok, statisztikai jellemzők
- Valószínűség-számítás: a klasszikus modell

Középszintű érettségi vizsga témakörei természettudományos tantárgyakból

A természettudományos tantárgyak közös jellemzője:

Írásbeli vizsga: központi írásbeli feladatsor

Kémia

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsor legalább 20 tételt tartalmaz. A tételek az érettségi vizsga követelményrendszerének egészét lefedi..

A tétel jellemzői

A szóbeli vizsgatétel két feladatot, A és B feladatokat, tartalmaz.

Az A feladat: Egy szerves, szervetlen vagy általános kémiai téma vagy témakör átfogó ismertetése.

A B feladat: Egy kísérlet végrehajtása és a tapasztalatok értelmezése
vagy

leírt kísérlet megadott tapasztalatainak értelmezése.

A két feladatnak eltérő témaköröket (pl. szerves és szervetlen vagy általános és szerves kémia) kell érinteniük.

A tételeknek utalnak a használható segédeszközökre.

Biológia

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A vizsgakövetelményekben megfogalmazott kompetenciák közül a szóbeli vizsga az alábbiakra helyezi a hangsúlyt:

- a rendszeres biológiai megfigyelések, egyszerű kísérletek elvégzésének, értelmezésének készsége,
- az ismeretek alapján az álláspont megfogalmazása, a mellette való érvelés képessége,
- a helyi, ill. regionális problémák ismerete,
- a biológiai ismeretek alkalmazásának képessége a helyes életmód kialakítása, a fontosabb betegségek és megelőzési módjaik, illetve a környezetvédelmi ismeretek összefüggésében.

A tételsor jellemzői

A tételsor legalább 20 tételből áll. Valamennyi tételhez két feladat - A) és B) - tartozik

A tétel jellemzői

Az A) feladat a vizsgázó választása szerint lehet
projektmunka bemutatása

vagy

laboratóriumi vizsgálat (a részletes követelményekben dőlt betűvel szedett lehetőségek közül)
vagy fajismerethez kapcsolódó feladat (ezek a lehetőségek 50-50% arányban szerepeljenek a
feladatok között). Ez utóbbi lehet

- növényfaj meghatározása és ökológiai igényeinek jellemzése a Növényismeret könyv
segítségével

vagy

- több állat-, illetve növényfaj morfológiai és ökológiai jellemzésének összevetése

vagy

- nemzeti park, természetvédelmi terület, ill. az iskolához közeli életközösség élővilágának
jellemzése segédanyag (például képanyag - videofilm, dia, fénykép, fajlista, térkép) alapján.

Ha a vizsgázó a projektmunkát választja, az elkészített munkát legkésőbb az írásbeli
vizsgaidőszak kezdetéig be kell adnia a vizsgabizottságot működtető intézménynek.

A B) feladat egy élet közeli probléma egészségtani, környezetvédelmi, ökológiai
vonatkozásairól szóló kifejtés.

A B) feladatokat az ember szervezete és egészsége, valamint a természet- és a környezet
védelme témakörből kell összeállítani. Amennyiben a téma ezt indokolja, a feladat igényeli a
vizsgázó véleményének megfogalmazását is tartalmazza.

Fizika

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia. Tartalmi arányai a következők:

Mechanika: 25%

Hőtan: 20%

Elektromágnesség: 25%

Atomfizika, magfizika: 20%

Gravitáció, csillagászat: 10%

Ezek az arányok csak hozzávetőlegesek, hiszen lehetnek olyan tételek, amelyek több
fejezethez is kapcsolódnak.

Az azonos fejezethez kötődő tételek különböző témaköröket tartalmazzanak.

A tételek legalább kétharmada tartalmaz kivitelezendő kísérletet vagy mérést.

A tétel jellemzői

A tétel tartalmazzon egy megadott szempontok szerint kifejtendő elméleti részt, egy ehhez kapcsolódó, lehetőség szerint elvégzendő kísérletet vagy mérést, illetve ennek jellegétől függően egy ezzel összefüggő egyszerű számítást.

A tétel kifejtéséhez tartozik a fizikatörténeti vonatkozások ismertetése is, erre a tétel szövege utal. A tétel megfogalmazása lehetőséget biztosít a vizsgázónak több altéma közül választást.

Ha a téma nem teszi lehetővé ténylegesen elvégezhető kísérlet vagy mérés beiktatását, akkor egy kísérleti vagy mérési eljárás

ismertetését vagy értékelését kapja feladatul valamilyen forrás segítségével (grafikon, táblázat, sematikus rajz,

videofelvétel, számítógépes szimuláció stb.).

Földrajz

Szóbeli vizsga

Vizsgázónként szükséges segédeszköz a középiskolai földrajzi atlasz. Az egyes feladatokhoz kapcsolódó esetleges

mellékletekről, szemelvényekről a vizsgabizottságot működtető intézmény gondoskodik.

A tételt a vizsgázónak önállóan, a szaknyelv használatával kell kifejtenie.

A szóbeli tételsor tartalmi jellemzői

A tételsor jellemzői

A tételsornak legalább 20 tételt kell tartalmaznia. A tételekben meg jelenik a követelményrendszerben meghatározott valamennyi témakör.

1. feladat - Általános természetföldrajz, a kontinensek, illetve Magyarország természetföldrajza

Témakör A feladatok száma 20 tétel esetén

Kozmikus környezetünk vagy térképi ismeretek 1

A geoszférák földrajza és környezeti problémáik 9

- Közetburok, földtörténet (4)

- Vízburok (2)

- Levegőburok (3)

Földrajzi övezetesség 4

A kontinensek természetföldrajza 2

Magyarország és tájainak természetföldrajza 4

2. feladat - Általános társadalomföldrajz, regionális társadalmi-gazdasági földrajz

Témakör A feladatok száma 20 tétel esetén

Népesség- és településföldrajz 3

A világ változó társadalmi-gazdasági képe 5

A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók,
országok és ország csoportok

Európa és a többi kontinens regionális földrajzi
jellegzetességei 5

Magyarország földrajza. Hazánk helye és kapcsolatai a
Kárpátmedencében és Európában 6

Globális környezeti problémák 1

A tétel jellemzői

A szóbeli tétel két feladatból áll:

- a tételek első feladata az általános természetföldrajzra vagy a kontinensek, illetve Magyarország

természetföldrajzára vonatkozik;

- a tételek második feladata általános társadalom földrajzi vagy regionális társadalmi-gazdasági földrajzi tartalmakhoz kapcsolódik.

A két feladat között tartalmi és területi átfedés nem lehet (pl. Magyarországra vonatkozó ismeretek csak az egyik feladatban kérdezhetők).

Német: a középszintű érettségi vizsga témakörei (KER B2 szinten)
1. Személyes vonatkozások, család A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai. Személyes tervek. Családi élet, családi kapcsolatok. A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
2. Ember és társadalom Emberök külső és belső jellemzése. Baráti kör. A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel. Női és férfi szerepek, ismerkedés, házasság. Ünnepek, családi ünnepek. Öltözködés, divat. Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők. Konfliktusok és kezelésük. Társadalmi szokások nálunk és a célországokban.
3. Környezetünk Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása). A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek. Növények és állatok a környezetünkben. Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben. Időjárás, éghajlat.
4. Az iskola Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat). Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága. Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei. Iskolai hagyományok.
5. A munka világa Diákmunka, nyári munkavállalás. Foglalkozások és a szükséges kompetenciák. Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás. Önéletrajz, állásinterjú.

6. Életmód

Napirend, időbeosztás.

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás).

Életünk és a stressz.

Ételek, kedvenc ételek, sütés-főzés.

Étkezés családban, iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben.

Gyakori betegségek, sérülések, baleset.

Gyógykezelés (orvosnál).

Életmód nálunk és a célországokban.

Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.

Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.

Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport.

Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet.

Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban.

Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

8. Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Nyaralás itthon, illetve külföldön.

Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Szálláslehetőségek (camping, ifjúsági szállás, szálloda, bérelt lakás vagy ház, lakáscsere stb.).

Turisztikai célpontok.

9. Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

10. Gazdaság és pénzügyek

Családi gazdálkodás.

Zsebpénz.

A pénz szerepe a mindennapokban.

Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank).

Fogyasztás, reklámok.

Célnyelv: az érettségi vizsga témakörei (KER B2 / C1 szinten)

1. Személyes vonatkozások, család

A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai).

Személyes tervek.

Családi élet, családi kapcsolatok.

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.

Egyén és család nálunk és a célországokban.

A család szerepe az egyén és a társadalom életében.

Családi munkamegosztás, szerepek a családban, generációk együttélése.

2. Ember és társadalom

A másik ember külső és belső jellemzése.

A tizenévesek világa: baráti kör, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Lázadás vagy alkalmazkodás; a tizenévesek útkeresése.

Az emberi kapcsolatok minősége, fontossága (barátság, szerelem, házasság).

Női és férfi szerepek.

Rászorulók segítése/Felelősségvállalás másokért.

Ünnepek, családi ünnepek, az ünnepek fontossága az egyén és a társadalom életében

Öltözködés, divat, az öltözködés mint a társadalmi hovatartozás kifejezése.

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők.

Előítéletek, társadalmi problémák és azok kezelése.

Konfliktusok és kezelésük.

Társadalmi viselkedésformák, társadalmi szokások nálunk és a célországokban.

A fogyasztói társadalom, reklámok.

Törvény és rend.

3. Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása).

A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.

A lakóhely és környéke fejlődésének problémái.

A városi és a vidéki élet összehasonlítása.

Növények és állatok a környezetünkben.

A természet és az ember harmóniája.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért, vagy a természet

megóvásáért, fenntarthatóságáért?

A környezetvédelem lehetőségei és problémái.

Időjárás, éghajlat.

Globális kihívások.

4. Az iskola

Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat).

Iskolatípusok és iskolarendszer Magyarországon és más országokban.

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.

Az ismeretszerzés különböző módjai.

A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.

Az internet szerepe az iskolában, a tanulásban.

Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok nálunk és a célországokban.

5. A munka világa

Diákmunka, nyári munkavállalás, munkanélküliség.

Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.

A munkavállalás körülményei, lehetőségei itthon és más országokban, divatszakmák.

6. Életmód

Napirend, időbeosztás.

Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás).

Az étkezési szokások, ételspecialitások hazánkban és más országokban.

Életünk és a stressz.

Étkezési szokások a családban.

A kulturált étkezés feltételei, fontossága.

Ételek, kedvenc ételek.

Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben.

Gyakori betegségek, sérülések, baleset.

Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak).

A gyógyítás egyéb módjai.

Életmód nálunk és a célországokban.

Függőségek, szenvedélybetegségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).

7. Szabadidő, művelődés, szórakozás

A szabadidő jelentősége az ember életében.

Szabadidős elfoglaltságok, hobbik.

A művészet szerepe a mindennapokban: színház, mozi, koncert, kiállítás stb..

Tömegkommunikációs eszközök és hagyományos művelődési formák.

Szabadidősport, élsport, veszélyes sportok: sportolás, kedvenc sport, iskolai sport.

Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet.

Az infokommunikáció szerepe a mindennapokban; a könyvek, a média és az internet szerepe, hatásai.

Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

8. Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

A motorizáció hatása a környezetre és a társadalomra.

Nyaralás itthon, illetve külföldön.

Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Turisztikai célpontok.

Az idegenforgalom jelentősége.

Célnyelvi kultúrák.

9. Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

A tudományos és technikai fejlődés pozitív és negatív hatása a társadalomra, az emberiségre.

A világháló a tanulásban, szakmában, szabadidőben

Rádiótelefon és elektronikus levelezés, a média hatása a tömegekre, médiaetika.

Az orvostudomány fejlődése (klónozás, géntechnika stb.).

10. Gazdaság és pénzügyek

Családi gazdálkodás.

A pénz szerepe a mindennapokban.

Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank).

Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.

Pénzkezelés a célnyelvi országokban.

Az Európai Unió tagországai és az unió szervezete, Magyarország és az EU.
Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzete.

Célnyelvi civilizáció: a középszintű érettségi vizsga témakörei

1. A célnyelvi országok természetföldrajza

A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő elhelyezése.

Az éghajlat és az időjárás változásának és a célnyelvi országok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve.

Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.

Nemzeti jelképek (zászlók, címerek) és szimbolikájuk értelmezése.

Népességi adatok (lakosságszám, népsűrűség) elemzése térkép alapján.

A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai.

A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.

2. A célnyelvi országok gazdasága

A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése.

A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele.

Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás).

A célországok kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása.

A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele.

A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése.

Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között.

Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.

3. A célnyelvi országok politikai berendezkedése

A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése.

A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend.

A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére.

Politikai események elemzése és értelmezése segítséggel és önállóan, következtetések levonása.

4. A célnyelvi országok társadalmi viszonyai

A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására.

A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviseltek); munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások).

Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról.

Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése.

A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban.

A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása.

A célnyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.

5. Hagyományok, szokások, életmód

A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése.

A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára.

A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása.

A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.

6. Környezetvédelem

A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Energiaforrások. Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem.

Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás).

A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás).

A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai.

A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.

7. Tömegkommunikáció, média

A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban.

A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva.

A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.

A reklámok etikusságának vizsgálata.

A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése.

A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban.

Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.

8. Sport

Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban.

A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban.

Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe.

Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon.

A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása.

Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkból származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása.

Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása.

Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai).

A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).

9. Tudományok

Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom).

A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása.

Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.

10. Irodalom, történelem, művészetek

A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus).

A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművészeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása.

A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása.

Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven.

A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása.

A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása.

A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven.

A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban.

A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban.

Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.

Evangélikus Hittan érettségi tartalmi követelményei

Középszint

Témakör	Követelmények
1. Biblia	
Ószövetség	A világ teremtése, bűnbeesés, Kain és Ábel, Noé, Bábel története; Az Őstörténet mint hitvallás; Ábrahám, Izsák, Jákob, József története; Izrael népe Egyiptomban, Mózes élete, a kivonulás; A pusztai vándorlás eseményei, a törvény; Honfoglalás, Józsué Izrael bírái (Gedeon, Sámson, Sámuel) A királyság: Saul, Dávid, Salamon; Nátán próféta; Izrael kettészakadása, a kettős királyság; Próféták: Illés, Ámós, Hóseás, Ézsaiás, Mikeás; A prófétaág jellemzői; A jósiási reform, Jeremiás próféta; Jeruzsálem pusztulása, a babiloni fogság, a fogság prófétái: Ezékiel, II. Ézsaiás; A fogságból való hazatérés, Ezsdrás, Nehémiás, Haggeus és Zakariás. A zsoltárok könyve, a héber költészet jellemzői; A bölcsességirodalom, Példabeszédek és Jób könyve;
Újszövetség	Jézus születése, a 12 éves Jézus; Keresztelő János személye és szerepe; Jézus megkeresztelése, megkísértése; Tanítványok Jézus tanítása, gyógyításai, csodái; Hegyi beszéd, Miatyánk, A nagy parancsolat, Példázatok; Péter vallástétele, Jézus megdicsőülése; Jeruzsálemi bevonulás, a nagyhét eseményei, Jézus elfogatása, halála; Jézus feltámadása, mennybemenetel, pünkösöd;
Kortörténeti ismeretek	Jézus és az apostolok korának történeti háttere Palesztina földrajza, néprajza - a mindennapi élet Jézus korában; A vallási élet;
Alapvető ószövetségi és újszövetségi	Az Ószövetség szövegének keletkezése, az ószövetségi történetírás;

bevezetéstudományi ismeretek	Az Ószövetségi kánon kialakulása, a héber és az alexandriai kánon. Az Újszövetség szövegének kialakulása, őskeresztény irodalmi formák; Az Újszövetségi kánon kialakulása A Biblia, mint Isten Igéjét tartalmazó mű
2. Egyháztörténet	
Krisztus egyházának születése	A kereszténység lényege, gyülekezet fogalma; A missziós parancs; Az első gyülekezetek kialakulása, élete; Pál apostol; Keresztényüldözések; Apostoli atyák és egyházatyák;
A kereszténység államvallássá válása	Nagy Konstantin; Egyetemes zsinatok és egyetemes hitvallások; A nyugati egyházatyák; A pápaság kialakulása; Remeteség és szerzetesség kialakulása;
A középkor egyháza	Torzulások és Cluny reform; A nagy egyházszakadás; Keresztes hadjáratok; Szerzetesrendek és lovagrendek kialakulása; Skolasztika és misztika; A középkori egyház válsága, reformgondolatok;
A magyar egyház kialakulása	A kereszténység felvétele, Szent István államalapítása; A magyar egyház a középkorban, a keresztény műveltség;
A reformáció	Luther Márton élete, személyes vívódásai, a Szentírás válasza; Luther küzdelme az egyház tanításának tisztaságáért: a 95 tétel, viták, vitairatok, Luther teológiájának alapgondolatai, az evangélikus hitvallások; Kiközösítés és birodalmi átok; Birodalmi gyűlések: Worms, Speier, Augsburg - vallásbéke; A reformáció irányzatai: Zwingli, Kálvin; Reform a katolikus egyházban: a tridenti zsinat, a jezsuita rend;
A reformáció Magyarországon	A reformáció kezdete és terjedése a három részre szakadt országban; Vallásszabadság Erdélyben; Jelentős magyar reformátorok; Bibliafordítás; A helvét irány terjedése; A magyarországi ellenreformáció kezdetei;
Értelmes kegyesség	Ortodoxia, pietizmus, felvilágosodás Európában; Hit és cselekedet, hit és értelem - a teológia és a tudomány szembeállításának téves volta.
Magyar felvilágosodás és pietizmus	A gyászos évtized, Artikuláris gyülekezetek kora; Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc küzdelmei; A pietizmus és a felvilágosodás követői Magyarországon; II. József türelmi

	rendelete;
A 19. század: forradalmak és elvilágiasodás	A francia forradalom és következményei, egyház és társadalom különválása; Ébredési mozgalmak az evangélikus egyházban, bel- és külmisszió;
A magyar evangélikus egyház a 19. században	Az egyház és állam viszonya, katolikus restaurációs törekvések; Az egyház belső élete; Az evangélikus egyház az 1848-49-es szabadságharcban; Az elnyomás évei, protestáns páten.
A kereszténység útkeresése a modern világban	Világháborúk és következményeik, egyházak a totális diktatúrákban; A keresztény ökumené a 20. században; Egyházak világtanácsa, Lutheránus Világszövetség; II. Vatikáni zsinat
Evangélikus egyház a 20. századi Magyarországon	A hazai evangélikusság megfogyatkozása; Egyházi élet a két világháború között; Küzdelem a diktatúrákkal, egyház a "puha diktatúrában"
3. Dogmatika	
A hit alapkérdései	Hit, kinyilatkoztatás, Szentírás, hitvallás; Krisztus evangéliuma
Hit Istenben	Isten személye, a Szentháromság; A teremtés, a bűn: a teremtetől való elfordulás; A világot megtartó, gondviselő Isten, az Atya;
Jézus a Krisztus	A testté lett Ige, a Názáreti Jézus; Kereszt és feltámadás; A megváltó Jézus Krisztus, megbékélés Istennel; Megigazulás egyedül kegyelemből, hit által; Isten országa, Krisztus örök uralma;
A Szentlélek közössége	A megszentelő Lélek; Az egyház közössége; A Szentségek: keresztség és úrvacsora; Hivatás, egyházi szolgálat;
4. Az egyházi esztendő	
Az egyházi esztendő ünnepei, az ünnepek gyökerei, jelentősége; Az ünnepek liturgiája	Ádvent, Karácsony, Óév, Újév, Vízkereszt, Böjt, Virágvasárnap, Nagycsütörtök, Nagypéntek, Húsvét, Mennybemenetel, Pünkösd, Szentháromság ünnepe, Szentháromsági vasárnapok, A reformáció ünnepe;
5. Etika	
A jézusi etika	hit és cselekedetek, a Lélek gyümölcsei
Az ember helye a világban	Képességek, adottságok, Istentől való meghatározottság, kiválasztás; Önismeret, az ember szabadsága és felelőssége önmagáért; Lelkiismeret; A szeretet parancsa; Közösség, elfogadás; Önzés, önzetlenség, önmegvalósítás; A szentek közössége;
Felelősségünk a teremtett világ, az élet védelme és	Felelősség a természetért; A tudomány lehetőségei és korlátai, génebézés, klónozás; Abortusz, Eutanázia

embertársaink iránt	
A keresztény etika normái a családi élet, munka és társadalmi élet területén	A nemek egyenlősége, különbözősége, a nemi szerepek; sexus, eros, agape, filia; A házasság rendje; a válás; A szenvedés és a halál; Hivatás, elhívás, szolgálat; A lutheri munkaértelmezés; Az egyén jogai és kötelességei a társadalomban, a társadalom kötelességei az egyén felé; Deviáns viselkedésformák;
6. Világvallások	
A történelmi Isten-kinyilatkoztatás vallásai	A zsidó vallás gyökerei, a judaizmus kialakulása, a zsidó identitás, az élő törvény, az élet ritmusa, a zsinagóga szerepe, szent helyek és jelképek; Az iszlám eredete, forrásai, Mohamed személye, tanítása, elképzelések Allahról, a Korán szerepe az iszlám életben, az iszlám törvény: a saría, a hagyomány: a szunna, vallási kötelezettségek, vallásgyakrolat, az iszlám terjedése napjainkban; A kereszténység helyzete a világvallások között, keresztény felekezetek;
Az örök világtörvény vallásai	A hinduizmus gyökerei, Védizmus, brahmanizmus, legnépszerűbb istenek és istennők, a vallásos élet, a szent szövegek, kasztok, a karma, halál és újraszületés, a megszabaduláshoz vezető ösvények; A buddhizmus eredete, Buddha személye, mennyei lények, a dharma, a Nirvánához vezető ösvény, szent helyek és ünnepek, a buddhizmus terjedése.
Mai vallási áramlatok	A New Age; Az új vallási irányzatok kialakulásának okai, különbség ökumené és szinkretizmus között;
7. Kompetenciák	
szövegértelmezés	A tanuló számára ismert ószövetségi vagy újszövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének kifejtése, a szöveg műfajának meghatározása; Valamely jelentős egyháztörténeti eseményhez kötődő forrás elemzése; Hitvallási irat részletének értelmezése a bibliai és dogmatikai ismeretek birtokában.
esetelemzés	Etikai kérdések, mai problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása a bibliai tanítás fényében.

Emelt szint

Témakör	Követelmények

1. Biblia	
Ószövetség	A világ teremtése, bűnbeesés, Kain és Ábel, Noé, Babel története; Az Óstörténet mint hitvallás; Ábrahám, Izsák, Jákob, József története; Izrael népe Egyiptomban, Mózes élete, a kivonulás; A pusztai vándorlás eseményei, a törvény; Honfoglalás, Józsué Izrael bírái (Gedeon, Sámson, Sámuel) A királyság: Saul, Dávid, Salamon; Nátán próféta; Izrael kettészakadása, a kettős királyság; Próféták: Illés, Ámós, Hóseás, Ézsaiás, Mikeás; A prófétaág jellemzői; A jósiási reform, Jeremiás próféta; Jeruzsálem pusztulása, a babiloni fogság, a fogság prófétái: Ezékiel, II. Ézsaiás; A fogságból való hazatérés, Ezsdrás, Nehémiás, Haggeus és Zakariás. A zsoltárok könyve, a héber költészet jellemzői; A bölcsességirodalom, Példabeszédek és Jób könyve; Apokaliptika: Dániel könyve A bibliai történetírás
Az intertestamentális kor	Perzsa uralom, Ptolemaioszok és Szeleukidák, Hasmoneus királyság, Júdea a Római Birodalomban: Nagy Heródes
Újszövetség	Jézus születése, a 12 éves Jézus; Keresztelő János személye és szerepe; Jézus megkeresztelése, megkísértése; Tanítványok; Jézus tanítása, gyógyításai, csodái; Hegyi beszéd, Miatyánk, A nagy parancsolat, Példázatok; Péter vallástétele, Jézus megdicsőülése; Jeruzsálemi bevonulás, a nagyhét eseményei, Jézus elfogatása, halála; Jézus feltámadása, mennybemenetel, pünkösöd; Az újszövetségi levelek fontosabb témái, tanítása Isten és ember viszonyáról, a megváltásról, a gyülekezet életéről, a keresztény ember életéről, a keresztény reménységről.
Kortörténeti ismeretek	Jézus és az apostolok korának történeti háttere Palesztina földrajza, néprajza - a mindennapi élet Jézus korában; A vallási élet - a palesztinai zsidóság szellemi irányzatai, a hellenizmus és a rómaiak vallása;
Alapvető ószövetségi és újszövetségi bevezetéstudományi ismeretek	Az Ószövetség szövegének keletkezése, az ószövetségi történetírás; Az Ószövetségi kánon kialakulása, a héber és az alexandriai kánon. Septuaginta; A holt tengeri tekercsek felfedezése és

	jelentőségük; Az Újszövetség szövegének kialakulása, őskeresztény irodalmi formák; evangéliumok, levelek, apokaliptika; Az Újszövetségi kánon kialakulása, korai kánonok; Fontosabb újszövetségi kéziratok; Vulgata; A Biblia irodalmi műfajai; A Biblia mint Isten Igéjét tartalmazó mű;
2. Egyháztörténet	
Krisztus egyházának születése	A kereszténység lényege, gyülekezet fogalma; A missziós parancs; Az első gyülekezetek kialakulása, élete; Pál apostol élete, missziós tevékenysége; Zsidókeresztények és pogánykeresztények; Keresztényüldözések; Tévtanok és eretnokségek az I-III. században; Apostoli atyák és egyházatyák;
A kereszténység államvallássá válása	Nagy Konstantin; Egyetemes zsinatok és egyetemes hitvallások; A nyugati egyházatyák, Augustinus; A pápaság kialakulása; Remeteség és szerzetesség kialakulása, Nursiai Benedek Regulája; A pogány népek térítése
A középkor egyháza	Torzulások és Cluny reform; A nagy egyházszakadás; Invesztitúra háborúk; Keresztes hadjáratok; Szerzetesrendek és lovagrendek kialakulása; Skolasztika (Aquinoi Tamás) és misztika (Clairvaux-i Bernát); A középkori egyház válsága, reformgondolatok (Wyclif, Husz, Kempis Tamás, Savonarola); Humanizmus és reneszánsz (Erasmus);
A magyar egyház kialakulása	A kereszténység felvétele, Szent István államalapítása; A magyar egyház a középkorban, a kereszténység megszilárdítása az Árpád-házi királyok alatt, a keresztény műveltség; A huszitizmus Magyarországon;
A reformáció	Luther Márton élete, személyes vívódásai, a Szentírás válasza; Luther küzdelme az egyház tanításának tisztaságáért: a 95 tétel, viták, vitairatok; Luther teológiájának alapgondolatai, az evangélikus hitvallások;

	Kiközösítés és birodalmi átok; Birodalmi gyűlések: Worms, Speier, Augsburg - vallásbéke; Luther és a parasztháború; Schmalkaldeni szövetség; Az istentisztelet és a keresztény élet változásai; A reformáció irányzatai: Zwingli, Kálvin, anglikán egyház, anabaptisták, antitrinitáriusok; Reform a katolikus egyházban: a tridenti zsinat, a jezsuita rend, Loyolai Ignác;
A reformáció Magyarországon	A reformáció kezdete és terjedése a három részre szakadt országban; Vallásszabadság Erdélyben; Jelentős magyar reformátorok, magyar hitvallások; Bibliafordítás, protestáns kultúra (iskolák, nyomdák); A helvét irány terjedése, antitrinitarizmus; A magyarországi ellenreformáció kezdetei: Telegdi, Pázmány, fegyveres hitvédelem;
Értelmes kegyesség	Ortodoxia, pietizmus, felvilágosodás Európában; Hallei pietizmus jelentősebb alakjai; Deizmus és ateizmus, a természetes vallás; Hit és cselekedet, hit és értelem - a teológia és a tudomány szembeállításának téves volta.
Magyar felvilágosodás és pietizmus	A gyászos évtized, Artikuláris gyülekezetek kora; Thököly Imre és II. Rákóczi Ferenc küzdelmei; I Lipót, III. Károly, Mária Terézia; A pietizmus és a felvilágosodás követői Magyarországon; II. József türelmi rendelete és hatása;
A 19. század: forradalmak és elvilágiasodás	A francia forradalom és következményei, egyház és társadalom különválása; Ébredési mozgalmak az evangélikus egyházban, bel- és külmiszió; Schleiermacher; A pápai hatalom megerősödése, új dogmák;
A magyar evangélikus egyház a 19. században	Az egyház és állam viszonya, katolikus restaurációs törekvések; Az egyház belső élete, Pesti zsinat, Mária Dorottya; Az evangélikus egyház az 1848-49-es szabadságharcban, Haubner Máté, Rázga Pál, Székács József; Az elnyomatás évei, protestáns pátens.
A kereszténység útkeresése a modern világban	Világháborúk és következményeik, egyházak a totális diktatúrákban; Dietrich Bonhoeffer; A keresztény ökumené a 20. században; Egyházak világtanácsa, Lutheránus Világszövetség; II. Vatikáni zsinat

	A protestáns teológia a 20. században: Barth, Bultmann, Tillich, Schweitzer;
Evangélikus egyház a 20. századi Magyarországon	A hazai evangélikusság megfogatkozása; Egyházi élet a két világháború között; Küzdelem a diktatúrákkal, egyház cl "puha diktatúrában"; Ordass Lajos; A Káldy-korszak, diakóniai teológia; Új lehetőségek 1989-től.
3. Dogmatika	
A hit alapkérdései	Hit, kinyilatkoztatás, Isten megismerhetősége; Szentírás, hitvallás; Krisztus evangéliuma; A személyes megtapasztalás szerepe;
Hit Istenben	Isten személye, a Szentháromság; A teremtés, a bűn: a teremtőtől való elfordulás; A világot megtartó, gondviselő Isten, az Atya; Az ember helye, feladata a teremtésben; Isten megszólítható;
Jézus a Krisztus	A testté lett Ige, a Názáreti Jézus; Kereszt és feltámadás; A kereszt teológiája; A megváltó Jézus Krisztus, megbékélés Istennel; Megigazulás egyedül kegyelemből, hit által; Isten országa, Krisztus örök uralma; Ítélet, üdvösség, kárhozat; Isten megtapasztalható szeretete;
A Szentlélek közössége	A megszentelő Lélek; Az egyház közössége; A Szentségek: keresztség és úrvacsora; Hívás, egyházi szolgálat;
4. Az egyházi esztendő	
Az egyházi esztendő ünnepei, az ünnepek gyökerei, jelentősége; Az ünnepek liturgiája;	Advent, Karácsony, Óév, Újév, Vízkereszt ünnepe; Böjt, Virágvasárnap, Nagycsütörtök, Nagypéntek, Húsvét vasárnap, Mennybemenetel, Pünkösd; Szentháromság ünnepe, Szentháromsági vasárnapok; A reformáció ünnepe; Passiói istentisztelet, feltámadási istentisztelet; Aratási hálaadó ünnep; Istentiszteletek nemzeti ünnepeinken;
5. Etika	
A jézusi etika	hit és cselekedetek; a Lélek gyümölcsei;
Az ember helye a világban	Képességek, adottságok, Istentől való meghatározottság, kiválasztás; Önismeret, az ember szabadsága és felelőssége önmagáért; Lelkiismeret; A szeretet parancsa; Közösség, elfogadás; Önzés, önzetlenség, önmegvalósítás;

	A szentek közössége;
Felelősségünk a teremtett világ, az élet védelme és embertársaink iránt	Felelősség a természetért; A tudomány lehetőségei és korlátai, génsebészet, klónozás; Abortusz, Eutanázia
A keresztény etika normái a családi élet, munka és társadalmi élet területén	A nemek egyenlősége, különbözősége, a nemi szerepek; sexus, eros, agape, filia; A házasság rendje; a válás; A szenvedés és a halál; Hivatás, elhívás, szolgálat; A lutheri munkaértelmezés; Az egyén jogai és kötelességei a társadalomban, a társadalom kötelességei az egyén felé; Deviáns viselkedésformák;
6. Világvallások	
A történelmi Isten-kinyilatkoztatás vallásai	A zsidó vallás gyökerei, a judaizmus kialakulása, a zsidó identitás, az élő törvény, az élet ritmusa, a zsinagóga szerepe, szent helyek és jelképek; Az iszlám eredete, forrásai, Mohamed személye, tanítása, elképzelések Allahról, a Korán szerepe az iszlám életben, az iszlám törvény: a saría, a hagyomány: a szunna, vallási kötelezettségek, vallásgyakorlat, az iszlám terjedése napjainkban; A kereszténység helyzete a világvallások között, keresztény felekezetek;
Az örök világtörvény vallásai	A hinduizmus gyökerei, Védizmus, brahmanizmus, legnépszerűbb istenek és istennők, a vallásos élet, a szent szövegek, kasztok, a karma, halál és újraszületés, a megszabaduláshoz vezető ösvények; A buddhizmus eredete, Buddha személye, mennyei lények, a dharma, a Nirvánához vezető ösvény, szent helyek és ünnepek, a buddhizmus terjedése. Konfucianizmus és taoizmus: az ősi kínai vallás, az ősök kultusza, Jin és Jang, a taoizmus, Konfuciusz tanai; Sintoizmus: Ősök kultusza, a természet tisztelete, szent helyek, szertartások, zen buddhizmus.
Mai vallási áramlatok	Jehova tanúi, a Szcientológia egyház, A New Age Az új vallási irányzatok kialakulásának okai, különbség ökumené és szinkretizmus között;
7. Egyházismeret	
Egyházunk mai élete	A Magyarországi Evangélikus Egyház életének főbb változásai a fordulat óta; A MEE felépítése, főbb szolgálati területei; Egyházunk, gyülekezeteink ifjúsági munkája

Egyházzene	Az evangélikus egyházzene jelentősége a reformációtól kezdve (Luther, Schütz, Bach); Az Evangélikus énekeskönyv legismertebb, vagy történelmi-teológiai szempontból kiemelkedő énekei;
A szűkebb közösség	A tanuló gyülekezetének, iskolájának története, mai élete
8. Kompetenciák	
Szövegértelmezés	A tanuló számára ismert ószövetségi vagy újszövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének kifejtése, a szöveg műfajának meghatározása; Valamely jelentős egyháztörténeti eseményhez kötődő forrás elemzése, adott korba illesztése; Hitvallási irat részletének értelmezése a bibliai és dogmatikai ismeretek birtokában.
Esetelemzés	Etikai kérdések, mai problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása a bibliai tanítás fényében.
Szaknyelv alkalmazása	Vallási, vallástörténeti, egyháztörténeti fogalmak azonosítása, helyes használata
Tájékozódás térben és időben	Vallástörténeti, egyháztörténeti események térben és időben való elhelyezése, események időrendbe állítása.

A vizsga értékelése

A középszintű szóbeli vizsga 50 pontot ér. Az A kérdésre adott válasz 30, a B kérdésre adott felelet 20 pont. Ebből számítandó az érettségi végső jegye.

Elégtelen a szóbeli vizsga akkor, ha a tanuló a két kérdés egyike kapcsán sincs tisztában az alapvető fogalmakkal, eseményekkel, személyekkel, ha a tanár segítő kérdéseire sem tud felelni.

Közepes lehet legfeljebb a vizsga eredménye akkor, ha a tanuló önállóan csak nagyon keveset mond el, állandóan szüksége van a tanár segítő kérdéseire.

Jeles a jegy akkor, ha a tanuló képes önállóan, összefüggő gondolatokban ismertetni válaszát, használja a megfelelő szaknyelvet, logikusan építi be válaszába a felkészülésnél használt segédanyagot.

Ezekén túlmenően a felelet értékelése a szokásokhoz igazodva történik.

Emelt szintű vizsgán az írásbeli és a szóbeli vizsga összpontszámából számítható a végső jegy.

Az emelt szintű szóbeli vizsga 70 pontot ér. Az A kérdésre 45, a B-re 25 adható.

Az emelt szintű írásbeli vizsgán 80 pont érhető el. A tesztlap értékelése során kapott összpontszámot felezni kell, így kapjuk az írásbeli vizsga pontszámeredményét.

A vizsga összpontszáma tehát $70 + 80 = 150$ pont.

Emberismeret és etika középszintű érettségi témakörök

TÉMAK	
	Középszint
1. Az emberi természet	Tegyen különbséget a biológia, a történelem, a pszichológia és az etika emberfogalma között. Értelmezze a „gondolkodó lény”, „társas lény”, „alkotó ember” kifejezéseket.
2. Az erkölcsi lény	Ismertesse az erkölcsi személyiség kialakulásának folyamatát az egyén szocializációja során, a példa- és szabálykövetéstől a tudatos meggyőződésen alapuló lelkiismereti döntésig.
3. Az erkölcsi cselekedet	Értelmezze ezeket a fogalmakat: szokáserkölc, tekintélyelv, lelkiismereti szabadság, konszenzus. Értelmezze a következő ellentétpárokat a cselekedet erkölcsi megítélése szempontjából: eszköz - cél, szándék - következmény, magánérdek - közjó. Értelmezze a tetteinkért, illetve a másokért viselt felelősség fogalmát.
4. Az etika megalapozása	Értelmezze ezeket a fogalmakat: meggyőződés, hit, kétely, nyitottság, türelem, előítélet. Magyarázza meg, miként egyeztethető össze az erkölcsi ítélet egyetemesség-igénye a lehetséges jó életformák sokféleségével.
5. Az erények és a jellem	Mutassa be az európai civilizációban legáltalánosabban elfogadott alapértékeket. Ismertesse a velünk született adottságok, a körülmények, a helyes önismeret, az önfegyelem és az önnevelés szerepét a jellem fejlődésében. Értékelje az őszinteség erkölcsi jelentőségét.
6. Társas kapcsolatok	Mutassa be a versengés, illetve a kölcsönös segítség jelentőségét a természetben és a társadalomban. Értelmezze a szülő-gyermek kapcsolat jellegzetes erkölcsi problémáit. Értelmezze az ösztönök, az érzelmek és az erkölcsi tudatosság szerepét a nemi párkapcsolatban. Keressen példákat a házasság erkölcsi konfliktusaira. Értelmezze az összefüggést az alábbi fogalmak között: barát/ellenfél, szeretet/gyűlölet, béke/harc, következetesség/megbocsátás.
7. Erkölcs és társadalom	Tegyen különbséget erkölcs és jog, illetve erkölcsi és politikai közösség között. Foglaljon állást az emberi alapjogok és kötelességek természetéről folyó vitában. Érveljen a szólás szabadsága, illetve korlátozása mellett és ellen, pl. a gyűlöletkeltő beszéd, a nyilvános rágalmazás, a hazug reklám, a szeméremszétszórt ábrázolás esetében. Keressen példát az egyéni lelkiismeret, a család és a társadalom/állam érdekessége közötti lehetséges konfliktusokra (pl. családon belüli erőszak).

	Értelmezze gazdasági szemlélet és etika viszonyát. Ismertesse a hazaszeretet erkölcsi megítélése körüli vitában kialakult főbb álláspontokat és érveket. Jellemezze a más közösségekkel, illetve a társadalmi kisebbségekkel kapcsolatos etikus magatartás főbb vonásait, a többség-kisebbség konfliktusok természetét.
8. Vallás és erkölcs	Értelmezze az ember megkülönböztetett léthelyzetét és felelősségét az Ó- és Újszövetség alapján. Értelmezze a szeretet jelentőségét a zsidó-keresztény hagyományban, és ennek hatását az európai erkölcsi gondolkodásra. Értelmezze a személyes gondviselésbe vetett hit szerepét az individuális etika kibontakozásában.
9. Korunk erkölcsi kihívásai	Ismertessen néhány, a tudományos-technológiai haladással kapcsolatos erkölcsi problémát (géntechnológia, atomenergia, eutanázia, abortusz stb.). Mutassa meg, miként vezet a technológia fejlődése és a globalizáció az emberi felelősség megváltozott dimenzióinak felismeréséhez. Ismertesse, milyen tényezők hatására vált a női és férfi szerepek kérdése közéleti témává korunkban. Mutassa be a pazarló gazdálkodás néhány környezeti, társadalmi, és kulturális következményét. Ismertesse, milyen etikai dilemmákat vet fel az ember-állat viszony, értelmezze ezeket az állattartás és az állatok hasznosításának különféle területein.

AZ ÉNEK - ZENE ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI

Középszint

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
1. Éneklés és zenetörténet	
Népzene	Húsz magyar népdal, valamint két különböző nemzetiségi és két más nép népdalának előadása emlékezetből. A magyar népdalok stílusának, szerkezetének, formájának, hangsorának, hangkészletének, előadási módjának ismerete. A műfajokhoz kapcsolódó népi hangszerek ismerete és felismerése. A tanult népdalokhoz kapcsolódó népszokások ismerete.
Műzene	A zenetörténeti korszakok általános jellemzése, zenei műszavak, előadási jelek; a tanult zeneszerzők életútjának vázlatos ismertetése és főbb műveik megnevezése. Társművészeti összefüggések bemutatása (irodalom, képzőművészet, tánc, színház).
Középkor	Egy szillabikus gregorián dallam éneklése latin szöveggel, emlékezetből. A gregorián zene általános jellemzése.
Reneszánsz	Egy trubadúr dallam előadása szöveggel emlékezetből. Egy históriás ének szöveges megszólaltatása emlékezetből. Vokális műfajok felsorolása, a műfaji jellemzők meghatározása (mise, motetta, madrigál) A magyarországi reneszánsz zene általános bemutatása.
Barokk	A reneszánsz korszak jellemző hangszereinek felsorolása. Egy korál dallam éneklése magyar szöveggel, emlékezetből. Egy könnyebb ária vagy dal szöveges éneklése kottából, tanári zongorakísérettel Korál, passió, oratórium, kantáta, a barokk opera meghatározása. Zenei formák: rondó, variációk értelmezése. Hangszeres műfajok: concerto, concerto grosso, szvit, prelúdium, fuga értelmezése. A barokk zenekar összetételének és jellemző hangszereinek felsorolása.

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
Bécsi klasszika	Egy bécsi klasszikus dal bemutatása szöveggel emlékezetből, tanári zongorakísérettel. Egy magyar szöveges verbunkos dallam éneklése emlékezetből A _____ periódus _____ fogalma. Két-, ill. háromtagú formák meghatározása. Jellemző műfajok általános bemutatása: szonáta, vonósnégyes, szimfónia, klasszikus versenymű, opera. A klasszikus szimfonikus zenekar összetételének meghatározása. A magyar verbunkos zene jellemzői a XVIII. században, kiemelkedő mesterek megnevezése Periódus terjedelmű, modulálás nélküli zenei idézet lapról olvasása szolmizálva (2# - 2b-ig)
Romantika	Egy romantikus dal előadása szöveggel emlékezetből, , tanári zongorakísérettel. A romantikus dal jellegzetes vonásainak ismerete. A programzene jellemzése. A szimfonikus költemény műfaji meghatározása. A nemzeti romantika jellemzése. Liszt Ferenc és Erkel Ferenc életútjának vázlatos ismertetése, főbb műveinek felsorolása.
Századforduló	Egy zenemű részletének éneklése kottából szolmizálva. A zenei impresszionizmus bemutatása (melodika, ritmika, hangkészlet, hangszerelés).
XX. századi és kortárs zene	Egy – egy téma éneklése szolmizálva kottából Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből. Bartók Béla és Kodály Zoltán életművének bemutatása (életút, főbb művek). A XX. század főbb zenei irányzatainak megnevezése. Kortárs magyar szerzők és főbb műveik felsorolása. Az amerikai zene fejlődésének, a dzsessz és hatásának leíró jelegű bemutatása.
2. Zenefelismerés	
Népzene Reneszánsz Barokk	A zenefelismerési feladatban nyolc hangzó (CD-n vagy hangkazettán rögzített) zenei szemelvényt kell felismerni. Feladattípustól függően kell meghatározni a népi hangszerek, a korszak, a zeneszerző, a mű és a műfaj nevét. A válogatás tanult anyagból legyen az alábbi szerzőktől. Népi hangszerek: furulya, duda, citera, tekerő, cimbalom Josquin des Pres, Tinódi Lantos Sebestyén. J. S. Bach, Händel

Kompetenciák/ Témakörök	Követelmények
Bécsi klasszika	Haydn, Mozart, Beethoven.
Romantika	Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Verdi, Muszorgszkij
Századforduló	Ravel.
XX. századi és kortárs zene	Bartók, Kodály, Gershwin, Orff
3. Dallamátírás	
	Egy egyszólamú, hangnemben maradó, periódus terjedelmű dallam átírása betűkottából a vonalrendszerbe violinkulcsban, 2# - 2b előjegyzési körben.

Testnevelés

A középszintű szóbeli vizsga témakörei (forrás: Nefmi.hu):

1. A magyar sportsikerek

Legalább 5 magyar olimpiai bajnok megnevezése sportágával együtt. Egy, a választott helyi tantervben szereplő sportágban, az adott év hazai legfontosabb eredményeinek ismerete.

2. A harmonikus testi fejlődés

A testi fejlődés rövid jellemzése általános és középiskolás korban (magasság, testsúly, iskolaérettség mozgásos cselekvések).

3. Az egészséges életmód

Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben. Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése: rendszeres testedzés, optimális testsúly, aktív pihenés, testi higiénia, lelki egyensúly, a szabadidő hasznos eltöltése, egészségkárosító szokások (alkohol, dohányzás, drog) hatásai és megelőzésük.

4. Testi képességek

Az erő, a gyorsaság, az állóképesség értelmezése. A pulzusszám alakulása terhelésre, az erőfejlesztés szabályai.

5. Gimnasztika

A rendgyakorlatok szerepe a testnevelés órákon. Gyakorlatok javaslata az erő, a gyorsaság, az állóképesség fejlesztésére Nyújtó, lazító és erősítő hatású gyakorlatok 2-3 példa. Légzőgyakorlatok. A bemelegítés szerepe és kritériumai.

6. Atlétika

A tanult atlétikai futó, ugró és dobó versenyszámok ismerete és végrehajtásuk lényege.

7. Torna

A női és férfi tornaszerek ismertetése. A legfontosabb baleset-megelőző eljárások. Segítségadás gyakorlásnál.

8. Ritmikus gimnasztika

Az RG szerepe a harmonikus mozgás kialakításában. A ritmikus gimnasztika versenyszámainak felsorolása, rövid bemutatása.

9. Küzdősportok, önvédelem

Alsó, felső tagozatos és középiskolás tanulók részére 2-2 páros és 1-1 csapat küzdőjáték ismertetése és a választás indoklása.

10. Úszás

Az úszás higiénéjének ismerete. Az úszás az ember életében.

11. Testnevelési és sportjátékok

Labdaérintéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése. Egy választott sportjáték alapvető szabályainak ismertetése (pályaméret, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok).

12. Természetben űzhető sportok

Egy választott, természetben űzhető sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés, görkorcsolya stb.)
Alapvető ismeretek a táborozások előnyeiről.

A fentiek alapján saját lehetőségeinket figyelembe véve:

1. Az olimpiai játékok eredete, története, kialakulásának körülményei.
A következő nyári és téli olimpia városai.
2. Olimpikonjaink felismerése képen és jellemzésük.
Olimpiai jelképek részletes ismertetésük.
3. A testi fejlődés jellemzése 10-18 éves korban.
A testi nevelés fontos feladatai.
4. A testi képességek. Ezen belül az erő és az erőfejlesztés szabályai.

Gimnáziumunkban alkalmazott teljesítményteszt.

5. Az egészséges életmód összetevői.
Testalkat típusok.

6. A csontvázrendszer és a csontrendszer egészségtana.
7. A szenvedélybetegségek és hatásuk az emberi szervezetre.
8. A gimnasztika szó eredete, jelentősége, alkalmazási területei.
Az általános bemelegítés szerkezeti felépítése.
9. Az atlétika, mint a sportok királynője.
Magasugró technikák.
10. A torna, mint sportág jellemzése.
A gyakorlati érettségin bemutatott tornaelemek végrehajtásának ismertetése és a segítségadó feladatai. Balesetmegelőző eljárások a tornában.
11. A küzdőjátékok jelentősége, fajtái.
Két páros és két csoportos küzdőjáték ismertetése
A grundbirkózás szabályai.
12. Az úszás fontossága.
A vízből mentés folyamata.
13. A kosárra dobások módja és fajtái.
A kosárlabdázás fontosabb szabályai.
14. A röplabda játék legfontosabb szabályai.
Két röplabdával kapcsolatos testnevelési játék ismertetése
15. Az iskolánkban is megszervezésre kerülő, természetben űzhető két sporttevékenység - síelés és vízitúrázás - közül az egyik kiválasztása és jellemzése.

